

Nr 234.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med anhållan om riksdagens yttrande angående de av internationella arbetsorganisationens konferens år 1944 vid dess tjugusjätte sammanträde antagna rekommendationerna; given Stockholms slott den 9 mars 1945.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed anhålla om riksdagens yttrande angående de i nämnda protokoll omförmälda, av den internationella arbetsorganisationens konferens år 1944 vid dess tjugusjätte sammanträde antagna rekommendationerna.

GUSTAF.

Gustav Möller.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 9 mars
1945.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, BERGQUIST, DOMÖ, GJÖRES, EWERLÖF, RUBBESTAD, OHLIN, ERLANDER, DANIELSON, ANDRÉN.

Efter gemensam beredning med t. f. ministern för utrikes ärendena anmäler chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller, *de av den internationella arbetsorganisationens konferens år 1944 vid dess tjugusjätte sammanträde fattade besluten* samt anför.

Inledning.

Genom sin anslutning till nationernas förbund den 9 mars 1920 inträdde Sverige såsom medlem av internationella arbetsorganisationen i Genève och har varit representerat vid samtliga internationella arbetskonferensens allmänna sammanträden, vilka enligt art. 3 i arbetsorganisationens konstitution skola äga rum vid behov, dock minst en gång varje år. Konferensens sista sammanträde före utbrottet av det nu pågående världskriget hölls i Genève i juni 1939. De vid nämnda konferenssammanträde — det tjugufemte i ordningen — fattade besluten redovisades i propositionen nr 19 till 1940 års riksdag.

I det följande lämnar jag inledningsvis en kort redogörelse för det internationella socialpolitiska samarbetets fortgång sedan krigsutbrottet.

Styrelsen för arbetsorganisationens arbetsbyrå behandlade redan i oktober 1938, således vid tiden för den tjeckoslovakiska krisen, frågan om organisationens ställning i händelse av ett europeiskt krig. Frågan togs ånyo upp vid styrelsens sammanträde i februari 1939, varvid en mindre s. k. kriskommitté (Emergency Committee) tillsattes. För den händelse styrelsen icke kunde sammanträda i vanlig ordning till följd av krig eller krigsfara, ägde enligt beslut i juni 1939 kriskommittén eller, vid förfall för kommittén, styrelsens presidium utöva styrelsens befogenheter. Såsom sitt första uppdrag fick kommittén att utarbeta riktlinjer för verksamhetens fortsättande under ett krig. Det av kommittén sedermera framlagda förslaget, som enhälligt an-

togs vid styrelsemöte i juni 1939, sammanfattades i två huvudprinciper, nämligen för det första, att arbetsorganisationen och dess arbetsbyrå borde i största möjliga utsträckning fortsätta sin verksamhet även i händelse av krig, och för det andra, att organisationen såsom organ för samverkan mellan myndigheter, arbetsgivare och arbetare skulle äga en särskild betydelse i en krigssituation. Uppehållandet av verksamheten under krigstid förutsattes delvis kunna fortgå efter samma linjer som tidigare. Man avsåg emellertid även att direkt anknyta till de särskilda förhållanden, som krigstiden förde med sig. Ett väsentligt moment i de uppgjorda planerna var också att arbetsorganisationen, på grundval av sina samlade erfarenheter från tidigare år men även med utnyttjande av sådana nya uppslag från krigshushållningen som kunde hava värde för framtiden, skulle bereda sig att göra en insats vid fredsslutet och det följande uppbyggnadsarbetet.

Ett övervägande flertal av medlemsstaternas regeringar, däribland Sveriges, lämnade senare på förfrågan därom sitt uttryckliga godkännande av de fattade besluten.

Med fullföljande av arbetsorganisationens tidigare arbetsprogram hölls i slutet av november 1939 i Havanna den andra regionala arbetskonferensen av den amerikanska kontinentens medlemsstater. Samtliga amerikanska länder voro representerade vid konferensen och gävo i den enhälligt antagna s. k. Havannadeklarationen uttryck för »de amerikanska staternas och folkens orubbliga stöd för ett energiskt fullföljande av internationella arbetsorganisationens strävanden».

I februari 1940 höll arbetsbyråns styrelse sitt första sammanträde sedan krigsutbrottet. Styrelsen ansåg sig vid detta sammanträde böra lämna ett generellt, provisoriskt godkännande av sådana tillfälliga upphävanden av medlemsstaternas arbetslagstiftning som, ehuru stridande mot ingångna internationella förpliktelser, framtvings av krigsförhållandena. Styrelsen beslöt emellertid, att arbetskonferensen skulle i vanlig ordning sammanträda i Genève i början av juni månad 1940, såvida icke krigshändelsernas utveckling lade hinder i vägen härför. Den av styrelsen fastställda dagordningen för detta sammanträde upptog dock, förutom den sedvanliga allmänna debatten i anslutning till direktörens rapport, endast en överläggning rörande »formerna för samarbete mellan offentliga myndigheter samt arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer».

Krigshändelserna under våren 1940 förändrade emellertid helt förutsättningarna för arbetsorganisationens verksamhet, och arbetsbyråns ledning ansåg sig den 10 maj 1940 nödsakad att begära medlemsstaternas godkännande av att arbetskonferensens sammanträde uppskötes.

Vid förberedandet av de åtgärder, som kunde bli nödvändiga i en krissituation, övervägde arbetsbyråns styrelse en sådan uppdelning av organisationens verksamhet, som skulle »garantera vidmakthållandet av byråns arbete och underlätta samarbetet mellan byrån och organisationens medlemmar». Detta syfte förverkligades i viss utsträckning genom överflyttning under hösten 1940 av största delen av arbetsbyråns i tjänst kvarstående personal (ett

stort antal tjänster hade under sommaren 1940 av finansiella skäl temporärt indragits) till Montreal i Canada. Upprättandet av detta arbetscentrum i Montreal innebar dock icke någon förändring beträffande organisationens säte, vilket fortfarande officiellt är Genève.

Efter förut omförmälda styrelsesammanträde i Genève i februari 1940 kunde något representativt möte icke anordnas av organisationen förrän i oktober 1941, då en konferens av medlemsstaternas representanter (dock formellt sett icke ett sammanträde av internationella arbetskonferensen) inkallades till New York. I denna konferens, som föregicks och efterföljdes av styrelsesammanträden, deltog representanter för 35 medlemsstaters regeringar och, i flertalet fall, arbetare och arbetsgivare. På grund av då rådande förhållanden blev Sverige icke i tillfälle att sända någon delegation till denna konferens.

Bland de viktigare resolutioner, som antogs vid konferensen, må nämnas en, i vilken konferensen gav sin anslutning till den s. k. Atlantdeklarationens ekonomiska och sociala punkter. I en annan resolution formulerades de vid konferensen representerade ländernas krav på att internationella arbetsorganisationen skulle bli representerad vid en kommande fredskonferens och sedan beredas tillfälle att delta i förberedelserna för och genomförandet av planerna för världens ekonomiska och sociala rekonstruktion. Genom resolutionen anmodades vidare arbetsbyråns styrelse att föreslå medlemsstaternas regeringar att de, om icke redan så skett, skulle tillsätta representativa organ för studiet av efterkrigsvärldens sociala och ekonomiska behov och att dessa organ skulle samråda med motsvarande inom arbetsorganisationen upprättade organ.

Under de följande åren har på initiativ av internationella arbetsorganisationen på olika platser inom den amerikanska kontinenten anordnats ett antal konferenser och möten för behandling av speciella problem, t. ex. socialförsäkrings- och arbetsmarknadsfrågor. Särskilt kan i detta sammanhang nämnas upprättandet under internationella arbetsorganisationens auspicier av en inter-amerikansk kommitté för främjande av social trygghet (Inter-American Conference on Social Security), som höll sitt första sammanträde under september månad 1942 i Santiago de Chile.

Vidare må nämnas ett sammanträde med internationella arbetsbyråns paritetiska sjöfartskommission i London i juni 1942, i vilket deltog tre representanter för svenskt sjöfolk och fartygsbefäl.

Vid sammanträde i London i december 1943 beslöt arbetsbyråns styrelse att sammankalla arbetskonferensen till dess tjugusjätte sammanträde, så snart detta konstitutionellt vore möjligt, nämligen den 20 april 1944. Sedermera bestämdes, att detta sammanträde skulle förläggas till Philadelphia i Amerikas förenta stater. Sammanträdet, som avhölls under tiden 20 april—12 maj 1944, bevistades av 41 medlemsstater, av vilka 28 sändt fullständiga delegationer, d. v. s. två regeringsombud samt ett ombud från vardera av arbetsgivar- och arbetarsidorna. Sverige deltog i sammanträdet med en full-

ständig delegation.¹ Dessutom närvaro officiella observatörer från vissa stater, som ännu icke äro medlemmar av organisationen, bland andra Island, ävensom en inofficiell dansk delegation under ledning av Danmarks minister i Washington.

Konferensen antog vid nämnda sammanträde en deklaration angående internationella arbetsorganisationens mål och uppgifter (den s. k. Philadelphia-deklarationen) samt sju rekommendationer och tjugutres resolutioner.

Enligt art. 19 i internationella arbetsorganisationens konstitution har organisationens beslutande församling, den internationella arbetskonferensen, att beträffande förslag, som äro uppförda på dess dagordning, välja mellan två former för godtagande. Antingen skall beslutet resultera i ett förslag till internationell konvention, avsedd att ratificeras av organisationens medlemmar, eller ock skall det utmynna i en rekommendation, avsedd att tagas under övervägande vid lagstiftning eller annorledes, men utan den bindande karaktär, som tillkommer en ratificerad konvention. Därest beslutet är av mindre formell art, t. ex. då det gäller en begäran om utredning, plägar beslutet givas formen av en resolution.

I fråga om verkställighet av konferensens beslut stadgas, att varje medlem av organisationen skall vara förbunden att inom ett år från avslutandet av ett konferenssammanträde underställa därå antagna rekommendationer och konventionsförslag den eller de myndigheter, till vilkas kompetensråden respektive frågor höra, för vidtagande av lagstiftnings- eller andra åtgärder. Om det till följd av exceptionella omständigheter är omöjligt att fullgöra nyss berörda förpliktelse inom ett år, skall den fullgöras snarast möjligt och i varje fall icke senare än 18 månader från sammanträdets avslutande. I fråga om en rekommendation skola medlemmarna underrätta nationernas förbunds generalsekreterare om vidtagna åtgärder. I fråga om ett förslag till konvention skall medlem, som erhållit godkännande av vederbörande myndighet eller myndigheter, meddela generalsekreteraren sin formella ratifikation av konventionen samt vidtaga nödiga åtgärder för genomförande av bestämmelserna i densamma. Därest en rekommendation ej leder till någon lagstiftningsåtgärd eller annat åtgörande för dess genomförande eller om ett konventionsförslag icke vinner vederbörande myndighets eller myndigheters bifall, skall respektive medlem av organisationen icke vara underkastad någon vidare förpliktelse med hänsyn därtill.

¹ Genom Kungl. Maj:ts beslut den 10 mars 1944 hade att deltaga i konferensen från svensk sida utsetts:

såsom *regeringsombud* ledamoten av riksdagens första kammare, numera statsrådet, professorn Bertil Ohlin och socialrådet Sture Thorsson;

såsom *arbetsgivarombud* verkställande direktören i aktiebolaget Gasaccumulator, kabinettskamarherren Rolf von Heidenstam med bergsingenjören Sven Wahlström såsom expert och suppleant; samt

såsom *arbetarombud* andre ordföranden i landsorganisationen i Sverige Gunnar Andersson med sekreteraren i svenska träindustriarbetareförbundet Knut Larsson, ordföranden i de anställdas centralorganisation (Daco), sjökaptenen Gunnar Osvald och redaktören i Kooperativa förbundet Nils Thedin såsom experter.

von Heidenstam och Wahlström befunno sig redan vid tidpunkten för beslutets fattande i Förenta staterna såsom medlemmar av den svenska handelsdelegationen: Thedin deltog i konferenssammanträdet utan kostnad för statsverket.

Närmare upplysningar om internationella arbetsorganisationen och dess verksamhet hava lämnats i propositionen nr 361 till 1921 års riksdag. Därutinnan kan även hänvisas till den av delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet på Kungl. Maj:ts uppdrag under åren 1928—1940 utgivna publikationsserien »Internationella arbetsorganisationen», särskilt »I. Allmän del».

Under hänvisning till förut angivna bestämmelser i internationella arbetsorganisationens konstitution framläggas härmed för riksdagen genom delegationens för det internationella socialpolitiska samarbetet försorg utarbetade översättningar av originaltexterna till de vid arbetskonferensens tjugusjätte sammanträde antagna rekommendationerna, nämligen:

Rekommendation (nr 67) angående ekonomisk trygghet;

Rekommendation (nr 68) angående beredande av ekonomisk trygghet och sjukvård åt personer, som hemförlovats från krigsmakten eller därmed jämställd tjänst eller som avskedats från krigsindustrien;

Rekommendation (nr 69) angående hälso- och sjukvård;

Rekommendation (nr 70) angående socialpolitisk minimistandard i icke-självständiga områden;

Rekommendation (nr 71) angående reglering av sysselsättning vid övergången från krig till fred;

Rekommendation (nr 72) angående arbetsförmedling; samt

Rekommendation (nr 73) angående nationell planering av offentliga arbeten.

Texterna torde få såsom bilagor (Bilagor A—G) fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende. I fråga om rekommendationernas innehåll får jag hänvisa till dessa bilagor.

I särskild bilaga lämnas en förteckning över de vid konferenssammanträdet antagna resolutionerna (Bil. H).

Arbetskonferensens tjugusjätte sammanträde.

Jag övergår härefter till att lämna en kort redogörelse för sammanträdets dagordning, förhandlingar och beslut, varvid var och en av de antagna rekommendationerna kommer att göras till föremål för särskild behandling.

Konferenssammanträdets *dagordning* omfattade följande överläggningsämnen.

- I. Internationella arbetsorganisationens framtida verksamhetslinjer, program och status.
- II. Rekommendationer till de förenade nationerna rörande deras sociala politik nu och efter kriget.
- III. Sysselsättningens reglering vid övergången från krig till fred.
- IV. Social trygghet: principer samt problem, som uppstått till följd av kriget.
- V. Socialpolitisk minimistandard i icke-självständiga områden.

- VI. Rapporter rörande tillämpningen av konventioner. (Konstitutionens art. 22).
- VII. Direktörens rapport.

Med hänsyn till att perioden mellan konferenssammanträdet inkallande och öppnande var ovanligt kort och att därför de rapporter rörande de olika punkterna på dagordningen, som internationella arbetsbyrån hade att utarbeta och som skulle utgöra grundvalen för konferenssammanträdet diskussioner, kunde väntas nå medlemsstaternas regeringar först kort tid före sammanträdet öppnande, gav styrelsen arbetsbyrån instruktioner att förse regeringarna med preliminära upplysningar angående arten av de frågor, som skulle komma att behandlas i nämnda rapporter. Vid konferensdelegationens avresa hade endast ett fåtal av rapporterna nått fram till Sverige, och regeringen var därför nödsakad att med ledning av dessa preliminära upplysningar lämna regeringsombuden erforderliga instruktioner.

I det följande redogöres i korthet för behandlingen av de olika punkterna på dagordningen och de viktigaste därvid fattade besluten.

Internationella arbetsorganisationens framtida verksamhetslinjer, program och status. — Rekommendationer till de förenade nationerna rörande deras sociala politik nu och efter kriget. (Punkterna I och II på dagordningen.)

Efter en allmän debatt rörande de på dagordningen upptagna punkterna I och II beslöt konferensen att tillsätta *dels* en särskild redaktionskommitté för granskning av ett av arbetsbyrån utarbetat förslag till deklaration angående internationella arbetsorganisationens mål och uppgifter, *dels* ock en kommitté för behandling av övriga under punkterna I och II på dagordningen upptagna frågor.

I enlighet med den särskilda redaktionskommitténs förslag antog konferensen den 10 maj 1944 enhälligt en deklaration angående internationella arbetsorganisationens mål och uppgifter, den s. k. *Philadelphideklarationen*, vilken är av följande lydelse.

Deklaration angående internationella arbetsorganisationens mål och uppgifter.

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens, samlad i Philadelphia till sitt tjugusjätte sammanträde, antager denna den tionde dagen av maj månad år nittonhundrafyrtiofyra följande deklaration rörande internationella arbetsorganisationens mål och uppgifter samt de grundsatser, som syntts böra vara vägledande för medlemsstaternas politik.

I.

Konferensen fastslår ånyo de grundläggande principer, på vilka organisationen bygger, och främst att:

- a) arbetet icke är en handelsvara;
- b) yttrande- och föreningsfrihet äro väsentliga för varaktigt framåtskridande;

- c) fattigdom var den än förekommer hotar välståndet i hela världen;
- d) kampen mot nöden måste föras med obehagliga konsekvens inom alla nationer och genom obrutet internationellt samarbete, vari till främjande av gemensamt väl representanter för arbetare och arbetsgivare under full likställighet med regeringarnas ombud fritt överlägga och under demokratiska former besluta.

II.

I övertygelsen om att erfarenheten klart ådagalagt riktigheten av uttalandet i arbetsorganisationens konstitution, att varaktig fred endast kan byggas på den sociala rättvisans grund fastslår konferensen, att:

- a) alla människor, oavsett ras, religion eller kön, äga rätt att i frihet, ekonomisk trygghet och under lika förutsättningar arbeta i det materiella välståndets och den kulturella utvecklingens tjänst;
- b) huvudmålet för såväl nationell som internationell politik skall vara att skapa sådana förhållanden, som göra detta möjligt;
- c) alla nationella och internationella aktionsprogram och åtgärder, framför allt sådana av ekonomisk eller finansiell natur, skola bedömas ur denna synpunkt och godtagas endast i den mån de synas ägnade att främja och icke motverka uppnåendet av detta huvudmål;
- d) det åvilar internationella arbetsorganisationen att mot denna bakgrund pröva och överväga alla aktionsprogram och åtgärder av ekonomisk eller finansiell natur;
- e) vid fullgörandet av de uppgifter, som internationella arbetsorganisationen sålunda fått sig anförtrodda, organisationen äger att, efter övervägande av relevanta ekonomiska och finansiella omständigheter i sina beslut och rekommendationer infoga alla de bestämmelser, som befinnas lämpliga och ändamålsenliga.

III.

Konferensen erkänner internationella arbetsorganisationens högtidliga förpliktelse att främja alla sådana åtgärder, som äro ägnade att förverkliga:

- a) full sysselsättning och höjning av levnadsstandarden;
- b) sysselsättningen av arbetare i de yrken, i vilka de kunna ha tillfredsställelsen att helt utnyttja sin yrkesskicklighet samt i största möjliga mån bidra till allmänt välstånd;
- c) tillhandahållande av — såsom ett medel att uppnå detta mål och med nödiga garantier för alla vederbörande — möjligheter till utbildning och till omflyttning av arbetskraft, däri inbegripen migration av arbetare och kolonister;
- d) möjlighet för alla att uppnå en rättvis andel av framåtskridandets vinster med hänsyn till lön, inkomst, arbetstid och arbetsvillkor i övrigt samt tryggt existensminimum för alla anställda, som äro i behov av dylikt stöd;
- e) effektivt erkännande av rätten till kollektiva avtalsförhandlingar, samarbete mellan företagsledare och arbetare i syfte att främja en fortskridande förbättring av produktionens organisation samt samverkan mellan arbetsgivare och arbetare vid planläggningen och genomförandet av sociala och ekonomiska åtgärder;
- f) utbyggandet av sociala trygghetsåtgärder, i syfte att tillförsäkra alla som därav äro i behov en skälig minimistandard samt hälso- och sjukvård;
- g) behörigt skydd för arbetarnas liv och hälsa inom alla yrken;

- h) skydd åt barn och mödrar;
- i) en tillfredsställande närings- och bostadsstandard samt möjligheter till rekreation och kulturell utveckling;
- j) tryggheten av lika möjligheter för alla i fråga om utbildning och inträde i arbetslivet.

IV.

Övertygad om att det mera fullständiga och omfattande utnyttjande av världens produktiva tillgångar, som är nödvändigt för att förverkliga de mål, vilka angivas i denna deklaration, kan uppnås genom effektiva internationella och nationella åtgärder, främst sådana, som äro ägnade att stegra produktion och konsumtion, förhindra allvarligare ekonomiska fluktuationer, främja ekonomiskt och socialt framåtskridande i mindre utvecklade delar av världen, trygga en större stabilitet i världspriserna på råvaror och livsmedel samt befordra en omfattande och jämn världshandel, utlovar konferensen internationella arbetsorganisationens fulla samverkan med alla de internationella organ, åt vilka kan komma att anförtros en del av ansvaret för denna stora uppgift och för främjandet av alla folks hälsa, fostran och välfärd.

V.

Konferensen fastslår, att de principer, som angivas i denna deklaration, äro fullt ut tillämpliga på världens alla folk och att — även om därvid skäligen hänsyn måste tagas till det sociala och ekonomiska utvecklingsskede, som nåtts av varje enskilt folk — deras tillämpning i växande omfattning bland folk, vilka alltjämt sakna självständighet, liksom bland sådana, som redan nått självstyrelse, är en angelägenhet, som berör hela den civiliserade världen.

På grundval av det arbete, som utfördes av förutnämnda kommitté för behandling av övriga under punkterna I och II på dagordningen upptagna frågor, antog konferensen bland annat en resolution (nr 1) angående sociala bestämmelser i fredsuppgörelsen, vilken för det första fastslår, att vissa av de principer, som angivits i Philadelphiadeklarationen, äro lämpliga att införas i en blivande fredsuppgörelse. Vidare föreslås i resolutionen, bland annat, att såsom ett led i fredsuppgörelsen signatärmakterna skola formellt erkänna sina förpliktelser att eftersträva »en hög sysselsättningsnivå». Bland de därefter uppräknade punkter, som skola anses vara »av internationell betydelse samt ingå bland de sociala målen för såväl internationell som nationell politik», nämnas stigande levnadsstandard med möjlighet till tillfredsställande närings- och bostadsstandard, sjukvård och utbildning, det effektiva erkännandet av föreningsrätten och rätten till kollektivavtalsförhandlingar, åtgärder för ekonomisk trygghet för arbetslösa, åldringar och sjuka, etc. I resolutionen uppmanas vidare arbetsbyråns styrelse att, i händelse av en befarad väsentlig nedgång i den allmänna sysselsättningsnivån, inkalla en särskild konferens, som skulle ha till uppgift att utforma förslag till lämpliga nationella eller internationella åtgärder för avvärjande av en dylik situation.

Två andra av samma kommitté föreslagna, av konferensen antagna resolutioner avsågo ekonomisk politik med social målsättning. I den ena av dessa

(nr 6) angivas ett antal principer till vägledning för den internationella och nationella ekonomiska politiken.

I anslutning till denna fråga framlade den australiska delegationen ett förslag, enligt vilket en internationell konferens skulle inkallas för att överväga »en internationell överenskommelse om nationella åtgärder rörande sysselsättning och arbetslöshet»; förslaget syftade till att uppnå formella och internationellt bindande förpliktelser med hänsyn till upprätthållandet av en hög sysselsättningsnivå. Detta projekt ansågs dock av konferensen vara alltför vittgående. Från svensk sida föreslogs under kommittébehandlingen ett mera allmänt uttalande, vari påpekades erforderlig kontakt mellan regeringarna i fråga om deras ekonomiska politik och integration av de olika internationella organisationernas arbete. Detta uttalande antogs.

Det må vidare nämnas, att i en av paragraferna i den ifrågavarande resolutionen förordas humanitär hjälp åt krigshärjade länder m. m., och välkomnas den verksamhet av denna innebörd, som förberedes inom UNRRA, med vilken institution internationella arbetsorganisationen förklarade sig villig att på alla sätt samarbeta. I anslutning härtill föreslogs av den svenske kommittéledamoten ett tillägg: »Konferensen rekommenderar, att de förenade nationerna göra en ansträngning för att uppnå en överenskommelse om hjälp åt svältande barn i ockuperade territorier redan före de senares befrielse.» Med hänvisning till formella grunder blev förslaget emellertid ej upptaget till slutlig behandling inför konferensen, trots att det under en längre diskussion inom kommittén funnit stöd från flera talare.

I den andra av nyssnämnda resolutioner (nr 7) anmodas arbetsbyråns styrelse att undersöka de problem, som sammanhånga med införandet, utformningen och den effektiva tillämpningen av bestämmelser angående arbetsförhållandena, såvitt avser internationellt finansierade offentliga arbeten (development works).

I detta sammanhang må ytterligare nämnas en resolution (nr 8) angående åtgärder till skydd för till annat land överförda arbetare samt utländska arbetares och arbetsgivares organisationer.

På förslag av en särskild underkommitté för behandling av *konstitutionella frågor* antog konferensen tre resolutioner. I en av dessa resolutioner (nr 4) fastslås den internationella karaktären av det ansvar, som åligger arbetsbyråns direktör och personal, och medlemsstaternas plikt att till fullo respektera denna karaktär. Genom en annan resolution (nr 9) anmodas styrelsen att överväga möjligheterna att i en nära framtid anordna en regional konferens för Främre och Mellersta Orientens länder. Slutligen antogs en resolution (nr 3) angående internationella arbetsorganisationens konstitution och konstitutionella praxis samt organisationens förbindelse med andra internationella institutioner. I denna resolution anmodas arbetsbyråns styrelse bland annat att vidtaga effektiva åtgärder för behandling av problem, som äro gemensamma för särskilda geografiska områden eller vissa viktigare industrier samt att till nästkommande allmänna konferenssammanträde anmäla de åt-

gärder, som vidtagits och de planer, som utarbetats beträffande arbetsbyråns och organisationens framtida regionala verksamhet ävensom beträffande särskild behandling av olika industriers problem. I förutnämnda resolution anmodades arbetsbyråns styrelse vidare att snarast möjligt tillsätta en kommitté med uppgift att överväga organisationens framtida konstitutionella utveckling i samråd med arbetsbyrån och medlemsstaternas regeringar samt utarbeta en rapport till nästa allmänna konferenssammanträde angående särskilt följande punkter:

1) sambandet mellan arbetsorganisationen och andra internationella institutioner;

2) arbetsorganisationens konstitutionella praxis, dess klarläggande och kodifiering;

3) den ställning och de privilegier etc., som arbetsorganisationen måste erhålla av medlemsstaternas regeringar för att effektivt kunna fullgöra sina åligganden; samt

4) sättet för arbetsorganisationens finansiering.

Den sålunda beslutade kommittén upprättades omedelbart efter konferenssammanträdet. Till medlem av densamma utsågs bl. a. den svenska arbetarrepresentanten i styrelsen. Samtidigt uppdrog styrelsen åt nio av kommitténs medlemmar, tre från varje grupp, att på arbetsorganisationens vägnar förhandla med andra internationella institutioner redan före nästa ordinarie konferenssammanträde, för den händelse sådana konstitutionella problem skulle uppkomma, som påfordrade omedelbara åtgärder. Härigenom ha möjligheter skapats att få till stånd detaljerade planer för en anpassning av arbetsorganisationens inre struktur efter nya behov och förpliktelser och för dess anknytning till den nya allmänna världsorganisation, som kan komma att upprättas.

Sysselsättningens reglering vid övergången från krig till fred. (Punkt III på dagordningen.)

I detta ämne antog konferensen enhälligt tre rekommendationer, nämligen rekommendationen (nr 71) angående reglering av sysselsättning vid övergång från krig till fred,

rekommendationen (nr 72) angående arbetsförmedling samt

rekommendationen (nr 73) angående nationell planering av offentliga arbeten.

Jag övergår härefter till behandling av var och en av nämnda rekommendationer, vilka samtliga remitterats till *delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet* för yttrande.

Rekommendationen (nr 71) angående reglering av sysselsättning vid övergång från krig till fred.

Delegationen har i sin tur inhämtat yttranden över rekommendationen från socialstyrelsen, statens arbetsmarknadskommission, överstyrelsen för

yrkesutbildning, svenska arbetsgivareföreningen och landsorganisationen i Sverige. Från sistnämnda organisation har något yttrande icke inkommit.

Socialstyrelsen uttalar, att de arbetsmarknadsfrågor, som vid övergången från krig till fred bleve aktuella för vårt lands vidkommande, huvudsakligen sammanhänge med den militära beredskapens upphörande, krigsmaterielproduktionens nedskärning samt näringslivets omställning till mera normala förhållanden. Styrelsen fäste uppmärksamheten på det omfattande planeringsarbete, som i Sverige bedreves för att möta härvid uppkommande problem.

Styrelsen förmenar vidare, att de principer för statsmakternas arbetsreglerande verksamhet, vilka funnes angivna i rekommendationen, i vårt land torde vara ganska allmänt accepterade och här i större eller mindre utsträckning kommit till användning.

Styrelsen ingår därefter på en mera detaljerad granskning av vissa punkter i rekommendationen. Sålunda uttalar styrelsen, att den i avdelning IV, punkt 14, angivna registreringen redan tillämpades inom såväl den statsunderstödda arbetslöshetsförsäkringen som arbetslöshetsnämndernas hjälpverksamhet. Den i avdelning V, punkt 18, angivna yrkesrådgivningen inginge vidare redan i själva förmedlingsarbetet. De i avdelning VIII, punkt 30, föreslagna åtgärderna för att minska utbudet av arbetskraft funne styrelsen föranleda vissa betänkligheter med hänsyn till den i vårt land rådande åldersfördelningen, vilken gjorde, att om något år utbudet av arbetskraft från uppväxande årsklasser komme att bli förhållandevis litet och måhända icke kunde helt tillgodose efterfrågan. Beträffande de åtgärder slutligen, vilka rekommenderats för inhämtande av förhandsuppgifter, borde enligt styrelsens åsikt intet försummas, enär sådana åtgärder utgjorde en grundläggande förutsättning för all planerande och reglerande verksamhet.

Arbetsmarknadskommissionen ägnar särskild uppmärksamhet åt rekommendationens förslag om införande av s. k. arbetsvård för krigsinvalidier och om invalidiserade arbetare samt bringar i erinran det betänkande, som den 3 maj 1944 av särskilda sakkunniga avgivits angående arbetsvård åt krigsskadade. Häri hade föreslagits, att krigsskadade skulle beredas möjlighet till omskolning och därefter hjälp till erhållande av arbete. Kommissionen erinrar vidare, att kommissionen i sitt över betänkandet avgivna utlåtande den 5 oktober 1944 uttalat, att arbetsvård enligt betänkandets riktlinjer borde beredas jämväl personal, som skadats under militär beredskapstjänstgöring. Enligt kommissionens mening funnes här ett område, inom vilket behov föreläge av ytterligare åtgärder.

Överstyrelsen för yrkesutbildning finner icke anledning till erinran mot de i rekommendationen framlagda förslagen såvitt rörde överstyrelsens verksamhetsområde. Överstyrelsen lämnar härefter en kortfattad redogörelse för vad genom överstyrelsens försorg åtgjorts i fråga om anordnande av yrkesutbildning i vidgad omfattning i samband med en eventuell arbetsmarknadskris efter vapenstillståndet. I sådant hänseende anför överstyrelsen bland annat följande.

Efter av Kungl. Maj:t anbefalld utredning har överstyrelsen framlagt förslag i nyss angivet syfte (SOU 1944: 25). Dessa förslag, som i princip vunnit statsmakternas bifall, innebära, att yrkesutbildning skall meddelas arbetslösa främst genom anordnande av ytterligare kursverksamhet av tillfällig karaktär vid ordinarie skolor och anstalter för yrkesundervisning men därutöver i mån av behov genom tillskapandet av nya utbildningsmöjligheter. Kurserna skola ordnas såsom *nybörjarkurser* i sådana fall, då behov av grundläggande och mera fullständig utbildning för ungdom föreligger, som *fortbildningskurser*, då vidareutbildning lämpligen anses böra meddelas redan yrkesverksamma men för tillfället arbetslösa personer, vilka förutsättas åter kunna ianspråktagas inom sitt yrkesområde, samt såsom *omskolningskurser* för personer, vilka genom de ändrade förhållandena bliva utestängda från möjligheten till framtida sysselsättning inom förutvarande yrke och därför behöva överföras till annat yrkesområde.

Erforderlig kontakt med arbetsmarknadsorganen samt arbetsmarknadsparternas organisationer är vad den centrala ledningen för kursverksamheten beträffar tillgodosedd genom överstyrelsens sammansättning. Enligt de framlagda förslagen tillgodoses även behovet av sådan kontakt vad den lokala ledningen av kursverksamheten beträffar.

För meddelande av pedagogisk utbildning åt såsom yrkeslärare för arbetslöshetskurser tillfälligt ianspråktagna personer med erfarenhet från näringslivet, skola enligt det framlagda förslaget kortare pedagogiska kurser anordnas.

Utredning rörande möjligheterna att för yrkesutbildningsändamål utnyttja inom näringslivet vid en arbetslöshetskris friställda lokaler, maskinell utrustning och arbetsledning samt lämpligaste formerna härför pågår inom överstyrelsen.

Svenska arbetsgivareföreningen uttalar, att åtskilliga av de i rekommendationen föreslagna åtgärderna vore av den art, att de vore aktuella även i Sverige och här uppmärksammats av olika statliga myndigheter och enskilda organisationer. Föreningen uppehåller sig särskilt vid vad som i de allmänna principerna under punkt IX och under rubriken »Tillämpningsmetoder» under avdelning IX anförts om den s. k. likalönsprincipen för män och kvinnor. Föreningen finner sig av olika skäl icke kunna acceptera denna princip. Föreningen tillfogar emellertid, att rekommendationen i förevarande punkt knappast torde kunna erfordra något yttrande av statsmakterna, då lönesättningen inom näringslivet skedde genom överenskommelse mellan arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer och icke genom statliga åtgärder.

Föreningen anser, att för vårt lands del syntes kunna göras det uttalandet, att rekommendationen skulle, i den mån så funnes lämpligt, beaktas vid de pågående utredningsarbetena angående efterkrigsplaneringen.

Delegationen framhåller, att de i rekommendationen behandlade frågorna för Sveriges del erbjöde relativt ringa intresse. Otvivelaktigt komme övergången från krig till fred att även i vårt land skapa åtskilliga problem, vilka dock vore föremål för ingående uppmärksamhet från de utredningars och offentliga organs sida, som vore sysselsatta med efterkrigsplaneringen. De i rekommendationen framförda synpunkterna borde, i den mån så funnes lämpligt, beaktas vid det av dessa utredningar och organ bedrivna planläggningsarbetet.

Rekommendationen (nr 72) angående arbetsförmedling.

Över nämnda rekommendation har delegationen inhämtat yttranden från socialstyrelsen, arbetsmarknadskommissionen, svenska arbetsgivareföreningen och landsorganisationen. Landsorganisationen har icke avgivit något yttrande i ämnet, och arbetsmarknadskommissionen har icke särskilt berört ifrågavarande rekommendation.

Socialstyrelsen inskränker sig till att påpeka, att den offentliga arbetsförmedlingen under de senaste åren varit och fortfarande vore föremål för en kraftig utveckling. Vid förmedlingens fortgående utbyggnad följdes i stort sett de principer, som innefattades i denna rekommendation. Beträffande arbetsförmedlingens medverkan vid administrationen av arbetslöshetshjälp och arbetslöshetsförsäkring, punkt 2 d), kunde nämnas, att arbetsförmedlingen här icke hade några egentliga administrativa uppgifter. Den arbetslöse vore emellertid ålagd att hos förmedlingen söka arbete, innan arbetslöshetsunderstöd erhöles.

Svenska arbetsgivareföreningen uttalar, att rekommendationens principer i stort sett syntes vara genomförda i vårt land. Det syntes kunna meddelas internationella arbetsorganisationen, att rekommendationen komme att beaktas vid den pågående utredningen om den offentliga arbetsförmedlingens organisation och andra nu pågående utredningar i de frågor, som berördes i rekommendationen.

Delegationen anslöt sig till vad socialstyrelsen och arbetsgivareföreningen sålunda anfört.

Rekommendationen (nr 73) angående nationell planering av offentliga arbeten.

Över ifrågavarande rekommendation har delegationen inhämtat yttranden från arbetsmarknadskommissionen.

Arbetsmarknadskommissionen erinrar *dels* om den del av fredsplaneringsarbetet, som syftade till att genom olika åtgärder, t. ex. ökade statsbeställningar och produktion för lagring möjliggöra, att yrkesutbildad arbetskraft icke friställdes, *dels* om principuttalandena i propositionen angående allmän beredskapsstat för budgetåret 1944/45 (nr 281/1944). Kommissionen lämnar därefter en redogörelse för innebörden av nämnda uttalanden. Vidare framhåller kommissionen, att inventeringen av arbetsobjekt alltjämt fortsatts och att förslag till allmän beredskapsstat för budgetåret 1945/46 komme att framläggas.

Delegationen begränsar sig till att konstatera, att de i rekommendationens uttalade önskemålen vunnit vidsträckt beaktande vid det i vårt land bedrivna planeringsarbetet samt föreslog, att ett uttalande av denna innebörd bragtes till internationella arbetsorganisationens kännedom.

Social trygghet: principer samt problem, som uppstått till följd av kriget.
(Punkt IV på dagordningen.)

Konferensen antog i detta ämne tre rekommendationer, nämligen rekommendationen (nr 67) angående ekonomisk trygghet,

rekommendationen (nr 68) angående beredande av ekonomisk trygghet och sjukvård åt personer, som hemförlovats från krigsmakten eller därmed jämställd tjänst eller som avskedats från krigsindustrin, samt

rekommendationen (nr 69) angående hälso- och sjukvård.¹

Rekommendationen (nr 67) angående ekonomisk trygghet.

Delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet har beträffande förevarande rekommendation inhämtat yttranden från socialstyrelsen, pensionsstyrelsen, riksförsäkringsanstalten, arbetsmarknadskommissionen, svenska arbetsgivareföreningen och landsorganisationen. Landsorganisationen har icke inkommit med något yttrande. Arbetsmarknadskommissionen har icke yttrat sig beträffande denna rekommendation.

Socialstyrelsen framhåller bland annat, att de i Sverige genomförda sociala vårdformerna, särskilt om hänsyn toges till de reformer, som kunde väntas bliva en följd av socialvårdskommitténs pågående arbete, i stort sett kunde anses motsvara de önskemål, som uppställts i rekommendationen. Styrelsen funne de i rekommendationen anförda synpunkterna och önskemålen vara i stort sett beaktansvärda men ansåge icke, att de vore av beskaffenhet att böra föranleda några andra riktlinjer för det pågående reformarbetet på socialvårdens område eller till några andra åtgärder från statsmakternas sida.

Pensionsstyrelsen uttalar, att rekommendationen borde överlämnas till socialvårdskommittén och befolkningsutredningen för att tagas i betraktande vid deras fortsatta arbete.

Riksförsäkringsanstalten finner syftet med ifrågavarande rekommendation synnerligen beaktansvärt beträffande de delar av densamma, som berörde den sociala olycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkringen. Många av de i rekommendationen uttalade önskemålen vore väsentligen tillgodosedda i vårt land. Om övriga önskemål torde kunna uttalas, att deras förverkligande snarast möjligt i allmänhet måste anses eftersträvansvärt. Innan närmare ställning toges till desamma, torde emellertid utredningar vara erforderliga i flera avseenden, bl. a. med hänsyn till de ekonomiska konsekvenserna. Riksförsäkringsanstalten erinrade i detta sammanhang om att verkställandet av en av riksdagen år 1937 begärd allsidig utredning rörande en förbättrad lagstiftning om försäkring för olycksfall i arbete överlämnats åt socialvårdskommittén.

Anstalten upptager härefter till behandling de punkter i rekommendationen och bilagan till densamma, i vilka föreslås mera vittgående bestämmelser än enligt gällande svensk lag, ävensom sådana, mot vilka principiella erinringar kunde göras.

Anstalten har vidare funnit anledning till följande kommentarer rörande två punkter i själva rekommendationen, nämligen punkterna 23 och 24.

Angående punkt 23 anföres sålunda:

Ersättningarna enligt olycksfallsförsäkringslagen beräknas på grundval av den skadades årliga arbetsförtjänst, varmed närmast förstås hela den avlö-

¹ Dessa rekommendationer antogs respektive med 92 röster mot 4, enhälligt och med 76 röster mot 6.

ning, som den skadade under ett år, räknat tillbaka från olycksfallet, åtnjutit av arbetsgivaren i den verksamhet, i vilken olycksfallet inträffat. Där anställningen icke varit hela året måste viss skälighetsprövning tillgripas, så att den årliga arbetsförtjänst, som bestämmas i varje särskilt fall, så nära som möjligt motsvarar vederbörandes allmänna lönestatus. Om den årliga arbetsförtjänsten överstiger 3 900 kronor tages det överskjutande beloppet icke i beräkning. Skulle den i punkt 23 i rekommendationen angivna arbetsinkomsten vara att fatta som ett maximalt genomsnitt för alla av försäkringen omfattade, torde den svenska lagens maximala årsarbetsförtjänst kunna anses täcka densamma.

Beträffande punkt 24 framhåller anstalten:

Därest med uttrycket enhetliga belopp avses ett enda och samma belopp för alla, vilket dock synes strida mot vad i punkt 23 angivits, torde få erinras om att sjukpenning och invalidlivränta enligt olycksfallsförsäkringslagen vid fullständig arbetsoförmåga utgå med viss del av envar skadads enligt 9 § i lagen fastställda årliga arbetsförtjänst. Denna ersättningsnorm synes riksförsäkringsanstalten vara principiellt riktig och av stort praktiskt värde.

I övrigt ingår anstalten i detaljgranskning av vissa punkter i den vid rekommendationen fogade bilagan och belyser närmare dess förhållande till svensk lagstiftning.

Sålunda erinras bland annat, att styvbarn samt ogift kvinna, med vilken den avlidne sammanbodde, enligt svensk lag icke vore tillförsäkrade ersättning. Likaledes påpekas, att sättet för bedömningen av arbetsskador [punkterna 16: 9)—12)] enligt svensk lagstiftning vore helt avvikande från rekommendationens anvisningar. Bestämmelser motsvarande punkt 16: 21) i rekommendationen saknades i svensk lag. Vidare erinras, att i punkterna 21—24: 1) och 4) avsedda tillägg för barn icke hade motsvarighet i olycksfallsförsäkringslagen. Slutligen överensstämde försäkringens administration i vårt land icke med de uppdragna riktlinjerna.

Svenska arbetsgivareföreningen uttalar, att de flesta av de olika former för främjande av ekonomisk trygghet, som föresloges i rekommendationen, redan vore genomförda i Sverige men att vissa bristande överensstämmelser kunde konstateras mellan våra principer för socialvården och de i rekommendationen föreslagna. I sådant hänseende anför föreningen bl. a. följande.

Det förtjänar påpekas, att under punkt 12 uttalas i tillämpningsreglerna under 1), att den lägsta ålder, vid vilken anspråk på ålderdomspension må framställas, icke må bestämmas högre än 65 år för män och 60 år för kvinnor. Enligt vår allmänna pensionsförsäkring är ju motsvarande ålder 67 år. En sänkning av denna åldersgräns synes hos oss vara helt utesluten på grund av vår befolkningsfrågas läge. I samband med arbetslöshetsförsäkringen uttalas i tillämpningsreglerna under punkt 3, att ersättning bör utgå intill dess lämplig anställning erbjudes den försäkrade, och att under en med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet skälig begynnelseperiod såsom lämplig anställning bör anses endast anställning i den försäkrades vanliga sysselsättning och å plats, som icke medför ombyte av bosättningsorten och med gängse lön sådan denna fastställts i gällande kollektivavtal eller »annan för den försäkrade antagbar anställning». Denna grundsats överensstämmer

icke med den hos oss tillämpade och är enligt föreningens mening ägnad att väcka stora betänkligheter.

I tillämpningsföreskrifterna till punkt 16 (ersättning på grund av arbets-skador) uttalas under 13), att till sådana arbetare, för vilka ombyte av syssel-sättning synes vara påkallad på grund av att de löpa risk att drabbas av yr-kessjukdom, ersättning bör utgå. En sådan princip synes icke heller kunna accepteras.

Delegationen anför för egen del, att principerna i rekommendatio-nen i stort sett överensstämde med de grundlinjer, som uppdragits för social-vården i vårt land och som följdes vid nu pågående reformarbete inom ifrå-gavarande område. Delegationen ville emellertid särskilt framhålla vissa de-taljer i rekommendationen, som enligt delegationens mening icke borde äga tillämpning på svenska förhållanden. Sålunda syntes, på sätt riksförsäkrings-anstalten framhållit, ersättning för olycksfall icke böra utgå med enhet-liga belopp, utan torde för vårt lands del anledning föreligga att fasthålla vid principen, att sjukpenning och invalidlivränta skulle utgå med viss del av en-var skadads enligt lag fastställda arbetsförtjänst. Vidare delade delegationen de av arbetsgivareföreningen uttalade betänkligheterna såväl mot tillämpning av de i bilagan till rekommendationen under punkt 14: 2) och 3) uppdragna riktlinjerna rörande arbetslöshetsersättningen som mot en sänkning av pen-sionsåldern (bilagan punkt 12: 1). Delegationen hemställde slutligen, att före-varande rekommendation överlämnades till socialvårdskommittén och 1941 års befolkningsutredning för att tagas i övervägande vid fullgörande av det på dessa utredningar ankommande fortsatta utredningsarbetet.

Rekommendationen (nr 68) angående beredande av ekonomisk trygghet och sjukvård åt personer, som hemförlovats från krigsmakten eller därmed jämställd tjänst eller som avskedats från krigsindustrien.

Över förevarande rekommendation har delegationen inhämtat yttra-n-d-e-n från socialstyrelsen, pensionsstyrelsen och arbetsmarknadskommissio-nen. Arbetsmarknadskommissionen har icke avgivit något särskilt yttrande över rekommendationen.

Socialstyrelsen yttrar i huvudsak följande.

Den ifrågavarande rekommendationen torde i första hand avse åtgärder i länder, som aktivt deltagit i det pågående världskriget. I Sverige torde det, åtminstone som förhållandena hittills utvecklats sig, endast i ringa utsträck-ning ha förekommit, att personer blivit nödsakade att släppa kontakten med sitt tidigare yrke eller förvärsarbete på grund av tjänstgöring vid krigs-makten eller inom krigsindustrien. De i rekommendationen åsyftade proble-men torde därför i Sverige icke vara av den omfattning, att de icke till största delen kunna lösas inom ramen för de för normala förhållanden avsedda so-cialvårdande åtgärderna.

Vissa speciella åtgärder ha emellertid vidtagits med tanke på ifrågavarande problem, t. ex. inrättandet av de så kallade värnpliktslånen. Vad beträffar krigstjänstgöringens inverkan på socialförsäkringens förmåner, till vilka ve-derbörande före tjänstgöringen varit berättigad, så har även i vederbörande författningar hänsyn tagits härtill genom särskilda föreskrifter.

Med hänsyn till vad sålunda anförts anser styrelsen, att skäl icke föreläge att i anledning av ifrågavarande rekommendation vidtaga några åtgärder från statsmakternas sida.

Pensionsstyrelsen har såsom sin mening uttalat, att rekommendationen borde överlämnas till socialvårdskommittén för beaktande.

Delegationen ansluter sig till vad socialstyrelsen anført beträffande ifrågavarande rekommendation.

Rekommendationen (nr 69) angående hälso- och sjukvård.

Delegationen har över rekommendationen inhämtat yttrandet från medicinalstyrelsen, socialstyrelsen och pensionsstyrelsen. Pensionsstyrelsen berör i sitt i ärendet avgivna yttrande icke närmare förevarande rekommendation.

Medicinalstyrelsen finner, att de flesta punkterna i rekommendationen i stort sett rätt väl anslöte sig till svenska förhållanden och till den allmänna utvecklingen i vårt land på de områden, som berördes i rekommendationen. Det nu sagda ägde emellertid å andra sidan icke tillämpning å vissa delar av rekommendationen, och flera av dess punkter kunde därför icke utan vidare tillämpas i vårt land. Styrelsen förordade, att rekommendationen tillstyrktes med en allmän reservation för utformningen av vissa punkter i densamma.

Socialstyrelsen yttrar efter en kortfattad redogörelse för hälso- och sjukvårdens organisation i vårt land följande.

En genomgående princip har varit, att vederbörande vårdbehövande är skyldig att genom egna avgifter bidra till kostnaderna för sjukvården. Genom den frivilliga sjukförsäkringen finnes emellertid möjlighet att försäkringsmässigt erhålla ersättning för hela kostnaden för sjukhusvård och större delen av kostnaderna för läkarvård. För obemedlade bekostas sjukvårdsvärderna genom socialvårdsorgan.

Erfarenheterna av det i Sverige sålunda tillämpade systemet äro enligt styrelsens uppfattning goda. Därest nu föreliggande förslag till lag om allmän sjukförsäkring genomföres, komma förhållandena att ytterligare förbättras genom att sjukförsäkringen utsträcker till hela folket och rätten till ersättning för läkarvård och därmed sammanhängande kostnader utvidgas. Det i Sverige tillämpade systemet, som innebär, att de vårdbehövande fritt få välja läkare och att det stora flertalet läkare äro beroende av privatpraktik, torde enligt styrelsens mening innebära en garanti för att läkarvården hålles på en hög nivå. Styrelsen anser därför, att anledning icke förefinnes att införa för de vårdbehövande helt kostnadsfri sjukvård eller eljest frågå det hittills tillämpade systemet.

I övrigt innehåller rekommendationen åtskilliga synpunkter rörande sjukvårdsorganisationens anordnande i olika detaljer. Styrelsen anser sig icke närmare böra gå in härpå men finner för sin del icke skäl föreligga att i anledning av rekommendationen några nya riktlinjer för hälso- och sjukvårdens ordnande här i landet uppdragas.

På grund av vad sålunda anförts uttalar styrelsen den meningen, att skäl icke föreläge att i anledning av förevarande rekommendation vidtaga några åtgärder från statsmakternas sida.

Delegationen ansluter sig i huvudsak till de av socialstyrelsen anförda synpunkterna. Beträffande rekommendationens sakliga innehåll ansåge sig emellertid delegationen icke böra underlåta att framhålla, att man vid avfattningen uppenbarligen varit angelägen att hålla möjligheter öppna för tillämpningen av vitt skilda system vid läkarvårdens beredande. I mångt och mycket framstode fördenskull de förordade anordningarna såsom främmande för våra förhållanden. Syftet med och de allmänna uppgifterna för en av samhället kontrollerad hälso- och sjukvård kunde emellertid sägas väl ansluta sig till en ordning, som i vårt land allmänt erkänts som eftersträfvansvärd.

Socialpolitisk minimistandard i icke-självständiga områden. (Punkt V på dagordningen.)

Beträffande ifrågavarande punkt på dagordningen antog konferensen enhälligt

rekommendationen (nr 70) angående socialpolitisk minimistandard i icke-självständiga områden.

Då ifrågavarande rekommendation saknade aktualitet för vårt lands vidkommande, ansåge sig delegationen icke behöva ingå på någon närmare granskning av däri framförda förslag. Rekommendationen torde icke påkalla annan åtgärd från svensk sida än en förklaring, att i rekommendationen föreslagna åtgärder saknade tillämpning på svenska förhållanden.

Departementschefen.

Bland de vid internationella arbetskonferensens tjugusjätte sammanträde fattade beslut, för vilka redogörelse lämnats i det föregående, framstår enligt min mening antagandet av den s. k. Philadelphiadeklarationen såsom särskilt betydelsefullt. Ehuru de bestämmelser i internationella arbetsorganisationens konstitution, vilka föreskriva, att av arbetskonferensen antagna konventionsförslag och rekommendationer inom viss tid skola underställas respektive medlemsstaters lagstiftande församlingar, ej äga tillämpning på denna deklaration, har jag icke velat underlåta att bringa densamma till riksdagens kännedom. Jag önskar starkt understryka vikten av den nu antagna deklarationen, vilken, med utgångspunkt från uttalandet i internationella arbetsorganisationens konstitution av år 1919, att varaktig fred endast kan byggas på den sociala rättvisans grund — ett uttalande, vars riktighet erfarenheten till fullo bekräftat — fastslår grundläggande principer för organisationens verksamhet och dess ansvar med hänsyn till förverkligandet av folkens sociala strävanden.

Vad härefter angår de vid konferenssammanträdet antagna sju rekommendationerna kan jag i huvudsak ansluta mig till den uppfattning, som delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet uttalat beträffande var och en av dem. I vissa av de ifrågavarande rekommendationerna har otvivelaktigt uttryck givits åt många värdefulla synpunkter av intresse även vid utformningen av den svenska socialpolitiken. Jag har därför för avsikt att

föranstalta om att ifrågavarande rekommendationer bringas till de myndigheters och utredningars kännedom, vilka därav beröras, för att tagas under övervägande vid fortsatta utrednings- och planläggningsarbeten.

Under åberopande av vad jag i det föregående anfört får jag hemställa,

att Kungl. Maj:t måtte till riksdagen avlåta proposition med anhållan om riksdagens yttrande angående omförmälda, av den internationella arbetsorganisationens konferens år 1944 vid dess tjugusjätte sammanträde antagna rekommendationer.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition i ämnet av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Jan-Erik Stenius.

Bilaga A.

Rekommendation (nr 67) angående ekonomisk trygghet.

Internationella arbetsorganisationens generalkonferens,
vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrån sammankallats till Philadelphia och där samlats den 20 april 1944 till sitt tjugusjätte sammanträde
och beslutat antaga vissa förslag angående frågan om ekonomisk trygghet, vilken fråga inbegripes under den fjärde punkten på dagordningen för sammanträdet,
samt beslutat, att dessa förslag skola taga form av en rekommendation,

antager denna den tolfte dagen i maj månad år nittonhundrafyrtiofyra följande rekommendation, vilken skall benämnas »rekommendationen angående ekonomisk trygghet, 1944» [Income Security Recommendation 1944].

Med hänsyn till att Atlantdeklarationen åsyftar »den mest fullständiga samverkan mellan alla nationer på det ekonomiska området i syfte att tillförsäkra alla människor förbättrade arbetsvillkor, ekonomiskt framåtskridande och social trygghet»,

med hänsyn till att internationella arbetsorganisationens konferens genom en den 5 november 1941 antagen resolution givit sin anslutning till denna i Atlantdeklarationen fastslagna princip samt högtidligt utfäst organisationens fulla medverkan vid densamma förverkligande,

med hänsyn till att ekonomisk trygghet är ett väsentligt element i den sociala tryggheten samt

med hänsyn till att internationella arbetsorganisationen främjat strävanden av denna innebörd

genom antagande vid internationella arbetskonferensen av konventioner och rekommendationer angående ersättning för olycksfall i arbete och yrkes-sjukdom, sjukförsäkring, moderskapshjälp, ålderdoms-, invaliditets- och dödsfallsförsäkring samt arbetslöshetsförsäkring och hjälp åt arbetslösa,

genom antagande vid de amerikanska staternas första och andra arbetskonferens av resolutioner, varigenom inter-amerikanska socialförsäkringskodexen upprättades, genom deltagandet med en delegation från arbetsbyråns styrelse i första inter-amerikanska konferensen för social trygghet, vid vilken konferens Santiago de Chile-deklarationen antogs, genom styrelsens godkännande av statuterna för inter-amerikanska konferensen för social trygghet, vilken konferens inrättats såsom ett permanent organ för samarbete mellan myndigheter och institutioner för social trygghet, samverkande med internationella arbetsbyrån, ävensom

genom internationella arbetsbyråns deltagande såsom rådgivande vid utarbetandet av socialförsäkringssystem i ett flertal länder samt genom andra åtgärder,

med hänsyn till att vissa medlemsstater icke vidtagit alla åtgärder, som stå i deras makt för att befordra folkets välbefinnande och utveckling, oaktat det stora behovet av förbättrade arbetsvillkor, ekonomiskt framåtskridande och social trygghet,

med hänsyn till att det nu är i hög grad önskvärt, att dylika medlemsstater snarast möjligt vidtaga erforderliga mått och steg för att uppnå och vidare utveckla de internationella miniminormerna,

med hänsyn till att det är önskvärt, att redan nu ytterligare åtgärder vidtagas för att förverkliga ekonomisk trygghet genom sammanförande eller samordning av socialförsäkringens olika grenar, genom socialförsäkringens utvidgning till att omfatta alla arbetare och deras familjer, lantbefolkningen och självständiga arbetare inbegripna, samt genom att undanröja orättvisa anomalier inom försäkringen,

med hänsyn till att detta syfte kan främjas genom utformandet av vissa allmänna principer, vilka medlemsstaterna, i avvaktan på förenhetligandet och utvidgningen av bestämmelserna i förefintliga konventioner och rekommendationer, böra följa, då de i denna anda på grundval av ifrågavarande konventioner och rekommendationer utsträcka sina åtgärder för folkets ekonomiska trygghet,

a) förordar konferensen, att arbetsorganisationens medlemsstater måtte dels, så snart förhållandena i vederbörande land det medgiva, successivt tillämpa följande vägledande allmänna principer, då de i syfte att förverkliga Atlantdeklarationens femte punkt skrida till ytterligare åtgärder för främjande av ekonomisk trygghet, dels ock, i enlighet med vad styrelsen därom må komma att bestämma, till internationella arbetsbyråns avgiva rapport rörande vad som åtgjorts för nämnda principers genomförande samt

b) fäster konferensen medlemsstaternas uppmärksamhet på de förslag rörande tillämpningen av dessa vägledande principer, vilka underställts konferensen och som innefattas i bilaga till denna rekommendation.

Vägledande principer.

Allmänt.

1. Åtgärder för ekonomisk trygghet böra åsyfta att avlägsna brist och förebygga nöd genom att i skälig utsträckning bereda ersättning för inkomst, som förlorats till följd av arbetsoförmåga (även hög ålder), arbetslöshet eller på grund av familjeförsörjarens frånfälle.

2. Ekonomisk trygghet bör i möjligaste mån åvägbringas medelst obligatorisk socialförsäkring, varigenom försäkrade, som uppfylla föreskrivna villkor, på grund av erlagda avgifter till en försäkringsinrättning berättigas till ersättning med belopp och under villkor som i lag angivas.

3. Behov, vilka icke täckas av den obligatoriska socialförsäkringen, böra tillgodoses medelst socialhjälp; vissa kategorier av personer, särskilt oförsörjda barn, invalider, äldre och änkor, böra hava rätt till skäligt understöd enligt fastställd ordning.

4. Övriga hjälpbehövande böra komma i åtnjutande av en efter omständigheterna i det enskilda fallet anpassad socialhjälp.

Socialförsäkring.

5. De riskfall, som den obligatoriska socialförsäkringen skall avse, böra inbegripa dels alla de fall, då en försäkrad är förhindrad att förtjäna sitt uppehälle, antingen på grund av arbetsoförmåga eller arbetslöshet eller då han avlider, efterlämnande av honom ekonomiskt beroende familj, dels vissa

därmed jämförliga, ofta inträffande fall, vilka medföra stark påfrestning vid en begränsad inkomst, för så vitt desamma icke på annat sätt täckts.

6. Ersättning bör utgå vid arbetsoförmåga och dödsfall, som härröra av arbetsanställning.

7. För att socialförsäkringens ersättningsförmåner skola kunna nära anpassas efter behovens mångfald, böra de av försäkringen omfattade riskfallen indelas på följande sätt:

- a) sjukdom;
- b) havandeskap;
- c) invaliditet;
- d) ålderdom;
- e) familjeförsörjarens frånfälle;
- f) arbetslöshet;
- g) icke förutsedda utgifter av trängande natur samt
- h) arbetsskador (olycksfallsskador och yrkessjukdomar).

Ersättning skall dock icke samtidigt utgå för mer än ett av följande riskfall, nämligen invaliditet, ålderdom eller arbetslöshet.

8. Utöver de ersättningar, som skola utgå vid förlust av arbetsinkomst, böra för vart och ett av de två första barnen tilläggsersättningar utbetalas, medan åtgärder till förmån för övriga barn må vidtagas i form av barnbidrag, utgående antingen av allmänna medel eller jämlikt ett på avgifter grundat system.

9. Ersättning för sjukdom bör utgå vid inkomstbortfall, förorsakat av frånvaro från arbetet på grund av akut sjukdom eller akut skada av beskafhet att kräva läkarbehandling eller läkartillsyn.

10. Moderskapshjälp bör utgå vid inkomstbortfall, föranlett av att modern avhåller sig från arbete under viss fastställd tid före och efter nedkomsten.

11. Invaliditetsersättning bör utgå vid oförmåga att utföra avlönat förvärvsarbete till följd av kronisk sjukdom eller bestående skada genom förlust av lem eller kroppsfunction.

12. Ålderdomspension bör utgå från och med det den försäkrade uppnår viss fastställd ålder, som bör vara den ålder, då en människa normalt blir oförmögen till effektivt arbete och då sjukdom och invaliditet medföra särskilt kännbara verkningar samt eventuell arbetslöshet kan befaras bli permanent.

13. Ersättning till efterlevande bör utgå på grund av den förlust av existensmedel, som vid familjeförsörjarens frånfälle kan antagas drabba av honom ekonomiskt beroende anhöriga.

14. Arbetslöshetsersättning bör utgå vid förlust av arbetsförtjänst, då förlusten antingen föranletts av fullständig arbetslöshet, vilken drabbat försäkrad, som i normala fall har arbete och är oförhindrad att åtaga sig arbete i något yrke samt söker lämpligt arbete, eller orsakats av partiell arbetslöshet.

15. Ersättning bör utgå för i annan ordning icke täckta oförutsedda utgifter, vilka härröra av sjukdom, havandeskap, invaliditet eller dödsfall.

16. Ersättning för arbetsskada bör utgå i anledning av olycksfall eller yrkessjukdom, härrörande av arbetet och vilken den försäkrade icke ådragit sig avsiktligt eller på grund av grov vårdslöshet och som medför övergående eller varaktigt nedsättning av arbetsförmågan eller dödsfall.

17. Socialförsäkringen bör, med avseende på de risker, för vilka dessa personer äro utsatta, bereda skydd åt alla sådana anställda personer samt självständiga arbetare jämte av dem ekonomiskt beroende anhöriga, beträffande vilka det är möjligt

- a) att upptaga avgifter utan att härigenom oproportionerligt stora administrationskostnader uppkomma samt

b) att utgiva ersättning under erforderlig medverkan av vederbörande sjukvårds- och arbetsmarknadsorgan samt under vidtagande av nödiga försiktighetsmått mot missbruk.

18. Arbetsgivaren bör svara för upptagandet av försäkringsavgifter för alla hos honom anställda och bör äga att vid avlöningens utbetalande avdraga vederbörliga avgiftsbelopp.

19. För att underlätta en effektiv handläggning av ersättningsfallen böra anordningar vidtagas för bokföring av försäkringsavgifter, för erhållande av möjlighet att omedelbart konstatera förekomsten av fall, som berättiga till ersättning, samt för samordnande av medicinska institutioner och arbetsmarknadsorgan med förebyggande och sjukvårdande uppgifter.

20. Löntagare böra vara försäkrade för alla de risker socialförsäkringen omfattar, så snart upptagandet av försäkringsavgifterna kan organiseras och nödiga anordningar för handläggning av ersättningsfallen kunna vidtagas.

21. Självständiga arbetare böra, så snart upptagandet av avgifter från dessa kan organiseras, vara försäkrade mot invaliditet, ålderdom och dödsfall på samma villkor som anställda. Möjligheten av att försäkra ifrågavarande personer jämväl mot sjukdom eller barnsörd krävande sjukhusvård, sjukdom av längre varaktighet ävensom icke förutsedda utgifter till följd av sjukdom, havandeskap, invaliditet eller dödsfall bör övervägas.

22. Förmånerna enligt försäkringen böra, med vederbörlig hänsyn tagen till familjeförpliktelser, ersätta förlorad arbetsförtjänst i den utsträckning så låter sig göra utan att den försäkrades vilja att återgå i arbete försvagas, för såvitt en dylik återgång är möjlig, och utan att så betungande utgifter påläggas samhället, att produktionen och sysselsättningen minskas.

23. Ersättningarna böra på grundval av erlagda avgifter utgå i förhållande till den försäkrades tidigare arbetsförtjänst; dock att det belopp, varmed hans arbetsinkomst eventuellt överstiger den bland yrkeslärd arbetare gängse, må lämnas å sido vid bestämmandet av storleken av den ersättning eller del därav, som bestrides annorledes än genom den försäkrades avgifter.

24. Ersättningar med enhetliga belopp torde vara lämpliga i länder, där möjligheter förefinnas för befolkningen att på ett tillfredsställande och ekonomiskt sätt bereda sig ett kompletterande skydd genom frivillig försäkring. Storleken av sådan ersättning bör beräknas med hänsyn till arbetsinkomsten för icke yrkeslärd arbetskraft.

25. Rätten till andra förmåner än ersättning för arbetsskada bör vara underkastad avgiftsvillkor, ägnade att medgiva kontroll av att den ersättningsökande normalt är att anse såsom anställd i annans tjänst eller såsom självständig arbetare och att upprätthålla skäligen regelbundenhet i avgiftsbetalningen; dock att den försäkrade icke må gå förlustig rätten till ersättning på grund av försummelse från arbetsgivarens sida att i vederbörlig ordning indriva de avgifter, som förfallit till betalning.

26. Kostnaderna för ersättningarna, däri inbegripna förvaltningskostnader, böra fördelas mellan de försäkrade, arbetsgivarna och skattebetalarna på ett sätt som är skäligt för de försäkrade, icke ålägger mindre bemedlade försäkringstagare alltför tunga bördor samt icke medför rubbningar i produktionen.

27. Administrationen av socialförsäkringen bör vara enhetlig eller samordnad inom ett allmänt system av institutioner för social trygghet; försäkringstagarna böra genom sina organisationer vara representerade i de organ, som besluta eller giva råd beträffande de administrativa verksamhetslinjerna, förbereda lagförslag eller utarbeta föreskrifter.

Socialhjälp.

28. Samhället bör normalt samarbeta med föräldrarna genom allmänna hjälpåtgärder, ägnade att trygga deras icke självförsörjande barns välfärd.

29. Invalider, åldringar och änkor, som icke åtnjuta några förmåner på grund av socialförsäkringen, emedan de själva eller — i förekommande fall — maken icke varit obligatoriskt försäkrade, och vilkas inkomst icke över-skrider viss fastställd gräns, böra vara berättigade till särskilda underhålls-bidrag med fastställda belopp.

30. Skäligt understöd, antingen kontant eller delvis kontant och delvis in natura, bör beredas envar, som är i behov därav och icke påkallar vård å anstalt i uppfostrande syfte.

Bilaga.

Vägledande principer jämte förslag rörande deras tillämpning.

(De avdelningar beträffande vilka hänvisas till huvudtexten innefatta de vägledande allmänna principerna och de här återgivna underavdelningarna innehålla förslag till tillämpningsregler.)

Allmänt.

1—4. Likalydande med punkterna 1—4.

I. Socialförsäkring

A. Av försäkringen omfattade risker.

Området för omfattade risker.

5—8. Likalydande med punkterna 5—8.

Sjukdom.

9. Likalydande med punkt 9.

1) Nödvändigheten av att den försäkrade avhåller sig från arbete bör som regel prövas med hänsyn till den sysselsättning han tidigare utövade och kan väntas återtaga.

2) Ersättning behöver icke utgå för de allra första dagarna av en sjukdoms-period; i händelse av recidiv inom några få månader bör emellertid ny karenstid icke tillämpas.

3) Ersättning bör helst utgå, till dess ersättningstagaren är i stånd att återtaga sitt arbete, avlider eller blir invalid. Därest emellertid en begränsning av tiden för ersättningens utgående anses nödvändig, bör maximiperioden för ett och samma sjukdomsfall icke understiga 26 veckor, och åtgärder böra vidtagas för att utsträcka ersättningstiden vid vissa särskilt angivna sjukdomar, såsom tuberkulos, vilka även vid återgång till hälsa ofta medföra långvarig arbetsoförmåga. Då ett försäkrings-system först träder i tillämpning, kan det dock visa sig nödvändigt att fastställa perioden kortare än 26 veckor.

Havandeskap.

10. Likalydande med punkt 10.

1) Varje kvinna bör äga rätt att lämna sitt arbete efter företeende av läkarintyg, utvisande att hennes nedkomst sannolikt kommer att äga rum inom sex veckor, och ingen kvinna bör tillåtas arbeta under de första sex veckorna efter nedkomsten.

2) Under angivna tider bör moderskapshjälp utgå.

3) Frånvaro från arbetet under längre tid eller vid andra tillfällen kan vara önskvärd av medicinska skäl med hänsyn till ersättningstagarens hälsotillstånd samt arbetets beskaffenhet; under sådan frånvaro bör sjukersättning utgå.

4) Utbetalning av moderskapshjälp må göras beroende av att ersättningstagaren anlitar de hälsovårds- och sjukvårdsorgan, som stå till hennes och barnets förfogande.

Invaliditet.

11. Likalydande med punkt 11.

1) Person med nedsatt arbetsförmåga bör anses skyldig antaga sådant arbete, som med hänsyn till hans krafter och färdigheter, föregående erfarenhet samt honom till buds stående yrkesutbildningsmöjligheter skäligen må kunna anvisas.

2) Personer, som kunna anvisas dylikt arbete utan att det för tillfället står att erhålla, liksom de, vilka deltaga i utbildningskurs, böra erhålla tillfällig invaliditetsersättning, utbildningsbidrag eller, för så vitt de uppfylla i övrigt uppställda villkor, arbetslöshetshjälp.

3) Personer, vilka ej kunna anvisas dylikt arbete, böra erhålla invaliditetsersättning.

4) Ersättningstagare, beträffande vilka det styrkts, att de äro varaktigt oförmögna till regelbundet förvärsarbete, böra vid sidan av invaliditetsersättningen kunna bibehålla smärre inkomster av tillfällig natur.

5) Vid bestämmande av invaliditetsersättningen i förhållande till den försäkrades tidigare arbetsinkomst, bör beaktas, att rätt till ersättning medges, om den partiellt arbetsföre är oförmögen att normalt uppnå åtminstone en tredjedel av den arbetsinkomst, som en fullt arbetsför person med liknande utbildning genomsnittligt förvärfvar i den försäkrades tidigare sysselsättning.

6) Invaliditetsersättning bör utgå från den dag sjukersättningen upphör så länge invaliditeten varar; dock att invaliditetsersättningen må utbytas mot ålderdomspension, när ersättningstagaren uppnår den ålder, vid vilken rätt till dylik pension inträder.

Ålderdom.

12. Likalydande med punkt 12.

1) Den lägsta ålder, vid vilken anspråk på ålderdomspension må framställas, bör icke bestämmas högre än 65 år för män och 60 år för kvinnor. Lägre ålder må dock fastställas för personer, som under längre tid varit sysselsatta i tungt eller hälsofarligt arbete.

2) Utbetalandet av ålderdomspension må, under förutsättning av att dess grundbelopp kan anses tillräckligt för uppehållet, göras beroende av att den försäkrade avstår från allt regelbundet, inkomstgivande arbete; där dylikt villkor föreskrives, bör dock åtnjutandet av smärre arbetsinkomster av tillfällig natur icke föranleda, att rätten till ålderdomspension förloras.

Familjeförsörjarens frånfälle.

13. Likalydande med punkt 13.

1) Efterlevandepensioner böra utgå a) till den försäkrades änka; b) för barn, styvbarn, adoptivbarn och, under förutsättning att dessa tidigare anmälts

såsom av den försäkrade ekonomiskt beroende anhöriga, utomäktenskapliga barn till försäkrad man eller försäkrad kvinna, som varit underhållspliktig för barnen samt c), på villkor som skola fastställas i vederbörande lands lagstiftning, till ogift kvinna, med vilken den avlidne sammanbodde.

2) Änkepension bör utgå till änka, som har vårdnaden om barn, för vilket ersättning kan utgå, eller som vid makens död är eller sedermera blir arbetsoförmögen eller som uppnått den för ålderdomspension stadgade minimiåldern; änka, som icke uppfyller något av dessa villkor, bör erhålla änkepension under en period av åtminstone några månader samt, om hon är arbetslös, även därefter, in till dess lämpligt arbete kan beredas henne, eventuellt efter den utbildning, som må prövas erforderlig.

3) Barnpension bör utgå för varje barn i skolpliktig ålder eller som icke fyllt 18 år och fortsätter sin allmänna utbildning eller yrkesutbildning.

Arbetslöshet.

14. Likalydande med punkt 14.

1) Ersättning behöver icke utbetalas för de allra första dagarna av en arbetslöshetsperiod, räknat från den dag ersättningsanspråket framställdes; i händelse av förnyad arbetslöshet inom några månader bör emellertid ny karenstid icke tillämpas.

2) Ersättning bör utgå, intill dess lämplig anställning erbjudes den för säkrade.

3) Under en med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet skälig begynnelseperiod bör såsom lämplig anställning endast anses

a) anställning i den försäkrades vanliga sysselsättning å plats, som icke medför ombyte av bosättningsort, och med gängse lön, sådan denna fastställts i gällande kollektivavtal eller

b) annan för den försäkrade antagbar anställning.

4) Efter utgången av begynnelseperioden

a) må anställning, som innebär ombyte av sysselsättning, anses lämplig, om den med hänsyn till den försäkrades krafter, färdigheter och tidigare erfarenhet ävensom honom till buds stående yrkesutbildningsmöjligheter skäligen kan erjudas;

b) må anställning, som medför ombyte av bosättningsort, anses lämplig, om passande bostad står att erhålla på den nya bosättningsorten;

c) må anställning på mindre förmånliga villkor än dem, som den försäkrade brukade uppnå i sin vanliga sysselsättning och i den trakt, där han i allmänhet varit sysselsatt, anses lämplig, om de erjudna villkoren motsvara vad som genomsnittligt gäller i den sysselsättning och i den trakt, där anställning erbjudes.

Icke förutsedda utgifter av trängande natur.

15. Likalydande med punkt 15.

1) Erforderlig hemhjälp bör tillhandahållas eller ersättning utbetalas för anställande av dylik hjälp under tid, då moder till ekonomiskt beroende barn är intagen å sjukhus, för så vitt hon är försäkrad eller är hustru till en försäkrad och icke uppstår ersättning för förlorad arbetsförtjänst.

2) Ett engångsbelopp bör vid barnsbörd utbetalas till försäkrad kvinna och till försäkrad mans hustru för bestridade av kostnader för spädbarnsutstyrelse och liknande utgifter.

3) Ett särskilt tillägg bör utgå till sådana personer, som uppbära invaliditetsersättning eller ålderdomspension och som äro i behov av ständig vård.

4) Ett engångsbelopp bör utbetalas såsom begravningshjälp, då en försäkrad make eller oförsörjt barn till en försäkrad avlider.

Arbetskador.

16. Likalydande med punkt 16.

1) Skada på grund av arbetsanställning bör anses omfatta även olycksfall, som inträffar under färd till eller från arbetet.

2) Där ersättning på grund av arbetsskada skall utgå, böra ovannämnda föreskrifter bliva föremål för vederbörliga jämkningar på sätt nedan angives.

3) Varje sjukdom, som vanligen drabbar endast personer, sysselsatta i viss verksamhet, eller består i förgiftning, orsakad av ett i viss verksamhet använt ämne, bör, om den som lider av sådan sjukdom varit sysselsatt i dylik verksamhet, antagas härleda sig från arbetet och föranleda ersättning.

4) En förteckning över sjukdomar, vilka skola antagas härleda sig från arbetet, bör upprättas samt tid efter annan revideras genom ett enkelt förfarande.

5) Vid fastställandet av den minimitid för anställning i en verksamhet, som skall erfordras för att presumtion för yrkessjukdom skall anses föreligga, ävensom av den maximitid, under vilken sådan presumtion skall förbliva gällande efter anställningens upphörande, bör vederbörligt avseende fästas vid den tid, som erfordras för sjukdomens uppkomst och yppande.

6) Ersättning för övergående arbetsoförmåga bör utgå under villkor, motsvarande dem som tillämpas med avseende på sjukersättning.

7) Möjligheten att vid övergående arbetsoförmåga utbetala ersättning från första dagen, om arbetsoförmågan varar längre än karenstiden, bör övervägas.

8) Ersättning för varaktig arbetsoförmåga bör utgå på grund av den förlust eller minskning av förvärvsförmågan, som orsakas av förlust av lem eller kroppsfunction eller som föranledes av ett kroniskt tillstånd, betingat av skada eller sjukdom.

9) En försäkrad, vilkens arbetsförmåga blir varaktigt nedsatt, bör förväntas återgå till arbete i sådan sysselsättning som med hänsyn till hans krafter, färdigheter och föregående erfarenhet samt honom till buds stående yrkesutbildningsmöjligheter skäligen må kunna anvisas.

10) Därest sådant arbete icke kan anvisas, bör han erhålla ersättning för total nedsättning av arbetsförmågan, definitivt eller provisoriskt.

11) Om sådant arbete kan anvisas, men den därvid uppnådda normala arbetsförtjänsten är avsevärt lägre än den som sannolikt skulle hava uppnåtts, om skadan eller sjukdomen icke inträffat, bör ersättning för partiell nedsättning av arbetsförmågan utgå i förhållande till sådan nedsättning.

12) Möjligheten att utbetala skälig ersättning vid varje fall av förlust av lem eller kroppsfunction eller missbildning bör övervägas, även om någon nedsättning av arbetsförmågan icke kan påvisas.

13) Arbetare, som löpa risk att drabbas av yrkessjukdom, vilken utvecklas successivt, böra undersökas med vissa mellanrum, och de, för vilka ombyte av sysselsättning synes påkallad, böra vara berättigade till ersättning.

14) Ersättning för varaktig, total eller partiell, nedsättning av arbetsförmågan bör utbetalas från den tidpunkt, då ersättningen för tillfällig nedsättning av arbetsförmågan upphör, samt utgå så länge den varaktiga nedsättningen kvarstår.

15) Ersättningsstagare, som uppbär ersättning för varaktig, partiell nedsättning av arbetsförmågan, bör jämväl kunna erhålla annan ersättning på samma villkor som fullt arbetsföra personer i de fall, då sistnämnda ersättning till sin storlek är beroende av den försäkrades tidigare arbetsförtjänst.

16) När sistnämnda ersättning till sin storlek icke är beroende av den försäkrades tidigare arbetsförtjänst, må ett högsta sammanlagt belopp kunna fastställas för skadeersättningen och övriga ersättningar.

17) Efterlevand ersättning bör, med tillämpning av nedanstående bestämmelser, utgå till sådana anhöriga till den försäkrade, som eljest skulle vara berättigade till dylik ersättning.

18) Änka bör erhålla ersättning för hela den tid änkeståndet varar.

19) Barn bör erhålla ersättning intill 18 års ålder eller, om det fortsätter sin allmänna utbildning eller yrkesutbildning, intill 21 års ålder.

20) Åtgärder böra, utan att detta skall inskränka änkans och barnens rätt till ersättning, vidtagas för att bereda ersättning åt andra anhöriga till den avlidne, vilka voro av honom ekonomiskt beroende.

21) Efterlevande till person, vilkens arbetsförmåga varit varaktigt nedsatt med minst två tredjedelar och som avlidit av annan orsak än följderna av arbets-skadan, böra vara berättigade till efterlevandeersättningens grundbelopp, oavsett om den avlidne vid tidpunkten för dödsfallet uppfyllt för sådan ersättning gällande avgiftsvillkor eller icke.

B. Försäkringens omfattning.

Kategorier av inbegripna personer.

17. Likalydande med punkt 17.

1) Ekonomiskt beroende hustru (d. v. s. hustru som icke innehar anställning och som icke är självständig arbetare) och ekonomiskt beroende barn (d. v. s. barn i skolåldern eller som icke fyllt 18 år och fortsätter sin allmänna utbildning eller yrkesutbildning) böra vara skyddade på grund av familjeförsörjarens försäkring.

Upptagande av försäkringsavgifter.

18. Likalydande med punkt 18.

1) I det fall, då medlemskap i en yrkessammanslutning eller innehav av arbetstillstånd är obligatoriskt för viss kategori av självständiga arbetare, bör kunna uppdragas åt sammanslutningen eller den myndighet, som meddelar arbetstillståndet, att upptaga försäkringsavgifter av ifrågavarande arbetare.

2) Åt central eller lokal myndighet bör kunna uppdragas att upptaga försäkringsavgifter av sådana självständiga arbetare, som äro registrerade för beskattningsändamål.

3) I avvaktan på upprättandet av organ för försäkringsavgifternas upptagande, böra åtgärder vidtagas för att bereda självständiga arbetare tillfälle att erlægga frivilliga avgifter, individuellt eller kollektivt.

Administrering av ersättningarna.

19. Likalydande med punkt 19.

Anställda personer.

20. Likalydande med punkt 20.

1) Personer, vilkas anställning är så oregelbunden eller kan förutses bliva så kortvarig, att de sannolikt icke komma att förvärva rätt till sådan ersättning, som förbehållits anställda, må uteslutas från försäkringen. Särskilda åtgärder böra vidtagas till förmån för personer, som i regel arbeta allenast kortare tid hos samme arbetsgivare.

2) Lärling, som icke uppbär avlöning, bör vara försäkrad mot arbetsskada, och från den dag, då hans lärlingstid i vederbörande yrke skulle hava utlöpt, bör ersättningen grundas på den i detta yrke gängse avlöningen.

Självständiga arbetare.

21. Likalydande med punkt 21.

1) Andra medlemmar av arbetsgivarens familj, tillhörande hans hushåll, än av honom ekonomiskt beroende hustru och barn böra vara försäkrade mot nu

nämnda risker på grundval av antingen deras faktiska lön eller, om denna icke kan bestämmas, värdet av deras arbetsprestation; det bör i dylikt fall åligga arbetsgivaren att svara för försäkringsavgifterna.

2) Självständig arbetare, vilkens arbetsinkomst i regel är så låg, att den kan antagas utgöra endast biinkomst eller tillfällig inkomst eller för vilken minimiavgiften skulle framstå såsom oskälig, bör provisoriskt uteslutas från försäkringen samt hänvisas att anlita arbetsförmedling eller annat socialvårdsorgan inom den yrkesgrupp han tillhör.

3) Person, som, efter att hava erlagt avgifter under den för rätt till invaliditets- och efterlevandeersättning fastställda kvalifikationstiden, upphör att vara obligatoriskt försäkrad, antingen i egenskap av anställd eller såsom självständig arbetare, bör beredas möjlighet att inom viss tid avgöra, huruvida han i fortsättningen önskar vara försäkrad på samma villkor som självständig arbetare, ehuru med förbehåll för de jämkningar som kunna komma att föreskrivas.

C. Ersättningarnas storlek samt avgiftsvillkor.

Ersättningarnas storlek.

22—24. Likalydande med punkterna 22—24.

1) Sjukersättning och arbetslöshetsersättning böra, i vad angår icke yrkeslärd arbetare, icke understiga 40 procent av den försäkrades tidigare nettoinkomst, om han saknar av honom ekonomiskt beroende anhöriga, samt 60 procent av densamma, om han har av honom ekonomiskt beroende maka eller hufvöreståndarinna för barnens vård; för vart och ett av högst två av försäkringstagaren ekonomiskt beroende barn bör ett tillägg med 10 procent av ovannämnda inkomst utbetalas, dock med avdrag för eventuellt utgående barnbidrag.

2) Ifråga om arbetare med hög arbetsinkomst må förutnämnda procent-satser något reduceras.

3) Moderskapshjälpen bör städse vara tillräcklig för fullständigt underhåll av moder och barn under goda hygieniska förhållanden; den bör icke understiga 100 procent av den gängse nettolönen för icke yrkeslärd kvinnlig arbetskraft eller 75 procent av ersättningstagarens föregående nettoavlöning, beroende på vilket av dessa ersättningsbelopp som är störst, men må minskas med ett belopp motsvarande eventuellt utgående barnbidrag.

4) Grundbeloppen för invaliditetsersättning och ålderdomspension böra icke understiga 30 procent av den allmänt gängse lönen för icke yrkeslärd manliga arbetare i den trakt, där ersättningstagaren är bosatt, därest denne icke har några av honom ekonomiskt beroende anhöriga, eller 45 procent däraf, om han har av honom ekonomiskt beroende maka, som skulle vara berättigad till änkepension, eller hufvöreståndarinna för barnens vård; för vart och ett av högst två av ersättningstagaren ekonomiskt beroende barn bör ett tillägg utbetalas med 10 procent av nämnda lön, dock med avdrag för eventuellt utgående barnbidrag.

5) Änkepensionens grundbelopp bör icke understiga 30 procent av den allmänt gängse minimilönen för icke yrkeslärd, manliga arbetare i den trakt, där ersättningstagaren är bosatt; för vart och ett av högst tre av ersättningstagaren ekonomiskt beroende barn bör barnpension utgå med 10 procent av nämnda lön, dock med avdrag för eventuellt utgående barnbidrag.

6) För föräldralöst barn bör grundbeloppet icke understiga 20 procent av den allmänt gängse minimilönen för icke yrkeslärd, manliga arbetare, dock med avdrag för eventuellt utgående barnbidrag.

7) En viss del av varje försäkringsavgift utöver den, som erlagts för erhållande av rätt till grundbeloppen för invaliditetsersättning, ålderdomspension och efterlevandeersättning, må tillgodoräknas den försäkrade till förhöjande av här-
ovan i underavdelningarna 4, 5 och 6 omförmälda ersättningar.

8) I samtliga fall, då den försäkrade fortsätter arbetet efter den tidpunkt, vid vilken anspråk på ålderdomspension tidigast kan framställas, bör pensionens grundbelopp ökas med skäligt belopp.

9) Ersättning för arbetsskada bör icke understiga två tredjedelar av den arbetsförtjänst, som gått eller beräknats hava gått förlorad till följd av skadan.

10) Sistnämnda ersättning bör utgå i form av periodiska utbetalningar, utom i de fall vederbörande myndighet finner ett engångsbelopp innebära fördel för ersättningstagaren.

11) Periodiska utbetalningar på grund av varaktig arbetsoförmåga och dödsfall böra fortlöpande anpassas till väsentliga förändringar i lönenivån inom den försäkrades föregående sysselsättningsområde.

Avgiftsvillkor.

25. Likalydande med punkt 25.

1) Avgiftsvillkoren för sjukersättning, moderskapshjälp och arbetslöshetsersättning må innefatta krav på att försäkringsavgifter skola hava erlagts för åtminstone en fjärdedel av en viss fastställd period, förslagsvis två år, vilken skall hava förflutit, innan försäkringsfallet inträffar.

2) Avgiftsvillkoren för moderskapshjälp må innefatta krav på att den första avgiften skall hava erlagts åtminstone tio månader före den dag nedkomsten väntas äga rum; dock bör, även om avgiftsvillkoren icke äro uppfyllda, moderskapshjälp utgå med minimibeloppet under den tid modern är nödsakad att efter nedkomsten avhålla sig från arbete, försåvitt hon i betraktande av föreliggande omständigheter är att anse såsom anställd.

3) Avgiftsvillkoren för erhållande av invaliditets- och efterlevandeersättningarnas samt ålderdomspensionens grundbelopp må innefatta krav på att avgifter skola hava erlagts för åtminstone två femtedelar av en viss fastställd tidsperiod, förslagsvis fem år, närmast före försäkringsfallets inträffande; såsom en alternativ förutsättning för erhållande av ersättning bör dock kunna uppställas, att avgifter erlagts för minst tre fjärdedelar av en viss fastställd tidsperiod, förslagsvis tio år, efter inträdet i försäkringen, eller av den ännu längre tid som eventuellt förflutit efter inträdet.

4) Avgiftsvillkoren för ålderdomspension må innefatta krav på att den första avgiften skall hava erlagts åtminstone fem år före det anspråk på pension framställles.

5) Rätten till ersättning må suspenderas, när en försäkrad avsiktligt underlåter att erlægga honom för en period av verksamhet såsom självständig arbetare åvilande avgift eller att gälda böter, som pålagts honom på grund av försenad avgiftsbetalning.

6) En persons försäkringsstatus vid den tidpunkt, då han blir berättigad till invaliditetsersättning eller ålderdomspension, bör bibehållas under den tid dylik utgår, i syfte att han, om invaliditeten upphör, skall vara tillförsäkrad försäkringens skydd i samma omfattning som tidigare samt för att hans efterlevande skola vara berättigade till efterlevandeersättning.

D. Kostnadernas fördelning.

26. Likalydande med punkt 26.

1) Den försäkrades avgift bör icke överstiga en på sådant sätt fastställd andel av hans arbetsförtjänst, beräknad enligt grunderna för bestämmandet av ersättning, att denna andel, tillämpad å den beräknade medelinkomsten för samtliga mot samma risker försäkrade personer, skulle komma att medföra en premieintäkt, vars sannolika nuvärde skulle sammanfalla med det sannolika nuvärdet av de er-

sättningar (ersättningar i anledning av arbetsskada dock undantagna), som skulle komma att utgå på grund av dessa premier.

2) I överensstämmelse med denna princip må, i fråga om samma slag av ersättningsförmåner, försäkringsavgifterna för anställda personer och för självständiga arbetare i regel utgöra samma procent av dessas respektive arbetsinkomster.

3) En absolut minimiprocent, grundad på det lägsta inkomstbelopp, som kan anses motsvara ett arbete medförande nämnvärd inkomst, må fastställas för försäkringsavgifter, avseende sådana ersättningsförmåner som helt eller delvis äro oberoende av storleken av den försäkrades tidigare inkomst.

4) Arbetsgivarna böra åläggas att, särskilt genom understöd till de lägre löntagarnas försäkring, bidra till åtminstone hälften av den sammanlagda kostnaden för ersättningar förbehållna anställda personer, ersättning för arbetsskador dock undantagen.

5) Hela kostnaden för ersättningar för arbetsskador bör bäras av arbetsgivarna.

6) Möjligheten att vid beräkning av avgifter för försäkring, avseende ersättning för arbetsskada, differentiera företagen efter omfattningen av vidtagna skyddsåtgärder bör övervägas.

7) De försäkrades och arbetsgivarnas försäkringsavgifter böra hållas så konstanta som möjligt, i vilket syfte en stabiliseringsfond bör grundas.

8) Kostnaden för sådana ersättningar, som icke lämpligen kunna bestridas av försäkringsavgifter, bör bäras av det allmänna.

9) Bland kostnader, som böra ankomma på det allmänna att bestrida, må nämnas:

- a) avgiftsunderskott till följd av äldre personers upptagande i försäkringen,
- b) utgifter på grund av lämnad garanti för utbetalningen av invaliditets- och efterlevandeersättningarnas samt ålderdomspensionens grundbelopp även som för utbetalning av skälig moderskapshjälp,
- c) utgifter på grund av långvariga utbetalningar av arbetslöshetsersättning, när arbetslösheten längre tid kvarstår på hög nivå, samt
- d) understöd till försäkringen av självständiga arbetare med små inkomster.

E. Administration.

27. Likalydande med punkt 27.

1) Socialförsäkringen bör, utom i förbundsstater, där den lagstiftande makten är uppdelad, administreras av en enda myndighet; denna myndighet bör, i och för behandling av spörsmål av gemensamt intresse, såsom frågor om styrkande av oförmåga att arbeta eller erhålla arbete, genom ett samordnande organ stå i kontakt med de myndigheter, som handhava socialhjälp, sjukvård och arbetsförmedling.

2) Förenhetligandet av socialförsäkringens administration bör vara förenligt med anlitaandet av särskilda försäkringssystem av obligatorisk eller frivillig karaktär, vilka bereda kompletterande — men icke alternativa — ersättningsförmåner åt vissa yrkesgrupper, såsom gruvarbetare, sjömän, personal i allmän tjänst, personalen hos vissa bestämda företag samt medlemmar av ömsesidiga understödsföreningar.

3) Socialförsäkringslagstiftningen bör vara avfattad på sådant sätt, att ersättningstagarna och de avgiftsbetalande med lätthet kunna överblicka sina rättigheter och skyldigheter.

4) Vid fastställandet av vad ersättningstagarna och de avgiftsbetalande hava att iakttaga bör enkelhet i främsta rummet eftersträvas.

5) Centrala och lokala rådgivande institutioner, representerande sådana organ som fackföreningar, arbetsgivarföreningar, handelskammare, jordbrukarför-

eningar, kvinno- och barnavårdssammanslutningar, böra upprättas för att avgiva förslag till ändringar av lagstiftningen och det administrativa förfarandet samt i allmänhet verka för upprätthållande av kontakt mellan dem, som handhåva socialförsäkringens administration, och de olika grupperna av avgiftsbetalande och ersättningstagare.

6) Arbetsgivare och arbetare böra, särskilt ifråga om förebyggandet av olycksfall och yrkessjukdomar samt differentieringen av företagen med hänsyn till omfattningen av vidtagna skyddsåtgärder, stå i nära kontakt med dem, som handhåva administrationen av ersättning för arbetsskador.

7) Den försäkrade bör äga rätt att anföra besvär i händelse av tvist med den administrativa myndigheten i frågor rörande exempelvis rätten till ersättning samt storleken av densamma.

8) Besvären böra helst handläggas av specialdomstolar, vilkas ledamöter äro experter i socialförsäkringsrätt och som biträdas av bisittare, representerande den kategori klaganden tillhör, samt, där fråga är om anställda, även av representanter för arbetsgivarna.

9) Anställda personer ävensom självständiga arbetare böra äga besvärsmätt i varje tvist rörande skyldigheten att vara försäkrad eller rörande avgiftens storlek, och arbetsgivaren bör äga besvärsmätt, där fråga är om honom åliggande avgift.

10) Enhetlighet vid lagtillämpningen bör säkras genom en högre besvärshörens instans.

II. Socialhjälp.

A. Underhåll av barn.

28. Likalydande med punkt 28.

1) Understöd från det allmänna, kontant eller in natura helt eller delvis, bör införas för att möjliggöra barnens fostran under sunda förhållanden, för att lätta underhållsörden i barnrika familjer samt för att komplettera inom ramen för socialförsäkringen till förmån för barnen vidtagna åtgärder.

2) Där ändamålet är att möjliggöra barnens fostran under sunda förhållanden, bör understödet erhålla formen av sådana förmåner som fri eller billig kost, skolmåltider samt billiga bostäder för barnrika familjer.

3) Där ändamålet är att bidra till underhållet av barnrika familjer eller att komplettera till barnens förmån vidtagna åtgärder, vare sig dessa innebära naturaförmåner eller tillkommit inom ramen för socialförsäkringen, bör understödet erhålla formen av barnbidrag.

4) Sådant bidrag bör, oavsett föräldrarnas inkomst, utgå enligt fastställd skala, vilken bör medgiva ett väsentligt bidrag till kostnaden för barnets underhåll samt beakta den högre kostnaden för äldre barn; bidrag bör i varje fall utgå för alla barn, vilka icke beretts några förmåner inom ramen för socialförsäkringen.

5) Samhället i dess helhet bör trygga underhållet av understödsbehövande barn, i den mån ansvaret för desamma icke kan bäras av föräldrarna.

B. Underhåll av behövande invalider, åldringar och änkor.

29. Likalydande med punkt 29.

1) De personer, som skola vara berättigade till underhållsbidrag, böra inbefattas i följande kategorier:

a) personer tillhörande sådana yrkesgrupper eller bosatta i sådana områden, som ännu icke omfattas av socialförsäkringen eller ännu icke ha omfattats av densamma under den tid, som erfordras för förvärvande av rätt till grundbeloppen av respektive invaliditetsersättning, ålderdomspension och

efterlevandeersättning, ävensom änkor och minderåriga barn till dylika personer, samt

b) personer, vilka redan äro invalider vid en tidpunkt, då de normalt skulle komma in under försäkringen.

2) Underhållsbidrag bör vara tillräckligt för full försörjning under längre tid; bidragets storlek bör variera med levnadskostnaderna och må fastställas olika för städer och landsbygd.

3) Underhållsbidrag bör utgå med fullt belopp till personer, vilkas inkomst i övrigt icke överstiger visst fastställt belopp, samt eljest med reducerat belopp.

4) De bestämmelser i föreliggande rekommendation, som reglera utgåendet av invaliditetsersättning, ålderdomspension och efterlevandeersättning, böra äga motsvarande tillämpning i fråga om underhållsbidrag.

C. Allmänt understöd.

30. Likalydande med punkt 30.

1) Området för de fall, i vilka understödsbeloppet uteslutande bestämmes genom skälighetsprövning, bör efter hand begränsas genom förbättrad klassificering av behovsfallen samt beräkning av de faktiska underhållskostnaderna vid hjälpbehov under kortare och längre tid.

2) Såsom villkor för beviljandet av understöd må uppställas, att understödstagaren iakttagit de anvisningar, som vederbörande hälsovårds- och arbetsmarknadsmyndigheter meddela, i syfte att understödet må giva största möjliga utbyte.

Bilaga B.

Rekommendation (nr 68) angående beredande av ekonomisk trygghet och sjukvård åt personer, som hemförlovats från krigsmakten eller därmed jämställd tjänst eller som avskedats från krigsindustrien.

Internationella arbetsorganisationens generalkonferens,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrå samman kallats till Philadelphia och där samlats den 20 april 1944 till sitt tjugusjätte sammanträde

och beslutat antaga vissa förslag angående frågan om beredande av ekonomisk trygghet och sjukvård åt personer, som hemförlovats från krigsmakten eller därmed jämställd tjänst eller som avskedats från krigsindustrien, vilken fråga inbegripes under den tredje punkten på dagordningen för sammanträdet samt

beslutat, att dessa förslag skola taga form av en rekommendation,

antager denna, den tolfte dagen i maj månad år nittonhundrafyrtiofyra följande rekommendation, som skall benämnas »rekommendationen angående social trygghet (för de demobiliserade), 1944» [Social Security (Armed Forces) Recommendation, 1944].

Med hänsyn till att personer, som hemförlovats från krigsmakten eller därmed jämställd tjänst, varit nödsakade bryta sin levnadsbana och komma att i början få vidkännas särskilda kostnader, då de på nytt skola inordna sig i det civila livet;

med hänsyn till att personer, som hemförlovats från krigsmakten eller därmed jämställd tjänst eller avskedats från krigsindustrien, i vissa fall kunna

komma att vara arbetslösa under någon tid, innan de erhålla lämplig sysselsättning;

med hänsyn till att det icke är önskvärt, att personer, som hemförlovats från krigsmakten eller därmed jämställd tjänst, skola befinna sig i sämre ställning med avseende på pensionsförsäkringen än personer, som kvarstannat i sin civila anställning, och då rekommendationen angående invaliditets-, ålderdoms- och dödsfallsförsäkringens allmänna principer, 1933, visserligen innehåller bestämmelser om vidmakthållande av rättigheterna enligt pensionsförsäkringen beträffande personer, som fullgöra militärtjänst och som voro försäkrade före tjänstgöringens början, men icke förutser, att några rättigheter enligt ifrågavarande grenar av socialförsäkringen skola tillerkännas personer, som icke voro försäkrade vid militärtjänstgöringens början;

med hänsyn till att det är önskvärt, att personer, som hemförlovats från krigsmakten eller därmed jämställd tjänst, skola vara skyddade genom försäkring för sjukdom, som drabbar dem under tiden efter hemförlovningen intill dess de återgå till det civila livet antingen genom att tillträda anställning, underkastad försäkringen, eller annorledes och

med hänsyn till nödvändigheten av att vidtaga skäligen anordningar i dessa avseenden, utan att inkräkta på tillgodoseendet av andra väsentliga behov, exempelvis de militära och civila krigsoffrens, vilka även böra tillgodoses på det allmännas bekostnad,

förordar konferensen, att arbetsorganisationens medlemsstater måtte tillämpa följande principer samt till internationella arbetsbyråns insända de upplysningar angående de i detta sammanhang vidtagna åtgärder, som arbetsbyråns styrelse må besluta att låta inhämta.

I. Demobiliseringsgratifikation.

1. Person, som hemförlovats från krigsmakten eller därmed jämställd tjänst bör, utom i de fall då han i kraft av vederbörande lands lagstiftning fortsatt att uppbära en väsentlig del av sin avlöning, vid hemförlovningen erhålla en särskild gratifikation, vars storlek må göras beroende av tjänstgöringens längd och som bör utgå i form av ett engångsbelopp, periodiska utbetalningar eller ett engångsbelopp i förening med periodiska utbetalningar.

II. Arbetslöshetsförsäkring och arbetslöshets hjälp.

2. Person, som hemförlovats från krigsmakten eller därmed jämställd tjänst, bör, i den mån detta är administrativt genomförbart, vid tillämpningen av arbetslöshetsförsäkringen behandlas såsom en försäkrad, för vilken avgifter erlagts under en tidsperiod, som överensslämmer med tiden för tjänstgöringen. Härav föranledda kostnader böra bäras av staten.

3. Där person, som hemförlovats från krigsmakten eller därmed jämställd tjänst eller avskedats från krigsindustrien, såsom dessa begrepp definierats i vederbörande lands lagstiftning, till fullo utnyttjat rätten till understöd, innan lämplig sysselsättning erbjödes honom, eller där dylik person icke omfattas av arbetslöshetsförsäkringen, bör ersättning, helt utgående av statsmedel, utbetalas intill dess lämplig anställning står att erhålla. Denna ersättning bör så vitt möjligt utgå oberoende av behovet.

III. Pensions- och sjukförsäkring.

4. När obligatorisk försäkring, avseende pension vid invaliditet, ålderdom och dödsfall, är gällande och denna försäkring omfattar en väsentlig del av den arbetande befolkningen, bör tid för tjänstgöring i krigsmakten eller där-

med jämställda organisationer räknas såsom avgiftstid vid prövning, huruvida villkoren rörande kvalificeringstid äro uppfyllda.

När pensionens belopp varierar med antalet avgifter, som tillgodoförts den försäkrade, bör jämväl tiden för tjänstgöringen tagas i beräkning i syfte att beloppet av pensionen må ökas.

När avgifterna äro graderade med hänsyn till avlöningen, böra avgifter tillgodoräknas vederbörande för tjänstgöringstiden på grundval av ett uppskattat enhetligt och skäligt avlöningsbelopp; dock att avgifter, som tillgodoföras person, vilken var försäkrad omedelbart före tjänstgöringstidens början, må grundas på den avlöning denne därvid åtnjöt, om denna avlöning var högre än den uppskattade avlöningen.

Person, som hemförlovats från krigsmakten eller därmed jämställd tjänst bör, under tiden mellan hemförlovningen och den tidpunkt, vid vilken han kan anses åter vara inordnad i det civila livet, få behålla de rättigheter som härflyta ur honom tillgodoförda avgifter. Dessa rättigheter böra bibehållas under en tidsperiod av minst tolv månader.

5. När obligatorisk försäkring, avseende sjukpenning, sjukvård och moderskapshjälp, är gällande samt omfattar en väsentlig del av den arbetande befolkningen, bör person, vilken hemförlovats från krigsmakten eller därmed jämställd tjänst, vara berättigad till dylika prestationer vid sjukdom och barnsörd, som inträffar under tiden mellan hemförlovningen och den tidpunkt, vid vilken vederbörande kan anses åter vara inordnad i det civila livet. Denna rätt bör bibehållas under en tidsperiod av minst tolv månader.

När den obligatoriska försäkringen innefattar moderskapshjälp och sjukvård för den försäkrades anhöriga, bör hemförlovad, som omfattas av försäkringen, vara berättigad till sådan prestation för sina anhöriga.

När sjukpenningen till sin storlek är beroende av den försäkrades avlöning, bör till hemförlovad utgående ersättning beräknas efter ett uppskattat, enhetligt och skäligt avlöningsbelopp.

6. Staten bör bära de kostnader, som uppkomma därigenom att personer, vilka tjänstgöra i krigsmakten eller därmed jämställda organisationer, tillgodoföras pensionsförsäkringsavgifter samt försäkras mot sjukdom i avvaktan på att de åter skola inordnas i det civila livet; dock att, när den militära avlöningen för viss kategori av dylika personer, med hänsyn till värdet av till dem utgående underhåll samt i förekommande fall familjebidrag, sammanlagt kan anses minst motsvara den gängse lönen inom industrien, en viss del av pensionsförsäkringsavgiften må avdragas å den militära avlöningen.

Bestämmelserna i föregående stycke skola icke äga tillämpning i de fall, då dylik person i kraft av vederbörande lands lagstiftning fortsätter att under sin tjänstgöring uppbära en väsentlig del av sin civila avlöning och de i lagen föreskrivna normala försäkringsavgifterna allttjämt skola erläggas i vad honom angår.

Bilaga C.

Rekommendation (nr 69) angående hälso- och sjukvård.

Internationella arbetsorganisationens generalkonferens,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrå samman kallats till Philadelphia och där samlats den 20 april 1944 till sitt tjugusjätte sammanträde

och beslutat antaga vissa förslag angående frågan om sjukvårdande verksamhet, vilken fråga innefattas i fjärde punkten på sammanträdet dagordning,

samt beslutat, att dessa förslag skola taga form av en rekommendation,

antager denna, den tolfte dagen i maj månad år nittonhundrafyrtiofyra följande rekommendation, som skall benämnas »rekommendationen angående hälso- och sjukvård, 1944» [Medical Care Recommendation, 1944].

Med hänsyn till att Atlantdeklarationen åsyftar »den mest fullständiga samverkan mellan alla nationer på det ekonomiska området i syfte att tillförsäkra alla människor förbättrade arbetsvillkor, ekonomiskt framåtskridande och social trygghet»;

med hänsyn till att internationella arbetsorganisationens konferens genom en den 5 november 1941 antagen resolution givit sin anslutning till denna i Atlantdeklarationen fastslagna princip samt högtidligt utlovat internationella arbetsorganisationens fulla medverkan vid densammas genomförande,

med hänsyn till att möjligheten att erhålla erforderlig hälso- och sjukvård utgör en väsentlig beståndsdel i den sociala tryggheten och

med hänsyn till att internationella arbetsorganisationen främjat sådan verksamhet

genom att låta föreskrifter om sjukvård inflyta i konventionen angående ersättning för olycksfall i arbete, 1925, och sjukförsäkringskonventionerna (industri etc. och jordbruk), 1927,

genom att underrätta organisationens medlemmar genom styrelsen om de resultat expertkonferenser uppnått med avseende å folkhälsan och sjukförsäkring under perioder av ekonomisk depression, det ekonomiska utnyttjandet av läkarvård och läkemedel vid sjukförsäkringssystem och ledande principer för sjukvårdande och förebyggande verksamhet vid invaliditets-, ålderdoms- och efterlevandeförsäkring,

genom antagande vid de amerikanska staternas första och andra arbetskonferens av de resolutioner, varigenom inter-amerikanska socialförsäkringskodexen upprättades, genom deltagande med en delegation från styrelsen i första inter-amerikanska konferensen för social trygghet, vid vilken konferens Santiago de Chile-deklarationen antogs, och genom styrelsens godkännande av statuterna för inter-amerikanska konferensen för social trygghet, vilken konferens inrättats såsom ett permanent organ för samarbete mellan myndigheter och institutioner för social trygghet i samverkan med internationella arbetsbyrå, ävensom

genom internationella arbetsbyråns rådgivande medverkan vid utarbetandet av socialförsäkringssystem i ett flertal länder samt genom andra åtgärder,

med hänsyn till att vissa medlemsstater icke vidtagit sådana åtgärder som ligga inom deras behörighet för att förbättra folkhälsan genom utvidgning av möjligheterna till erforderlig sjukvård, utarbetande av planer för den allmänna hälsovårdens utveckling, utvidgad upplysningsverksamhet beträffande hälsovård, förbättrade närings- och bostadsförhållanden, ehuru deras behov i dessa avseenden äro starkt framträdande och att det är i hög grad önskvärt att dessa medlemsstater snarast möjligt vidtaga erforderliga åtgärder för att uppnå och efter hand överskrida de internationella miniminormerna i dessa avseenden,

med hänsyn till den synnerliga önskvärheten av att redan nu ytterligare åtgärder vidtagas för att utveckla och sammanföra läkarvårdens olika grenar, utsträcka sådan verksamhet till alla arbetande och deras familjer, däri inbegripna även jordbruksbefolkningen och självständiga arbetare, och undanröja obilliga oregelbundenheter, utan att likväl betaga någon rätten att på egen bekostnad efter eget val bereda sig nödig läkarvård,

med hänsyn till att detta syfte kan främjas genom uppställandet av vissa

allmänna principer, vilka böra följas av medlemsstaterna vid organiserandet av deras hälso- och sjukvårdsverksamhet,

förordar konferensen, att medlemsstaterna måtte beakta följande grundsatser, så skyndsamt förhållandena i vederbörande land det medgiva, vid organiserandet av hälso- och sjukvårdsverksamheten i och för genomförande av femte punkten i Atlantdeklarationen och att därefter, i enlighet med vad styrelsen därom må komma att bestämma, till internationella arbetsbyrå av-giva rapport angående de åtgärder, som vidtagits för dessa principers genomförande.

I. Allmänt.

Huvuddragen av verksamheten.

1. En hälso- och sjukvårdsorganisation bör tillgodose varje individs behov av vård, meddelad av läkare eller med sådan jämförlig yrkesutövare, och av allt bistånd i övrigt, som kan lämnas vid medicinska institutioner:

a) för att återställa individens hälsa, förhindra sjukdomens utveckling och minska lidandet, när han angripits av ohälsa (sjukvård); och

b) för att skydda och stärka hans hälsa (hälsovård).

2. Arten och omfattningen av den vård, som skall lämnas genom organisationen, bör fastställas i lag.

3. De myndigheter eller organ, som äro ansvariga för verksamheten, böra tillhandahålla de vårdberättigade vård under medverkan av läkare eller jämförliga yrkesutövare samt genom anordnande av sjukvårdsanstalter och andra likartade institutioner.

4. Kostnaden för verksamheten bör täckas kollektivt genom regelbundna, periodiska inbetalningar i form av antingen socialförsäkringsavgifter eller skatter eller bådadera.

Verksamhetens former.

5. Vård bör lämnas antingen genom en organisation, som utgör en gren av socialförsäkringen, kompletterad med social hjälp för att tillgodose behovet hos personer i svag ekonomisk ställning, vilka ännu ej omfattas av socialförsäkringen, eller genom en särskild offentlig organisation.

6. Då vården lämnas inom socialförsäkringens ram, bör:

a) en var, som erlägger försäkringsavgifter, hans maka och barn, i den mån de försörjas av honom, sådana andra av honom beroende, som angivas i den nationella lagstiftningen, ävensom varje annan, som är försäkrad genom för honom erlagda avgifter, vara tillförsäkrade den vård som organisationen erbjuder;

b) vård åt personer, som ännu ej äro försäkrade, lämnas såsom socialhjälp, om de äro förhindrade att på egen bekostnad tillgodose sitt vårdbehov; och

c) organisationen bekostas genom avgifter av de försäkrade och deras arbetsgivare samt genom bidrag av det allmänna.

7. Då vården lämnas genom en offentlig organisation, bör

a) varje samhällsmedlem vara tillförsäkrad den vård som organisationen erbjuder;

b) organisationen finansieras genom medel, åvägabragta antingen genom en progressiv skatt, utgående särskilt för detta ändamål eller för bestridande av samtliga kostnader för hälso- och sjukvård, eller genom andra allmänna medel.

II. Verksamhetens omfattning.

Utsträckning till hela befolkningen.

8. Organisationen bör tillgodose alla samhällsmedlemmar, vare sig de äro sysselsatta i förvärvsarbete eller ej.

9. Då verksamheten begränsas till en del av befolkningen eller till visst område eller då ett på avgifter grundat system redan tillämpas i fråga om andra socialförsäkringsgrenar och möjligheter föreligga att efter hand utsträcka försäkringssystemet till befolkningen i dess helhet eller större delen av densamma, torde socialförsäkringsformen vara lämplig.

10. Då hela befolkningen skall tillgodoses av sjukvårdsorganisationen och man önskar förbinda densamma med en allmän hälsovårdsorganisation, bör ett offentligt organ härför inrättas.

Verksamhetens utövande genom socialförsäkring.

11. Då vården ingår som ett led i socialförsäkringen, böra alla samhällsmedlemmar ha rätt till densamma såsom försäkringstagare, eller om de sakna möjlighet att själva förskaffa sig vård, i avvaktan på försäkringens utsträckning, ha rätt till vård på vederbörande myndighets bekostnad.

12. Alla vuxna samhällsmedlemmar (d. v. s. en var som icke är att hänföra till barn enligt moment 15 böra vara skyldiga att erlægga försäkringsavgifter, i den mån deras inkomst icke understiger existensminimum. Avgiftsskyldigs av honom beroende maka eller make bör vara försäkrad i kraft av familjeförsörjarens avgift, utan att denna på grund härav höjes.

13. Andra vuxna, som styrka, att inkomsten understiger existensminimum, understödstagare däri inräknade, böra vara berättigade till vård såsom försäkringstagare, och böra försäkringsavgifterna för dem erläggas av vederbörande myndighet. Denna myndighet bör ock fastställa vad som skall anses såsom existensminimum.

14. Därest och så länge vuxna samhällsmedlemmar, vilka icke äro i stånd att erlægga försäkringsavgift, icke äro försäkrade på sätt i moment 13 angives, bör vården av dessa bekostas av vederbörande myndighet.

15. Alla barn (d. v. s. en var, som icke uppnått 16 års ålder eller den högre ålder som kan föreskrivas, eller som är beroende av andra för sitt normala uppehälle under fullföljande av studier eller yrkesutbildning) böra vara försäkrade i kraft av de avgifter, som erlagts av försäkrade vuxna i allmänhet eller för dessas räkning, utan att tilläggsavgifter skola erläggas av deras föräldrar eller dem, som ha vårdnaden om barnen.

16. Därest och så länge barn icke äro försäkrade på sätt i moment 15 sägs, emedan organisationen ännu icke utsträckts till hela befolkningen, böra de vara försäkrade i kraft av de avgifter, som erläggas av deras fader eller moder eller för dessas räkning, utan att tilläggsavgift erlägges för barnen. Barn, som icke tillförsäkrats vård i denna ordning, böra vid behov vårdas på vederbörande myndighets bekostnad.

17. Är försäkringstagare i ett socialförsäkringssystem försäkrad med rätt till kontanta förmåner eller åtnjuter någon kontanta förmåner enligt ett sådant system, bör han och sådana av honom beroende personer, som omförmälas i moment 6, jämväl vara sjukvårdsförsäkrade.

Verksamhetens utövande genom offentlig hälso- och sjukvårdsmyndighet.

18. Då vård lämnas genom offentlig hälso- och sjukvårdsmyndighet, bör tillgången till vården icke göras beroende av vissa villkor, såsom fulljord

skattskyldighet eller behovsprövning, utan böra alla samhällsmedlemmar hava samma rätt till vård.

III. Sjukvårdens administration och samordnande med den allmänna hälsovården.

Vårdens omfattning.

19. Tillgång till fullständig hälso- och sjukvård bör städse beredas under rationell organisation och samordning, i största möjliga utsträckning, med den allmänna hälsovården.

Ständig tillgång till fullständig vård.

20. Fullständig hälso- och sjukvård bör stå till förfogande på varje tid och plats för alla av organisationen omfattade samhällsmedlemmar, på samma villkor och utan hinder av administrativ, ekonomisk eller politisk natur eller eljest utan samband med vederbörandes hälsotillstånd.

21. Den tillhandahållna vården skall avse vård av såväl allmänpraktiserande läkare som specialister, inom och utom sjukhus (även besök i hemmet), tandvård, vård av sjuksköterska i hemmet eller å sjukhus eller annan medicinsk institution, vård av utbildade barnmorskor och annan förlossningsvård i hemmet eller å sjukhus, vistelse å sjukhus, konvalescenthem, sanatorium och annan likartad anstalt, läkemedel och andra medicinska och kirurgiska hjälpmedel, inklusive proteser samt vård, tillhandahållen av andra, vilka författningsenligt äga utöva med läkarens jämförliga yrken.

22. All vård och alla hjälpmedel böra tillhandahållas vid varje tidpunkt och utan tidsbegränsning, när och så länge behov av desamma föreligger, och endast vara underkastade läkarens bedömande ävensom sådana skäliga inskränkningar, som betingas av vårdens tekniska organisation.

23. De vårdberättigade böra kunna anlita alla polikliniker, vårdanstalter o. d., var de än vistas, när vårdbehov uppstår, i hemorten eller annorstädes inom det område, som organisationen omfattar, oberoende av medlemskap i viss försäkringsinrättning, icke erlagda försäkringsavgifter eller andra omständigheter, som icke äga samband med hälsotillståndet.

24. Verksamheten bör handhas av lämpliga sjukvårdsdistrikt, tillräckligt stora för att organisationen skall bilda en fullständig och väl avvägd enhet under tillsyn av en central myndighet.

25. Då organisationen omfattar endast en del av befolkningen eller för närvarande administreras av olika försäkringsinrättningar eller myndigheter, böra ifrågavarande inrättningar och myndigheter tillförsäkra de vårdberättigade behandling genom att gemensamt träffa överenskommelse med läkare och jämförliga yrkesutövare och genom att gemensamt inrätta och driva vårdcentraler eller andra anstalter i avvaktan på verksamhetens sammanförande på regional och nationell bas.

26. Åtgärder böra av ledningen för organisationen vidtagas för att tillförsäkra de vårdberättigade erforderlig vård å sjukhus och liknande anstalter, antingen genom avtal med förefintliga offentliga eller godkända privata anstalter eller ock genom att själv inrätta och driva ändamålsenliga sådana.

Rationell organisation av verksamheten.

27. Ett optimum av vård bör göras lätt tillgängligt för de vårdberättigade genom en organisation, som garanterar största möjliga ekonomi och effektivitet i fråga om facklig utbildning, personal, utrustning och andra hjälp-

medel samt genom nära kontakt och samarbete mellan alla utövare av läkar-yrket eller närstående yrken och de olika institutionerna i systemet.

28. Oförbehållsam anslutning av största möjliga antal läkare och jämförliga yrkesutövare är ofrånkomlig, om en nationell organisation skall bliva effektiv. Antalet allmänpraktiserande läkare, specialister, tandläkare, sköterskor och andra yrkesutövare inom organisationen bör anpassas efter de vårdberättigades fördelning och behov.

29. Alla anordningar för diagnos och behandling, däri inräknade laboratorier och röntgenanläggningar, böra stå till de allmänpraktiserande läkarnas förfogande, varjämte dessa böra ha tillgång till specialister vid rådgivning och vård, biträde av sköterskor och barnmorskor, farmaceutisk och annan personal ävensom sjukhusplatser för sina patienter.

30. Fullständig och tidsenlig teknisk utrustning för all slags specialistvård, inklusive tandvård, bör tillhandahållas. Specialisterna böra genom medverkan av allmänpraktiserande läkare ha tillgång till alla sjukhus' och forskningsinstitutioners hjälpmedel ävensom erforderligt bistånd av exempelvis sköterskor i fråga om patienter i öppen vård.

31. För att förverkliga dessa mål bör vård företrädesvis meddelas genom gemensam praktik vid centraler av olika slag i effektivt samarbete med sjukhusen.

32. I avvaktan på inrättandet och erfarenheten av sådan gemensam praktik vid sjukvårds- och hälsovårdscentraler, böra de vårdberättigade lämpligen behandlas av läkare eller jämförliga yrkesutövare, verksamma i egna mottagningslokaler.

33. Då sjukvårdsorganisationen omfattar större delen av befolkningen, böra ändamålsenliga sjukvårds- och hälsovårdscentraler anordnas, utrustas och drivas av den myndighet, som leder verksamheten inom distriktet, i någon av de i momenten 34, 35 och 36 angivna formerna.

34. Då sjukvårdsmöjligheterna äro otillräckliga eller då det, redan vid vårdorganisationens grundläggning i distriktet finnes ett system med polikliniker för allmän eller specialistvård, kunna sjukhus lämpligen inrättas såsom eller omändras till centraler, vilka meddela all slags vård, vare sig patienterna intagas å sjukhus eller icke, och kompletteras med lokala anordningar för allmän läkar- eller liknande behandling.

35. Då tillgången på allmänt praktiserande läkare vid sidan av sjukhusorganisationen är god, men specialisterna huvudsakligen konsulteras och arbeta å sjukhusen, böra lämpligen sjukvårds- och hälsovårdscentraler för den öppna vården inrättas, medan specialistvården för såväl intagna som icke intagna patienter centraliseras till sjukhusen.

36. Då både allmänpraktik och specialistvård äro väl utvecklade jämsides med sjukhusorganisationen, böra lämpligen centraler anordnas för all behandling av icke-intagna sjuka — allmänmedicinsk — såväl som specialistvård och annan jämförlig behandling — medan fall som erfordra sjukhusvård hänvisas till sjukhusen.

37. Då organisationen icke omfattar en större del av befolkningen men ändå innesluter ett avsevärt antal personer och möjligheterna att erhålla sjukhus- eller annan vård äro otillräckliga, bör försäkringsinrättningen — eller försäkringsinrättningarna gemensamt — upprätta ett system av sjukvårds- och hälsovårdscentraler, som meddela all slags behandling, däri inbegripen sjukhusvård vid centralsjukhus och såvitt möjligt transportmedel; dylika centraler kunna vara nödvändiga särskilt om de försäkrade äro spridda över större, glest befolkade områden.

38. Då organisationen omfattar ett mindre område som icke medger inrättandet av en fullständig vårdcentral och möjligheterna till specialistvård

inom området äro otillräckliga, bör försäkringsinrättningen — eller inrättningarna gemensamt — lämpligen tillhandahålla mottagningslokaler, där specialister stå till de vårdberättigades förfogande.

39. Då organisationen omfattar en relativt liten del av befolkningen, boende inom ett område med omfattande privatpraktik, böra de läkare och med dem jämförliga yrkesutövare, som medverka i organisationen, lämpligen samarbeta i centraler, som de själva förhyra, utrusta och driva och vid vilka både vårdberättigade i allmänhet och privatpatienter kunna behandlas.

40. Då organisationen omfattar endast ett fåtal personer, som äro spridda över ett tätbefolkat område med tillräckliga vårdmöjligheter, och sådan gemensam privat praktik som omnämnes i moment 39 icke står till buds, böra de vårdberättigade lämpligen behandlas av läkare och jämförliga yrkesutövare, som utöva sin verksamhet i egna mottagningslokaler, och vid offentliga eller godkända enskilda sjukhus eller andra motsvarande anstalter.

41. Ambulerande kliniker i automobiler eller flygplan, utrustade för första hjälp, tandvård, allmän undersökning och eventuellt annan vård såsom mödra- och spädbarnsvård, böra tillhandahållas inom områden med gles befolkning och på stort avstånd från städer; anordningar böra därvid vidtagas för kostnadsfri transport av patienter till sjukvårdscentraler och sjukhus.

Samarbete med den allmänna hälsovården.

42. De, som omfattas av organisationen, böra komma i åtnjutande av allmän hälsovård, vare sig denna tillhandahåller hela folket eller vissa grupper därav medel att förbättra och skydda hälsan, innan denna äventyras eller det blivit känt, att så är förhållandet, och vare sig hälsovården utövas av läkare och jämförliga yrkesutövare eller annorledes.

43. Organisationen bör samverka med den allmänna hälsovården, antingen genom nära samarbete mellan socialförsäkringsinrättningarna för sjukvård och organen för den allmänna hälsovården eller därigenom att sjukvård och allmän hälsovård sammanföras till en enda offentlig organisation.

44. Lokal samordning av sjukvård och allmän hälsovård bör eftersträvas antingen genom att sjukvårdscentraler inrättas i omedelbar närhet av hälsovårdscentraler eller genom att gemensamma centraler inrättas för all hälsovård eller större delen därav.

45. Läkare och jämförliga yrkesutövare som medverka i organisationen eller arbeta vid hälsovårdscentralerna böra lämpligen fullgöra sådana till hälsovården hörande uppgifter som med fördel kunna av dem fullgöras, såsom vaccinering, undersökning av skolbarn och andra grupper, rådgivning till blivande mödrar och mödrar med spädbarn samt annan likartad vård.

IV. Verksamhetens uppgifter.

46. Organisationens bör åsyfta att bereda bästa möjliga vård med vederbörlig hänsyn tagen till förhållandet mellan läkare och patient och till läkares yrkesmässiga och personliga ansvar under samtidigt beaktande av både de vårdberättigades och de i organisationen medverkandes intressen.

Val av läkare och kontinuitet i sjukvården.

47. Den vårdberättigade bör äga att, bland de allmänpraktiserande läkare, som äro knutna till organisationen, och bo på ett skäligt avstånd från hans hem, välja den läkare, av vilken han önskar bli behandlad för framtiden (husläkare); han bör ha samma rätt att välja läkare för sina barn. Samma grundsatser böra också gälla i fråga om valet av tandläkare.

48. Då behandling meddelas vid eller från hälsovårdscentraler, bör den vårdberättigade äga att anlita hälsovårdscentral inom ett skäligt avstånd från sitt hem och att för sig och sina barn välja en läkare och en tandläkare bland de vid denna central verksamma läkarna och tandläkarna.

49. Då sjukvårdscentral saknas, bör den vårdberättigade ha rätt att utse husläkare och tandläkare bland de till organisationen knutna allmänpraktiserande läkare och tandläkare, vilkas mottagningslokaler ligga på ett skäligt avstånd från hans hem.

50. Den vårdberättigade bör, under förutsättning att meddelande härom lämnas inom föreskriven tid, kunna byta husläkare eller tandläkare på fullgoda skäl, såsom brist på personlig kontakt och förtroende.

51. Allmänpraktiserande läkare eller tandläkare, som äro knutna till organisationen, böra ha rätt att mottaga eller avvisa en patient men må icke mottaga patienter till ett antal, som överstiger ett fastställt maximum eller avvisa sådana patienter, som icke själva ha valt läkare utan på objektiva grunder hänvisats till honom av organisationen.

52. Vård av specialister eller utövare av läkaryrket närstående yrken, såsom sköterskor, barnmorskor, sjukgymnaster och andra, bör kunna erhållas efter hänvisning och genom förmedling av husläkaren, vilken därvid bör beakta patientens önskningsar, om flera inom ifrågavarande specialfack eller yrke stå till förfogande vid centralen eller inom rimligt avstånd från patientens hem. Särskilda anordningar böra vidtagas för att tillgodose behovet av specialistvård, som önskas av patienten men icke tillräts av husläkaren.

53. Sjukhusvård bör kunna erhållas efter hänvisning av husläkaren eller av konsulterad specialist.

54. Om sjukhusvård lämnas vid den central, till vilken husläkaren eller specialisten är knuten, bör patienten företrädesvis behandlas å sjukhuset av sin egen husläkare eller av den specialist, till vilken han hänvisats.

55. Såvitt möjligt böra anordningar vidtagas för att de allmänpraktiserande läkarna och tandläkarna vid sjukvårdscentralerna skola kunna konsulteras efter överenskommelse.

Läkares och med dem jämförliga yrkesutövares arbetsvillkor och ställning.

56. Arbetsvillkoren för de till organisationen knutna läkarna och jämförliga yrkesutövare böra fastställas på sådant sätt, att de medgiva skälig inkomst under arbete, semester och sjukdom ävensom rätt till egen och efterlevandepension samt icke innefatta annan inskränkning i handlingsfriheten än som föranledes av vederbörlig fackinspektion; arbetsvillkoren böra icke vara ägnade att minska vederbörandes intresse för huvuduppgiften att bibehålla och förbättra de vårdberättigades hälsotillstånd.

57. Allmänpraktiserande läkare, specialister och tandläkare, vilka medverka i en organisation, som omfattar hela eller större delen av befolkningen, böra lämpligen heltidsanställas mot viss lön samt tillförsäkras skäliga förmåner med hänsyn till ledighet, sjukdom, ålderdom och dödsfall; det förutsättes att läkaryrket är vederbörligen företrätt inom det ledande organet.

58. Då allmänpraktiserande läkare eller tandläkare med egen praktik utföra deltidarbete för en organisation med ett tillräckligt antal vårdberättigade, böra de lämpligen erhålla ersättning med ett visst för år utgående grundbelopp, ävensom förmåner beträffande ledighet, sjukdom, ålderdom och dödsfall samt med tillägg, om så anses lämpligt, av ett visst belopp för varje vårdad patient eller familj.

59. Specialister med egen praktik, som utföra deltidarbete för en organisation med ett avsevärt antal vårdberättigade, böra lämpligen erhålla ersättning i förhållande till den tid de ägna åt sådant arbete (deltidslön).

60. Läkare och tandläkare med egen praktik, som utföra deltidarbete för en organisation med endast ett fåtal vårdberättigade, böra lämpligen erhålla arvode för konsultation eller behandling.

61. Bland övriga till organisationen knutna yrkesutövare böra de, som meddela personlig vård, lämpligen heltidsanställas mot viss lön samt tillförsäkras skäligen förmåner med hänsyn till ledighet, sjukdom, ålderdom och dödsfall, under det att de som tillhandahålla sjukvårdsmateriel o. d. böra ersättas enligt fastställda taxor.

62. Arbetsvillkoren för de till organisationen knutna läkarna och jämförliga yrkesutövare böra vara enhetligt reglerade för hela landet eller för de delar därav som organisationen omfattar samt godtagna av vederbörande representativa organ; avvikelser må endast ifrågakomma, i den mån de betingas av olikheter i kraven på sjukvård.

63. Åtgärder böra vidtagas för att bereda de vårdberättigade möjlighet till anförande av besvär angående behandlingen och läkarna och jämförliga yrkesutövare angående deras förhållande till organisationen; dylika besvär skola prövas av lämpligt skiljedomsorgan under förhållanden, som erbjuda garantier för ett objektivt domslut.

64. Tillsynen över de läkare och jämförliga yrkesutövare, som äro verk samma inom organisationen, bör anförtros åt organ, i vilka övervägande ingå representanter för de ifrågavarande yrkena och som äga befogenhet att vidtaga disciplinära åtgärder.

65. Då under i moment 63 angivet förfarande en läkare eller jämförlig yrkesutövare inom organisationen tillvitats att ha åsidosatt sin tjänsteplikt, skall besvärsorganet hänskjuta ärendet till det i moment 64 nämnda tillsynsorganet.

Yrkesskicklighet och utbildning.

66. Skicklighet och utbildning på ifrågavarande områden böra uppehållas vid högsta möjliga nivå såväl genom stränga krav på utbildning, praktisk tjänstgöring och legitimation som ock genom vidmakthållande och utvecklande av skickligheten och kunskaperna hos dem, som äro sysselsatta i organisationen.

67. Läkare, som äro knutna till organisationen, böra ha förvärvat tillfredsställande utbildning i socialmedicin.

68. Medicin och odontologie studerande böra, innan de legitimeras, vara skyldiga att tjänstgöra såsom assistenter vid vårdcentraler eller -kliniker, särskilt i landsbygdsdistrikt, under tillsyn och ledning av erfarna läkare och tandläkare.

69. En minimitjänstgöring såsom underordnad läkare vid sjukhus bör ingå bland kompetensfordringarna för de läkare, som önska vinna anställning i organisationen.

70. Läkare, som önska vinna anställning såsom specialister i organisationen, böra kunna styrka vederbörlig kompetens i ifrågavarande specialitet.

71. Till organisationen knutna läkare och tandläkare böra kunna åläggas att periodiskt deltaga i fortbildningskurser, anordnade och godkända för detta ändamål.

72. För övriga här ifrågavarande yrkesutövare bör kunna föreskrivas tillräcklig utbildning vid sjukhus eller vårdcentraler; tillika böra fortbildningskurser anordnas med skyldighet för dem, som äro sysselsatta i organisationen, att tid efter annan deltaga i sådana kurser.

73. De sjukhus, som drivas av eller samarbeta med organisationen, böra erbjuda tillfredsställande möjligheter till undervisning och forskning.

74. Yrkesutbildning och vetenskaplig forskning böra främjas genom finansiellt stöd från staten och genom lagsiftningsåtgärder.

V. Verksamhetens finansiering.

Vid socialförsäkringssystem.

75. Den högsta avgift, som må påföras en försäkrad, bör icke överskrida ett belopp, utgörande så stor del av hans inkomst att detsamma, om det uttoges av alla försäkrade efter samma norm, skulle täcka den sannolika totalkostnaden för vårdverksamheten, däri inräknad kostnaden för vård åt sådana av honom beroende personer, som angivas i moment 6.

76. Den avgift, som erlægges av en försäkrad, bör utgöra en så stor del av maximiavgiften, som han utan olägenhet kan bära.

77. Arbetsgivare böra åläggas att gälda viss del av maximiavgiften för sina arbetstagares räkning.

78. Personer, vilkas inkomst icke överstiger existensminimum, böra befrias från försäkringsavgifter. Skäliga avgifter böra för deras räkning gäldas av det allmänna, dock att beträffande arbetstagare avgifterna helt eller delvis böra bestridas av vederbörande arbetsgivare.

79. De kostnader för verksamheten, som icke täckas av försäkringsavgifterna, böra bäras av skattebetalarna.

80. Avgifter, som skola erläggas av arbetstagare, böra lämpligen inkasseras av deras arbetsgivare.

81. Om medlemskap i en yrkessammanslutning eller särskilt tillstånd är obligatoriskt för någon grupp av självständiga arbetare eller företagare, må sammanslutningen eller det tillståndsgivande organet ansvara för avgifternas inflytande.

82. Centrala eller lokala myndigheter må göras ansvariga för att avgifter uppbäras beträffande självständiga arbetare eller företagare, som äro registrerade för beskattningsändamål.

83. Då ett socialförsäkringssystem med kontanta förmåner tillämpas, böra avgifterna till detta system och till hälso- och sjukvårdsorganisationen lämpligen uppbäras i ett sammanhang.

Vid en statlig organisation.

84. Kostnaden för organisationen bör täckas av allmänna medel.

85. Då hälso- och sjukvården omfattar befolkningen i dess helhet samt organiserats under enhetlig central och lokal ledning, bör densamma lämpligen finansieras å den allmänna statsbudgeten.

86. Då den sjukvårdande verksamheten och den allmänna hälsovården äro administrativt skilda, kan det vara lämpligt att finansiera sjukvårdsorganisationen genom särskild beskattning.

87. Dylika skattemedel böra uteslutande disponeras för finansiering av sjukvårdsorganisationen.

88. Skatten bör vara progressiv och beräknad så, att den ger en tillräcklig inkomst för finansiering av organisationen.

89. Personer, vilkas inkomst icke överstiger existensminimum, böra icke vara skyldiga att erlægga denna skatt.

90. Skatten bör lämpligen uppbäras genom de statliga skattemyndigheterna eller, då statlig inkomstskatt icke uttages, genom de kommunala uppborndsmyndigheterna.

Fondbildning.

91. Åtgärder böra vidtagas — förutom för att skapa normala inkomstkällor för finansiering av hälso- och sjukvården — för utnyttjande av de sociala försäkringsinstitutionernas tillgångar eller av fonder, som tillkommit

på annat sätt, för att täcka extraordinära utgifter, som nödvändiggöras av organisationens utvidgning och förbättring, särskilt genom byggande och utrustande av sjukhus och hälsovårdscentraler.

VI. Tillsyn och förvaltning.

Hälsovårdens enhetlighet och demokratiska kontroll.

92. Sjukvården och den allmänna hälsovården böra övervakas av ett centralt organ och förvaltas distriktsvis i enlighet med moment 24; de sjukvårdsberättigade såväl som läkarna och övriga berörda yrkesutövare böra därvid ha medinflytande.

Förenhetligande av den centrala förvaltningen.

93. En central myndighet, representativ för samhället, bör vara ansvarig för utformningen av de allmänna principerna för hälso- och sjukvården och för tillsynen av densamma. Myndigheten bör dock hava att rådföra sig och samarbeta med läkare och jämförliga yrkesutövare i alla fackfrågor och att inhämta de vårdberättigades mening beträffande frågor om den allmänna planläggningen och förvaltningen av organisationen.

94. Då organisationen omfattar hela eller större delen av befolkningen och en central statsmyndighet utövar tillsyn över eller administrerar all sjukvård och allmän hälsovård, böra de vårdberättigade anses vara representerade genom chefen för ifrågavarande myndighet.

95. Den centrala statsmyndigheten bör stå i kontakt med de vårdberättigade genom rådgivande organ, bestående av representanter för organisationer inom olika befolkningsgrupper, såsom fackföreningar, arbetsgivarföreningar, handelskammare, jordbrukarorganisationer, kvinno- och barnvårdssammanslutningar.

96. Då organisationen omfattar endast en del av befolkningen och en central statsmyndighet utövar tillsyn över all sjukvård och allmän hälsovård, böra representanter för de försäkrade deltaga i tillsynen, företrädesvis genom rådgivande kommittéer, i vad beträffar alla allmänna principfrågor rörande sjukvårdsorganisationen.

97. Den centrala statsmyndigheten bör höra representanter för läkarna och jämförliga yrken, företrädesvis genom rådgivande kommittéer, i alla frågor rörande arbetsvillkoren för de medverkande yrkesutövarna liksom i övriga frågor av i första hand facklig natur, särskilt vid utarbetandet av lagar och föreskrifter avseende arten, omfattningen och meddelandet av den vård, som organisationen lämnar.

98. Då organisationen omfattar hela eller större delen av befolkningen och ett representativt organ utövar tillsyn eller administrerar all sjukvård och allmän hälsovård, böra de vårdberättigade vara direkt eller indirekt representerade i detta organ.

99. I sådant fall böra läkarna och jämförliga yrkesutövare vara företrädda i det representativa organet, lämpligen till samma antal som de vårdberättigade eller staten; yrkesrepresentanterna skola utses av de berörda yrkena eller föreslås av representanter för dessa och förordnas av regeringen.

100. Då organisationen omfattar hela eller större delen av befolkningen och en expertkorporation, upprättad genom lag eller särskilda bestämmelser, utövar tillsyn över eller administrerar all sjukvård och allmän hälsovård, bör korporationen lämpligen bestå av utövare av läkaryrket och jämförliga yrken samt lämpliga lekmän till lika antal.

101. Yrkesmännen i expertkorporationen böra förordnas av regeringen efter förslag av representanter för läkare och jämförliga yrkesutövare.

102. Det representativa verkställande organet eller den expertkorporation, som utövar tillsyn över eller administrerar sjukvård och allmän hälsovård, bör vara ansvarigt inför regeringen.

103. I förbundsstater må den centrala myndighet, som omnämnes i föregående moment, kunna vara antingen en federal eller statlig myndighet.

Lokalförvaltning.

104. Den lokala förvaltningen av sjukvård och allmän hälsovård bör vara enhetlig eller samordnad för de distrikt, som bildats för ändamålet, på sätt i moment 24 sägs, och sjukvårdsangelägenheterna i distriktet böra administreras av eller i samråd med organ, som är representativt för de vårdberättigade och delvis består eller biträdes av representanter för läkarkåren och jämförliga yrkesutövare för att skydda såväl de vårdberättigades som nämnda yrkesutövares intressen samt garantera organisationens tekniska effektivitet och läkarnas yrkesfrihet.

105. Då organisationen omfattar hela eller större delen av befolkningen i distriktet, bör sjukvård och allmän hälsovård lämpligen förvaltas av en för hela distriktet gemensam myndighet.

106. Då i sådant fall distriktsmyndigheten förvaltar hälso- och sjukvårdsangelägenheterna på de vårdberättigades vägnar, böra läkare och jämförliga yrkesutövare deltaga i administrationen, företrädesvis genom expertkommittéer, utsedda av dessa yrkesgrupper eller förordnade av distriktets allmänna förvaltningsmyndigheter eller av regeringen efter förslag av vederbörande yrkesgrupper.

107. Då en organisation, som omfattar hela eller större delen av befolkningen i distriktet, ledes av ett representativt organ, bör distriktets allmänna förvaltningsmyndighet för de vårdberättigades räkning, ävensom läkarkåren och jämförliga yrkesutövare inom distriktet vara representerade i detta organ, lämpligen till samma antal.

108. Då organisationen ledes av distriksavdelningar eller -representanter för den centrala myndigheten, böra läkare och jämförliga yrkesutövare inom distriktet deltaga i administrationen, företrädesvis genom verkställande expertkommittéer, utsedda eller förordnade på sätt i moment 106 sägs.

109. Oavsett distriktsstyrelsens form bör den myndighet, som förvaltar sjukvårdsangelägenheterna, stå i ständig kontakt med de vårdberättigade i distriktet genom rådgivande organ, valda av organisationer, som äro representativa för olika befolkningsgrupper, på sätt i moment 95 sägs.

110. Då en organisation på socialförsäkringsbasis omfattar endast en del av befolkningen, bör förvaltningen lämpligen anförtros åt ett representativt verkställande organ, ansvarigt inför regeringen och bestående av representanter för de vårdberättigade, läkarkåren och jämförliga yrken samt arbetsgivarna.

Förvaltningen av hälsovårdsinstitutioner.

111. Hälsovårdsinstitutioner, som ägas och drivas av organisationen, såsom hälsovårdscentraler eller sjukhus, böra förvaltas under demokratisk kontroll och medverkan av läkarkåren, eller — helt eller övervägande — av läkare, utsedda av eller förordnade efter hörande av till organisationen knutna läkare och jämförliga yrkesutövare, i samarbete med samtliga vid anstalten arbetande läkare.

Besvärsrätt.

112. Vårdberättigad, läkare eller jämförlig yrkesutövare, som vädjat till det skiljedomsorgan, varom förmäles i moment 63, bör hava rätt att få dess beslut prövat av en fristående domstol.

113. Läkare och jämförliga yrkesutövare, gentemot vilka disciplinära åtgärder vidtagits av den tillsynsmyndighet, varom förmäles i moment 64, böra ha rätt att anföra besvär över denna myndighets beslut hos en fristående domstol.

114. Då den tillsynsmyndighet, varom förmäles i moment 64, underlåter att vidtaga disciplinära åtgärder i ett ärende, som i enlighet med moment 65 dit hänskjutits av skiljedomsorganet, böra parterna ha rätt att anföra besvär hos en fristående domstol.

Bilaga D.

Rekommendation (nr 70) angående socialpolitisk minimistandard i icke-självständiga områden.

Internationella arbetsorganisationens generalkonferens,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrån sammankallats till Philadelphia och där samlats den 20 april 1944 till sitt tjugusjätte sammanträde

och beslutat antaga vissa förslag angående den socialpolitiska minimistandarden i icke-självständiga områden, vilken fråga utgör den femte punkten på sammanträdet dagordning,

samt beslutat, att dessa förslag skola taga form av en rekommendation,

antager denna, den tolfte dagen i maj månad år nittonhundrafyrtiofyra följande rekommendation, vilken skall benämnas »rekommendationen angående socialpolitik i icke-självständiga områden, 1944» [Social Policy in Dependent Territories Recommendation, 1944].

Då den ekonomiska utvecklingen och det sociala framåtskridandet för befolkningen inom icke-självständiga områden alltmera ställts i förgrunden för politiken i de stater, som äro ansvariga för dessa områdens förvaltning,

då internationella arbetsorganisationen från sin begynnelse strävat att stödja regeringar, arbetsgivare och arbetare i deras ansträngningar för uppfyllandet av denna målsättning,

då Atlantdeklarationen givit uttryck för dess undertecknares önskan »att åstadkomma den mest fullständiga samverkan mellan alla nationer på det ekonomiska området i syfte att tillförsäkra alla människor förbättrade arbetsvillkor, ekonomiskt framåtskridande och social trygghet»,

då internationella arbetsorganisationens konferens genom en den 5 november 1941 antagen resolution givit sin anslutning till principerna i Atlantdeklarationen och högtidligt utlovat internationella arbetsorganisationens fulla medverkan vid dessa principers genomförande,

då internationella arbetsorganisationen vid upprepade tillfällen antagit konventioner och rekommendationer rörande vissa sidor av levnads- och arbetsförhållandena i icke-självständiga områden samt i enlighet med artikel 35 i organisationens konstitution främjat tillämpningen i sådana områden av konventioner och rekommendationer av allmän räckvidd,

då icke-självständiga folks framåtskridande såvitt avser deras välfärd och utveckling röner inflytande såväl av de ekonomiska relationerna mellan de icke-självständiga områdena och världen i övrigt som ock av åtgärder, vilka vidtagas inom ifrågavarande områden, och

då det är önskvärt att fastslå grundprinciperna för socialpolitiken i icke-självständiga områden och att sörja för utsträckningen till sådana områden av godtagen internationell minimistandard samt för förbättring av denna standard i syfte att förverkliga uppnåendet av ovan angivna mål,

antager konferensen efterföljande rekommendation:

1. Varje medlem av internationella arbetsorganisationen bör vidtaga eller fullfölja sådana åtgärder, som ligga inom dess kompetens, för att främja befolkningens i icke-självständiga områden välfärd och utveckling genom effektiv tillämpning av de allmänna principer, som angivas i del I av bilagan till denna rekommendation.

2. Varje medlem av organisationen, som är ansvarig för ett icke-självständigt område, bör vidtaga alla åtgärder inom sin kompetens för att inom varje sådant område säkerställa en effektiv tillämpning av sådan minimistandard, som angives i del II av bilagan till denna rekommendation, och bör särskilt framlägga denna rekommendation för behörig myndighet eller behöriga myndigheter för att inom varje sådant område förverkliga den i nämnda del angivna minimistandarden.

3. Varje medlem av organisationen bör, om den godkänner denna rekommendation, underrätta internationella arbetsbyråns direktör om sitt godtagande av de i del I av bilagan angivna allmänna principerna. Medlemmen bör snarast möjligt delgiva direktören detaljer rörande de åtgärder, som vidtagits för att i varje område, för vilket medlemmen i fråga är ansvarig, förverkliga i del II av bilagan angiven minimistandard och därefter, i enlighet med vad styrelsen därom må komma att bestämma, till internationella arbetsbyrån avgiva rapport rörande de åtgärder, som vidtagits för rekommendationens genomförande.

4. Den i del II av bilagan till denna rekommendation angivna standarden skall betraktas såsom minimistandard, vilken icke inskränker eller eljest inverkar på förpliktelsen att tillämpa den högre standard, som åligger medlem av organisationen enligt organisationens konstitution eller enligt någon internationell konvention, som medlemmen må ha ratificerat, och skall i intet fall tolkas eller tillämpas så, att den inskränker det skydd, som tillkommer därav berörda arbetare enligt gällande lagstiftning.

Bilaga.

Del I. Allmänna principer.

Artikel 1.

1. Den politik, som är avsedd att tillämpas inom icke-självständiga områden (kolonier, mandatområden etc.), skall i första hand syfta till befolkningens inom sådana områden välfärd och utveckling och till stärkande av dess förhoppningar om sociala framsteg.

2. Den allmänna politiken skall utformas under vederbörligt hänsynstagande till dess återverkningar på den icke-självständiga befolkningens välfärd.

Artikel 2.

1. För att främja ekonomiskt framåtskridande och sålunda lägga grunden för sociala framsteg skola alla ansträngningar göras för att på internationell, regional, nationell eller territoriell bas lämna finansiellt och tekniskt stöd åt den ekonomiska utvecklingen inom icke-självständiga områden under kontroll av den lokala administrationen, på ett sätt som tryggar befolkningens intressen.

2. Målet för alla offentliga myndigheters politik skall vara att tillse, att erforderliga medel stå till förfogande för sagda ändamål under villkor, som tillförsäkra befolkningen inom icke-självständiga områden full nytta av en sådan utveckling.

3. I särskilda fall skola internationella, regionala eller nationella åtgärder vidtagas för uppnående av sådana handelsvillkor, att en skälig levnadsstandard säkerställes för kvalificerade producenter av de väsentliga exportvarorna inom icke-självständiga områden.

Artikel 3.

Alla åtgärder skola vidtagas för att på lämpligt sätt, internationellt, regionalt, nationellt eller territoriellt, främja förbättringar beträffande allmän hälsovård, bostadsförsörjning, folknäring, undervisning, barnavård, kvinnans ställning, anställningsvillkor, ersättning till löntagare och självständiga producenter, skyddet av migrerande arbetare, social trygghet, förvaltningsverksamhet samt produktionsförhållandena i allmänhet. Dessa åtgärder skola inbegripa en lämplig handelspolitik i de länder, av vilka de icke-självständiga områdena äro beroende.

Artikel 4.

Alla åtgärder skola vidtagas för att effektivt vinna befolkningens i icke-självständiga områden medverkan vid utformandet och genomförandet av åtgärder för sociala framsteg, företrädesvis genom av befolkningen valda ombud, där så är lämpligt och möjligt.

Del II. Minimistandard.**Avdelning 1. Slaveri.***Artikel 5.*

För uppnående av målet fritt arbete i en fri värld fastslås den principen, att slavhandel och slaveri i alla former skola förbjudas och effektivt bekämpas i alla icke-självständiga områden.

Avdelning 2. Opium.*Artikel 6.*

1. På grund av den fara, som bruket av opium kan innebära för befolkningens hälsa, arbetskraft och allmänna välfärd i de icke-självständiga områdena, fastslås den principen, att handeln med opium och andra farliga gifter skall strängt regleras på sådant sätt, att arbetarnas intressen helt och fullt skyddas.

2. I alla icke-självständiga områden, där opiumrökning alltjämt är medgiven, bör till prövning upptagas frågan om utfärdande av förbud häremot eller om avskaffande av regeringsmonopol beträffande opiumhandeln.

Avdelning 3. Tvångs- eller obligatoriskt arbete.

Artikel 7.

1. Tvångs- eller obligatoriskt arbete, som eventuellt har införts under av pågående krig betingade utomordentliga förhållanden, skall fullständigt avskaffas inom kortast möjliga tid. I avvaktan härpå skola i icke-självständiga områden åtgärder vidtagas för att öka frivilligt utbud av arbetskraft.

2. Tvångs- eller obligatoriskt arbete i andra former skall avskaffas inom kortast möjliga tid.

3. Därest tvångs- eller obligatoriskt arbete inom icke-självständiga områden tillämpas provisoriskt och i undantagsfall, skola de i konventionen angående tvångs- eller obligatoriskt arbete, 1930, angivna villkoren och garantierna iakttagas. I intet fall skola enskilda arbetsgivare tillåtas använda tvångs- eller obligatoriskt arbete, oavsett om de arbeta enligt statliga kontrakt eller ej.

4. Möjligheten av att upphäva eller återkalla eventuellt medgivna undantag från tillämpningen inom icke-självständiga områden av bestämmelserna i nyssnämnda konvention skall övervägas.

5. Möjligheten av en tillämpning av konventionen angående tvångs- eller obligatoriskt arbete, 1930, inom sådana icke-självständiga områden, där dylikt arbete kan förekomma och där denna konvention ännu icke är i kraft, skall övervägas.

6. De stater, som ha ansvaret för sådana icke-självständiga områden, där tvångs- eller obligatoriskt arbete kan förekomma, och vilka ännu icke ratificerat ifrågavarande konvention, skola överväga lämpligheten av ratificering av konventionen.

Artikel 8.

För att motverka användandet av indirekt tvång till arbete skall tillämpning av de principer, som angivits i rekommendationen angående indirekt arbetstvång, 1930, övervägas.

Avdelning 4. Rekrytering av arbetare.

Artikel 9.

1. Ett av målen för socialpolitiken skall vara att avskaffa tvångsrekrytering av arbetare och ersätta sådan rekrytering med anordningar, vilka, ehuru grundade på frivilligt utbud av arbetskraft genom fria, av regeringen kontrollerade förmedlingsanstalter, sörja för läkarundersökning, transport, kost och inkvartering samt erbjuda alla andra förmåner, som tillkomma arbetare enligt gällande system.

2. I avvaktan på utformningen av nya förslag rörande metoder för anskaffande av arbetskraft och i syfte att främja en snar övergång till en dylik ordning skall en tillämpning av bestämmelserna i rekommendationen angående avskaffande av rekrytering, 1936, tagas under övervägande.

Artikel 10.

1. Möjligheten av en tillämpning av konventionen angående rekrytering av infödda arbetare, 1936, inom sådana icke-självständiga områden, där en dylik rekrytering kan förekomma och där denna konvention ännu icke är i kraft, skall övervägas.

2. De stater, som ha ansvar för sådana icke-självständiga områden, där rekrytering kan förekomma och vilka ännu icke ratificerat ifrågavarande konvention, skola överväga lämpligheten av ratificering.

Avdelning 5. Särskilda typer av anställningsavtal.*Artikel 11.*

1. Ett av målen för socialpolitiken skall vara att reglera långtidsanställningar genom ett system av skriftliga avtal i de fall, där sådana avtal påkallas enligt bestämmelserna i konventionen angående arbetsavtal (för infödda arbetare), 1939.

2. Möjligheten av en tillämpning av konventionen angående arbetsavtal (för infödda arbetare), 1939, inom sådana icke-självständiga områden, där anställning enligt långtidsavtal kan förekomma och där denna konvention ännu icke är i kraft, skall övervägas.

3. De stater, som ha ansvaret för sådana icke-självständiga områden, där anställning enligt långtidsavtal kan förekomma och vilka ännu icke ratificerat ifrågavarande konvention skola överväga lämpligheten av en ratificering.

Artikel 12.

I syfte att bestämt begränsa den avtalsenliga anställningstiden skola möjligheterna för en tillämpning av bestämmelserna i rekommendationen angående arbetsavtal (för infödda arbetare), 1939, övervägas.

Artikel 13.

1. Lämpliga åtgärder skola vidtagas för att utjämna tillgång och efterfrågan på arbetskraft inom områden, där i viss utsträckning tillfälligt anlåtande av arbetskraft är oundvikligt, ävensom för att förhindra icke önskvärd tillströmning av tillfällig arbetskraft till orter med mera ovissa sysselsättningsmöjligheter.

2. För att säkerställa största möjliga användning av den normalt disponibla arbetskraften på dessa orter skola lämpliga åtgärder, såsom kortfristiga arbetsavtal, övervägas.

Artikel 14.

1. Bruket att å arbetskort eller i arbetsböcker, vilka arbetaren enligt lag skall hava tillgängliga, införa subjektiva omdömen om arbetarens uppförande eller skicklighet skall avskaffas.

2. Användningen av arbetskort eller arbetsböcker skall regleras i syfte att förhindra deras utnyttjande såsom ett medel för hot eller tvång i arbetet.

Artikel 15.

Därest en gift man enligt kontrakt är anställd inom eget land men på avsevärt avstånd från sitt hem, skall vederbörande myndighet, där så lämpligen låter sig göra, bereda honom tillfälle att, om han så önskar, medföra sin hustru och sin familj.

Avdelning 6. Straffsanktioner.*Artikel 16.*

1. Ett av målen för socialpolitiken skall vara att avskaffa straffpåföljder för brytande av arbetsavtal, på sätt som föreskrives i art. 1 i konventionen angående straffpåföljder (för infödda arbetare), 1939.

2. Möjligheten av en tillämpning av nämnda konvention inom sådana icke-självständiga områden, där straffpåföljder kunna förekomma och där konventionen ännu icke är i kraft, skall övervägas.

3. De stater, som ha ansvaret för sådana icke-självständiga områden, där straffpåföljder kunna förekomma, och vilka ännu icke ratificerat ifrågavarande konvention, skola överväga lämpligheten av en ratificering.

Avdelning 7. Anställning av barn och minderåriga.

Artikel 17.

1. Inom icke-självständiga områden skola, i den utsträckning som de lokala förhållandena medgiva, lämpliga åtgärder vidtagas för en successiv utveckling av ett omfattande system för undervisning, yrkesutbildning och lärlingsväsen, i syfte att bekämpa analfabetism hos barn och minderåriga och att effektivt förbereda dem för en nyttig sysselsättning.

2. För att barnen skola kunna utnyttja förefintliga undervisningsmöjligheter och för att dessa möjligheter icke skola begränsas av efterfrågan på minderårig arbetskraft skall det vara förbjudet att använda barn i skolåldern till arbete i sådana områden, där tillfredsställande undervisningsmöjligheter förefinnas för flertalet barn i skolåldern.

Artikel 18.

1. Barn under 12 års ålder må endast användas till lättare arbete inom jordbruk eller hushåll, i vilket allenast sysselsättas medlemmar av arbetsgivarens familj, eller i lättare jordbruksarbete, som bedrivs kollektivt av lokala samfälligheter. Nämnade åldersgräns skall successivt höjas, allteftersom skolpliktsåldern utsträcker.

2. Därest överflyttning av barn till en arbetsgivares familj är sedvanemässigt tillåten, skola villkoren för överflyttning och anställning noggrant regleras och övervakas, vare sig barnet är över eller under 12 år. Det successiva avskaffandet av dylik överflyttning skall uppställas som ett mål för socialpolitiken i icke-självständiga områden.

Artikel 19.

Barn under 15 år må icke anställas i industriellt företag eller arbeta å till sådant företag hörande arbetsplats.

Artikel 20.

Barn under 15 år må icke anställas eller arbeta ombord å fartyg.

Artikel 21.

1. Minderårig, som icke fyllt 16 år, må icke användas i arbete under jord i gruva.

2. Minderårig, som fyllt 16 men icke 18 år, må användas i arbete under jord i gruva endast efter företeende av läkarintyg, utvisande lämplighet för sådant arbete samt utfärdat av vederbörligen godkänd läkare.

Artikel 22.

1. Minderårig, som icke fyllt 18 år, må icke användas som eldare eller kollämpare ombord å fartyg.

2. Därest i hamn, där endast minderåriga, som icke fyllt 18 år, finnas att tillgå, behov uppstår av kollämpare eller eldare, må sådan anställas, under villkor att två personer anställas i stället för den erforderlige kollämparen eller eldaren. Medgivandet i fråga gäller dock endast beträffande minderårig, som uppnått 16 års ålder.

3. Bestämmelserna i denna artikel äro dock icke tillämpliga
- a) på användandet av minderåriga till arbete ombord å fartyg, som huvudsakligen framdrivas på annat sätt än med ånga;
 - b) på minderåriga, som uppnått minst 16 års ålder, och vilka, sedan de vid läkarundersökning icke företett sjuklighet, svaghet eller bristande kroppsutveckling, må anställas såsom kollämpare eller eldare på fartyg, som uteslutande gå i kustfart.

Artikel 23.

Bestämmelserna i artiklarna 18:1, 19 och 20 äro icke tillämpliga på arbete, som utföres av barn eller ungdom ombord på skolskepp eller i erkända, offentliga eller enskilda, tekniska undervisningsanstalter, vilka ha föreskrivna undervisningsplaner och där den tid, under vilken eleverna fullgöra övningar eller lärlingsarbete är lämpligt utmätt samt arbetet övervakas av behörig myndighet.

Artikel 24.

1. I fall av ohälsosamt, farligt eller tungt arbete skall antingen högre minimiålder fastställas än den i artiklarna 18:1 och 19 angivna eller arbetstiden för minderåriga mellan minimiåldern för anställning och den lämpliga högre åldern regleras genom särskilda bestämmelser eller ock speciella skyddsåtgärder vidtagas.

2. Särskilda åtgärder skola vidtagas till skydd för minderåriga, som erhålla tillstånd att antaga arbete utom hemmet.

Artikel 25.

1. Minderårig, som icke fyllt 18 år, må icke användas i nattarbete i industriellt företag eller å till sådant företag hörande arbetsplats.

2. Minderåriga, som fyllt 16 år, må dock användas i nattarbete under utomordentliga, av vederbörande myndighet noga bestämda omständigheter.

Artikel 26.

1. Minderårig, som icke fyllt 18 år, må användas i arbete ombord å fartyg endast efter företeende av läkarintyg, utvisande lämplighet för sådant arbete samt utfärdat av vederbörligen godkänd läkare.

2. I trängande fall må vederbörande myndighet medgiva minderårig, som icke fyllt 18 år, att taga anställning ombord å fartyg utan att ha undergått läkarundersökning, under förutsättning att sådan undersökning äger rum på arbetsgivarens bekostnad i första hamn, som fartyget anlöper, samt att, därest tillfredsställande läkarintyg icke kan erhållas, den minderårige såsom passagerare återsändes på arbetsgivarens bekostnad till den hamn eller plats, där han anställdes, eller till sin hemort, därest avståndet till denna är mindre.

Artikel 27.

Vid utbyggandet av undervisningssystem, anpassat efter de kommunala samfälligheternas ekonomiska och sociala behov, bör tillämpningen av de i rekommendationen angående yrkesutbildning, 1939, angivna principer beaktas, i den mån detta med hänsyn till lokala förhållanden är möjligt och lämpligt.

Artikel 28.

Vid tillämpningen av bestämmelserna i denna avdelning skola administrativa organ eller funktionärer biträda. Dessa organ eller funktionärer skola utses i enlighet med i moderlandet eller andra självstyrande länder tillämpade grunder.

Avdelning 8. Användande av kvinnor i arbete.

Artikel 29.

Ett av målen för vederbörande myndigheters sociala politik skall vara att, under behörigt hänsynstagande till lokala förhållanden, vidtaga lämpliga åtgärder för att tillförsäkra kvinnor möjligheter till allmän undervisning, yrkesutbildning och sysselsättning, skydd mot hälsofarligt arbete och ekonomisk eller annan exploatering, däri inbegripna åtgärder till skydd för mödrar, samt rättvis och med männen jämställd behandling såvitt avser lön och arbetsvillkor i övrigt.

Artikel 30.

Alla rimliga åtgärder skola vidtagas för att förbättra kvinnornas sociala och ekonomiska ställning inom sådana icke-självständiga områden, där enligt lag eller sedvänja kvinnorna kvarhållas i en ställning, som gör skäl för be-
teckningen träldom.

Artikel 31.

1. Moderskapsskydd skall snarast möjligt införas för kvinnor, anställda i industriella eller handelsföretag.

2. Härvid skall målet vara att med de jämkningar, som må påkallas av lokala förhållanden, genomföra bestämmelserna i konventionen angående användande av kvinnor i arbete, 1919, före och efter nedkomsten samt särskilt följande grundsatser:

a) rätt för kvinnan till ledighet från sin anställning före och efter nedkomsten,

b) rätt för kvinnan att åtnjuta läkarvård och ekonomiskt stöd under sådan ledighet.

Artikel 32.

1. Kvinnor må icke användas i arbete nattetid i industriellt företag eller å till sådant ansluten arbetsplats.

2. Arbete nattetid må dock utföras av kvinnor,

a) då arbetet avser råmaterial eller under beredning varande produkter, som lätt förstöras; och

b) vid fall av speciella svårigheter, som icke kunna förutses och icke hava periodiskt återkommande karaktär.

3. Förbudet mot arbete nattetid kan vidare upphävas, då i fall av ett allvarligt nödtillstånd allmänt intresse så påfordrar.

4. Bestämmelserna i denna artikel äga icke tillämpning på kvinnor, som innehava ledande, med ansvar förbundna befattningar och icke normalt utföra manuellt arbete.

Artikel 33.

1. Kvinnor må icke användas i arbete under jord i gruva.

2. Vederbörande myndighet kan dock medgiva undantag från nämnda förbud såvitt avser

a) kvinnor, som innehava ledande befattningar och icke utföra manuellt arbete;

b) kvinnor, som fullgöra hälsovårdande eller sociala uppgifter;

c) kvinnor, som i utbildningssyfte tillbringa en övningstid i underjordisk del av gruva;

d) varje annan kvinna, som tillfälligt uppehåller sig i underjordisk del av en gruva för utövande av ett icke manuellt yrke.

Avdelning 9. Lön.

Artikel 35.

1. Höjande av levnadsstandarden skall anses såsom det huvudsakliga målet vid planläggningen av den ekonomiska utvecklingen.

2. Alla rimliga, efter de lokala förhållandena lämpade åtgärder skola vidtagas för att åt självständiga producenter och löntagare trygga uppehållet av en genom officiella undersökningar fastställd levnadsstandard och för att sätta dem i stånd att genom egna insatser förbättra denna levnadsstandard.

3. Inom sådana ekonomiska företag, som påfordra arbetarens vistelse utom hemorten, skall hänsyn tagas till familjens normala behov.

4. Därest inom ett område arbetskraft från annat område tillfälligt utnyttjas, skola åtgärder vidtagas för att uppmuntra överflyttning av en del av arbetarnas tillgodohavanden från förstnämnda område till det område, som ställt arbetskraften till förfogande.

5. Då arbetarna och deras familjer flytta från ett område med låga levnadskostnader till ett annat med högre sådana kostnader, skall hänsyn tagas till den ökning i levnadskostnaderna, som flyttningen föranleder.

6. Ersättning helt eller delvis i form av alkoholhaltiga eller andra rusdrycker skall förbjudas.

Artikel 36.

Beträffande alla offentliga arbeten, vare sig de igångsatts av offentlig myndighet eller på grund av avtal mellan sådan myndighet och arbetsgivare skall gälla, att lönesatser och allmänna anställningsvillkor icke skola vara ogynnsammare än de allmänt gängse samt att de såvitt möjligt skola fastställas efter samråd med vederbörande arbetsgivar- och arbetarorganisationer.

Avdelning 10. Hälsovårds- och bostadsförhållanden samt social trygghet.

Artikel 37.

1. Alla rimliga åtgärder skola vidtagas för att förbättra befolkningens hälsa genom utbyggnad av sjukvårdsorganisationen, utarbetande av planer för hälsovården, övervakning av epidemiska och endemiska, i tropiska icke-självständiga områden förhärskande sjukdomar samt lämpliga åtgärder för deras bekämpande genom hygienisk upplysning samt förbättrade närings- och bostadsförhållanden.

2. Alla rimliga åtgärder skola vidtagas för att genom undersökningar fastställa befolkningens näringsbehov samt medlen att förbättra näringsstandarden och förverkliga den livsmedelspolitik, som sådana undersökningar anvisa. Nationella organ för folknäringsfrågor böra upprättas och utrustas med erforderliga ekonomiska resurser samt nödig befogenhet.

3. Vederbörande myndighet skall vara ansvarig för uppnående och vidmakthållande av tillfredsställande bostadsförhållanden. Målet för strävandena härutinnan bör vara att bereda de arbetare, som normalt för sitt uppehälle äro beroende av sin arbetslön, möjlighet att erhålla tillfredsställande bostäder, som icke tillhöra arbetsgivaren.

4. Därest ett företag, vari arbetskraft finnes anställd, är beläget i ett område, där tillfredsställande bostäder icke äro tillgängliga, skall det åligga företaget att tillhandahålla bostäder på rimliga villkor. Vederbörande myndighet skall därvid fastställa minimistandard för bostäderna och utöva sträng kontroll över att denna upprätthålles. Vederbörande myndighet skall tillika fastställa de rättigheter, som tillkomma arbetare, vilken blir nödsakad över-

lämna sin bostad, då anställningen upphör. Alla nödvändiga åtgärder skola vidtagas för att säkerställa dessa rättigheter.

Artikel 38.

I den utsträckning så med hänsyn till lokala förhållanden är möjligt skola åtgärder vidtagas för underhåll och vård av sjuka samt för vård av åldringar, invalider och oförsörjda efterlevande till avlidna.

Artikel 39.

1. Bestämmelser skola genom lag meddelas rörande ersättning åt arbetare vid arbetsoförmåga, förorsakad av olycksfall, som inträffat till följd av eller under arbetet, ävensom åt oförsörjda efterlevande, då olycksfallet medfört arbetarens död samt rörande sjukvård åt arbetare, som skadats genom olycksfall.

2. Lagstiftningen rörande olycksfall i arbete skall äga tillämpning på alla arbetare, anställda och lärlingar, som äro sysselsatta ombord å fartyg eller i industri-, handels- eller jordbruksföretag.

3. Undantag må dock medgivas beträffande:

- a) personer, som utföra tillfälligt arbete utan samband med arbetsgivarens företag;
- b) hemarbetare;
- c) medlemmar av arbetsgivarens familj, som uteslutande arbeta för hans räkning och som bo under hans tak;
- d) arbetare med icke-manuellt arbete, vilkas arbetsinkomst överstiger en viss, lagligen fastställd gräns.

Artikel 40.

1. Till arbetare, som blivit oförmögna till arbete genom yrkessjukdom, eller, vid dödsfall på grund av sådan sjukdom, till deras efterlevande skall utbetalas ersättning i enlighet med de allmänna principerna för ersättning för olycksfall i arbete.

2. Sådan ersättning skall dock kunna begränsas till de viktigaste yrkessjukdomarna inom vederbörande område.

Avdelning 11. Förbud mot olika behandling på grund av hudfärg eller religion samt mot andra diskriminerande åtgärder.

Artikel 41.

1. De allmänna regler, som i varje land finnas meddelade beträffande arbetsvillkor, skola tillförsäkra alla arbetare, som lagligen äro bosatta eller arbeta i landet, lika ekonomisk behandling.

2. Olika behandling av arbetare på grund av ras, hudfärg, trosbekännelse eller stamtillhörighet såvitt avser deras rätt till offentlig eller privat anställning, skall vara förbjuden.

3. Alla åtgärder, som med hänsyn till lokala förhållanden äro möjliga, skola vidtagas för att effektivt främja lika behandling vid anställning, genom tillhandahållande av utbildningsmöjligheter, genom motarbetande av olika behandling vid kollektivavtalsförhandlingar och diskrimination, som grundar sig på medlemskap i en facklig organisation, samt genom andra lämpliga medel.

Avdelning 12. Yrkesinspektion.*Artikel 42.*

1. Yrkesinspektion skall anordnas inom områden, där sådan icke redan finnes. Arbetsplatserna skola inspekteras med täta mellanrum.
2. Inspektörerna skola icke hava vare sig direkt eller indirekt intresse i de företag, som stå under deras tillsyn.
3. Arbetarna och deras representanter skola sättas i tillfälle att fritt träda i förbindelse med inspektörerna.

Avdelning 13. Arbetsgivar- och arbetarorganisationer.*Artikel 43.*

1. Rätten för såväl arbetsgivare som arbetstagare att bilda sammanslutningar för lagliga ändamål skall genom lämpliga åtgärder tryggas.
2. Alla åtgärder skola vidtagas för att åt arbetsgivar- och arbetarorganisationer bereda tillfälle att medverka vid inrättandet av och arbetet i organ för förlikning, skiljedom, fastställande av minimilöner och yrkesinspektion. Därest representativa arbetarorganisationer ännu icke kommit till stånd, skall vederbörande myndighet utse kvalificerade personer att å arbetarnas vägnar förhandla samt genom råd och anvisningar biträda vid arbetarorganisationernas grundande.
3. Alla åtgärder skola vidtagas för att tillförsäkra fackföreningar, vilka representera vederbörande arbetare, rätt att sluta kollektivavtal med enskilda arbetsgivare eller organisationer av sådana.

Artikel 44.

1. Så skyndsamt som möjligt skola organ upprättas för bilagandet av kollektiva tvister mellan arbetsgivare och arbetare.
2. Representanter för vederbörande arbetsgivare och arbetare, däri inbegripna representanter för respektive organisationer, där sådana finnas, skola om möjligt sättas i stånd att medverka i dylika organ, på sätt och i den utsträckning — i varje fall dock till lika antal och på samma villkor — som må bliva bestämt av vederbörande myndighet.

Avdelning 14. Kooperativa organisationer.*Artikel 45.*

1. Vederbörande myndigheters ekonomiska program bör innefatta stöd åt och utveckling av kooperationen, däri inbegripna kooperativa arbetarorganisationer för främjande av hälsovård, bostadsförsörjning och undervisning. Åtgärderna böra innefatta finansiellt stöd, närhelst så prövas lämpligt.
2. I nu angivet syfte skall övervägas:
 - a) införandet av lämplig lagstiftning, enkel och föga utgiftskrävande i tillämpningen, omfattande alla former av kooperation;
 - b) inrättandet av särskilda myndigheter med uppgift att befordra och övervaka utvecklingen av kooperativa organisationer samt främja kooperativ fostran.
3. De kooperativa organisationerna skola, i den mån så befinnes lämpligt, vara effektivt företrädna i offentliga myndigheter och kommittéer, som beröra organisationernas verksamhet.

Avdelning 15. Definitioner och tillämpningsområde.

Artikel 46.

I denna rekommendation förstås med

a) uttrycket »jordbruksföretag» samtliga arbetsprocesser i företaget för konservering och distribution av företagets jordbruksprodukter, såvida icke dessa åtgärder lämpligen betecknas såsom en del av ett industriellt företag;

b) uttrycket »handelsföretag»

1) affärsföretag och kontor, däri inbegripet företag, vars rörelse helt eller huvudsakligen består i försäljning, köp, distribution, försäkring och förvaltning av gods, förmedling av lån eller uppdrag av vad slag det vara må;

2) anstalter för behandling eller vård särskilt av åldringar, invalid-der, sjuka eller fattiga;

3) hotell, restauranger, pensionat, klubbar, kaféer och andra näringsställen;

4) teatrar och offentliga nöjeslokaler samt

5) varje företag, som till sin art är jämförligt med de här ovan under 1), 2) och 4) angivna;

c) uttrycket »industriföretag»

1) företag, i vilka varor tillverkas, ändras, rengöras, repareras, dekoreras, fullbordas, förberedas för försäljning eller förstöras eller i vilka material omvandlas, däri inbegripna företag för skeppsbyggnad ävensom för framställning, omvandling eller överförande av elektrisk kraft, för produktion eller distribution av gas eller drivkraft av något slag, för rening och distribution av vatten samt för värmeberedning;

2) företag, som avse uppförande, ombyggnad, underhåll, reparation eller förändringar av byggnader, järnvägar, spårvägar, flygplatser, hamnar, dockor, pirar, anläggningar till skydd mot översvämning eller kustens söndervittring, kanaler, anläggningar för sjöfart, inrikes sjöfart inbegripen samt flygtrafik, vägar, tunnlar, broar, viadukter, kloaker, brunnar, institutioner för irrigation och dränering, anläggningar för tele-kommunikation (telefon, telegraf, radio) anläggningar för framställning och distribution av elektricitet och gas, oljeledningar och vattenverk eller liknande anläggningar ävensom företag med uppgift att förbereda dylika anläggningar eller installationer;

3) gruvor, stenbrott och andra företag för utvinning av material ur jorden;

4) företag för transporter av personer och varor med undantag av transporter för hand, för den händelse dessa företag ej böra betraktas såsom delar av ett jordbruks- eller handelsföretags verksamhet;

d) uttrycken »jordbruksföretag», »handelsföretag» och »industriföretag» såväl offentliga som enskilda företag;

e) uttrycket »fartyg» alla farkoster av vad slag de vara må, i offentlig eller privat ägo, som användas i sjöfart, med undantag av krigsfartyg; vid tolkning må uteslutas fartyg understigande visst minimitonnage och med en besättning, som understiger viss numerär;

f) uttrycket »natt» en tidrymd av åtminstone elva på varandra följande timmar; dock må i sådana tropiska länder, i vilka arbetet avbrytes viss tid mitt på dagen, nattperioden förkortas, om kompensande vilotid medgives under dagen;

g) uttrycket »minimiålder», i de fall då födelsedatum icke kan fastställas med tillräcklig noggrannhet, antaglig minimiålder.

Artikel 47.

Vederbörande myndighet må från tillämpningen av bestämmelserna i denna rekommendation undantaga företag eller fartyg, beträffande vilka på grund av deras beskaffenhet och storlek en tillräckligt effektiv övervakning icke är möjlig.

Bilaga E.

Rekommendation (nr 71) angående reglering av sysselsättning vid övergången från krig till fred.

Internationella arbetsorganisationens generalkonferens,
vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrån sammankallats till Philadelphia och där samlats den 20 april 1944 till sitt tjugusjätte sammanträde
och beslutat antaga vissa förslag angående åtgärder rörande sysselsättningsförhållandenas reglering vid övergången från krig till fred, vilken fråga inbegripes under den tredje punkten på dagordningen för sammanträdet,
samt beslutat, att dessa förslag skola taga form av en rekommendation,

antager denna den tolfte dagen i maj månad år nittonhundrafyrtiofyra följande rekommendation, som skall benämnas »rekommendationen angående sysselsättning (vid övergången från krig till fred), 1944» [Employment (Transition from War to Peace) Recommendation, 1944.]

Med hänsyn till att främjandet av full sysselsättning för tillgodoseende av befolkningens livsviktiga behov och för höjande av levnadsstandarden i hela världen är ett huvudmål för internationella arbetsorganisationen,

med hänsyn till att för uppnående av full sysselsättning ekonomiska åtgärder, genom vilka arbetstillfällen åstadkommas, måste kompletteras med en effektiv organisation, som hjälper arbetsgivarna att erhålla den lämpligaste arbetskraften och arbetstagarna att erhålla den lämpligaste anställningen och som överhuvud taget gör det möjligt att, när helst så erfordras, anskaffa och nöjaktigt fördela kompetent arbetskraft på olika produktionsgrenar samt på skilda geografiska områden, och

med hänsyn till att arten och omfattningen av de förskjutningar i sysselsättningen, som inträda vid övergången från krigs- till fredsförhållanden, komma att nödvändiggöra särskilda åtgärder, främst för att underlätta återanställningen i civilt arbete av från krigsmakten demobiliserad personal, av personal som entledigats från anställning i krigsproduktionen och av alla dem, vilkas tidigare sysselsättning avbrutits till följd av kriget, fiendens åtgärder eller deltagande i motstånd mot fienden eller mot av fienden kontrollerade myndigheter, så att personer av dessa kategorier förhjälpas att utan dröjsmål finna lämpligast möjliga arbete,

förordar konferensen, att arbetsorganisationens medlemsstater måtte tillämpa följande allmänna principer och därvid med vederbörligt beaktande av förhållandena i varje särskilt land överväga det föreslagna sättet för dessa principers genomförande samt att till internationella arbetsbyrån insända de upplysningar angående i detta sammanhang vidtagna åtgärder, som arbetsbyråns styrelse må besluta att låta inhämta.

Allmänna principer.

I. I syfte att möjliggöra för alla dem, som önska arbete, att snarast möjligt återgå till förutvarande sysselsättning eller överföras till annat lämpligt arbete bör varje regering införskaffa alla erforderliga upplysningar om utbudet eller det väntade utbudet av arbetskraft samt angående framtida sysselsättningsmöjligheter.

II. Demobiliseringen av krigsmakten och militära hjälporganisationer samt återförandet till hemlandet av krigsfångar, deporterade och andra expatrierade böra planläggas under största möjliga hänsynstagande till individen och till dennes möjligheter att på ett tillfredsställande sätt återinträda i det civila livet.

III. Nationella planer för industriens demobilisering och omställning böra i samråd med arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer utarbetas och andra lämpliga åtgärder vidtagas på sådant sätt, att man snarast möjligt uppnår full sysselsättning och såmedelst tillgodoser de föreliggande behoven av varor och tjänster.

IV. Vid strävandet att förverkliga full sysselsättning under såväl själva övergångstiden som under den följande tiden böra vederbörande offentliga myndigheter samt arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer uppmana arbetsgivare, som söka arbetskraft, och arbetstagare, som söka anställning, att i största möjliga utsträckning anlita den offentliga arbetsförmedlingen.

V. Regeringarna böra i största möjliga omfattning till tjänst för de arbetsökande inrätta offentlig yrkesrådgivning med uppgift att förhjälpa dem till lämplig sysselsättning.

VI. Planer för yrkesutbildning och omskolning böra i största möjliga utsträckning utarbetas för att tillgodose behovet bland de arbetstagare, som skola återgå till sina förutvarande sysselsättningar eller förhjälpas till ny anställning.

VII. För att undvika större omflyttning av arbetskraft från en trakt till en annan och förhindra uppkomsten av arbetslöshet inom särskilda lokala områden böra regeringarna i samarbete med arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer utforma positiva planer med avseende på industriens lokalisering och den ekonomiska verksamhetens differentiering. Regeringarna böra även vidtaga åtgärder för att främja arbetskraftens rörlighet såväl mellan olika yrken som mellan skilda geografiska områden.

VIII. Åtgärder böra vidtagas för att under övergångstiden ge tillfälle till yrkesutbildning i största möjliga omfattning åt ungdom och yngre arbetare, som till följd av kriget varit förhindrade att undergå eller fullfölja sådan utbildning. Åtgärder böra även vidtagas för att främja ungdomens undervisning och hälsovård.

IX. Omfördelningen av den kvinnliga arbetskraften inom varje lands ekonomiska liv bör ske enligt principen om full likställighet mellan män och kvinnor vid erhållande av arbetsanställning på grundval av personlig förtjänst, skicklighet och erfarenhet, och åtgärder böra vidtagas för att främja fastställandet av lönesatser, betingade av arbetets art utan avseende på den anställdes kön.

X. Arbetare, som av olika anledningar invalidiserats, böra beredas de mest omfattande möjligheter till specialiserad yrkesrådgivning, utbildning och omskolning samt sysselsättning i nyttigt arbete.

XI. I industrier och yrken med ojämn sysselsättning böra åtgärder vidtagas för att uppnå fullt utnyttjande av arbetskraften.

Tillämpningsmetoder.

I. Inhämtande av förhandsuppgifter.

1. Regeringarna böra vidtaga åtgärder för att säkerställa systematisk insamling och utnyttjande av så fullständiga och aktuella upplysningar som möjligt i nedan angivna avseenden, nämligen

a) såvitt gäller personal i militär eller därmed jämförlig tjänst samt i möjligaste mån även sådana personer, vilkas förutvarande sysselsättning avbrutits till följd av fiendens åtgärder eller till följd av deltagande i motstånd mot fienden eller av fienden kontrollerade myndigheter — antalet dylika personer, deras utbildning, föregående anställning, tidigare och nuvarande yrkesfärdighet samt önskemål om framtida sysselsättning;

b) såvitt gäller arbetstagare, som nödgats byta sysselsättning under övergångsperioden från krig till fred, antalet dylika personer, deras fördelning på olika orter, yrken, kön, yrkesfärdigheter och önskemål; samt

c) antalet och fördelningen av de äldre arbetare, kvinnor och minderåriga, som efter de utomordentliga, av kriget föranledda förhållandenas upphörande kunna väntas lämna avlönad anställning ävensom antalet yngre personer, som komma att inträda på arbetsmarknaden efter avslutad skolgång.

2. En omfattande undersökning bör utföras före krigets slut angående de arbetskraftsbehov, som kunna väntas komma att föreligga. Undersökningen bör avse att visa varaktigheten av arbetskraftsbehoven inom olika näringsgrenar, såväl totalt som i fråga om viktigare yrkeskategorier.

I de fall, då upplysningar av ifrågavarande slag redan finnas tillgängliga, böra de ställas till förfogande för de organ, som i främsta rummet äro ansvariga för insamlandet och utnyttjandet av de förberedande upplysningarna angående tillgång och efterfrågan på arbetskraft.

Undersökningsmaterialet om arbetskraftsbehovet bör särskilt belysa:

a) den minskning av arbetskraftsbehovet, som kan förutsättas komma att uppstå till följd av upphörandet av viss krigsmaterielproduktion;

b) den nedskärning av militära förband och hjälporganisationer, som kan väntas ske efter fientligheternas upphörande;

c) de eventuella lokala växlingar och förskjutningar i arbetstillgången inom vissa industrier eller företag, som omedelbart eller efter en viss övergångstid komma att inträda vid näringslivets anpassning till fredsförhållanden;

d) de sannolika arbetskraftsbehoven inom de näringsgrenar, som komma att expandera för att fylla efterkrigstidens behov, i synnerhet inom yrkesområden, vilka äro av särskild betydelse för en förbättring av arbetarnas levnadsstandard, samt vidare arbetskraftsbehoven vid allmänna arbeten, däri inbegripna såväl normalt förekommande arbeten som beredskapsarbeten, planlagda för att öka sysselsättningsmöjligheterna vid en vikande konjunktur inom näringslivet; samt

e) den sannolika efterfrågan på arbetskraft inom de viktigaste industrierna och yrkena vid full sysselsättning.

3. Tillgången och efterfrågan på arbetskraft inom olika lokala områden bör göras till föremål för fortlöpande studium i syfte att fastställa krigets återverkningar och den sannolika effekten av fientligheternas upphörande på sysselsättningssituationen.

4. Medlemsstaterna böra samverka vid insamlandet av under punkt 1 mom. a), b) och c) berörda upplysningar beträffande personer, som till följd av axelmakternas krigshandlingar fått lämna sitt hemland. Varje regering bör

lämna dylika upplysningar rörande sådana medborgare i andra medlemsstater, som uppehålla sig i eget land eller i axelmakternas eller av dessa ockuperade områden och där avvakta hemsändning, även om härutinnan tillgängliga uppgifter måste bliva mycket allmänt hållna.

II. Demobilisering av krigsmaktens personal.

5. En nära samverkan bör organiseras och uppehållas mellan de myndigheter och institutioner, som övervaka arbetsmarknaden, och de myndigheter, som ansvara för demobiliseringen av krigsmakten och dess hjälporganisationer samt för återförandet till hemlandet av krigsfångar och deporterade, så att ifrågavarande män och kvinnor kunna återinträda i arbetslivet på kortast möjliga tid.

6. Den omfattning och ordning, vari demobiliseringen avses skola äga rum, bör övervakas enligt klart uttryckta principer, som genom vidsträckt publicitet på ett lättfattligt sätt skola bringas till allmänhetens kännedom.

Vid demobiliseringen, vilken på det hela taget bör genomföras så snabbt militära krav och transportmöjligheterna tillåta, bör beaktas

a) önskvärdheten av att vid regleringen av strömmen av demobiliserade sådana lokala anhopningar av demobiliserade män och kvinnor undvikas, som icke stå i rimligt förhållande till vederbörande Orts möjlighet att bereda sysselsättning eller yrkesutbildning; samt

b) önskvärdheten av att personer, vilkas kvalifikationer göra dem oumbärliga för brådskande återuppbyggnadsarbete, hemförlovas skyndsamt, i den mån så visar sig nödvändigt.

7. Åtgärder böra vidtagas för att — i den mån de förändrade förhållandena efter kriget så medge — bereda de personer tillfälle att återvända till sitt förutvarande arbete, vilka måst avbryta detta till följd av militärtjänst, fiendens åtgärder, deltagande i motstånd mot fienden, eller mot av fienden kontrollerade myndigheter.

Ifrågavarande personer böra genom statliga åtgärder och kollektivavtal tillförsäkras bästa möjliga anställnings- och befordringsmöjligheter i enlighet med vederbörandes kvalifikationer.

Åt arbetstagare, vilka kunna komma att förlora sin anställning såsom en följd av dylika åtgärder, bör omedelbart beredas annan sysselsättning.

8. Vid sidan av planläggningen av återanställningen bör till skyndsamt övervägande upptagas frågan om beredande — i alla de fall, då såmedelst vederbörande kan ges en möjlighet att förtjäna sitt uppehälle — av tillräcklig ekonomisk eller annan hjälp för att sätta kvalificerade demobiliserade personer i stånd att ägna sig åt eller återupptaga jordbruk, fria yrken eller annan självständig verksamhet.

III. Näringslivets omställning.

9. Varje regering bör i samarbete med arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer utforma planer för näringslivets demobilisering och omställning i syfte att främja en snabb och friktionsfri anpassning av produktionen från krigs- till fredsförhållanden under återuppbyggnadsperioden på sådant sätt, att full sysselsättning uppnås på kortast möjliga tid; härvid måste hänsyn tagas till de krigshärjade ländernas trängande behov. Tillfälle bör beredas de myndigheter, som utredningen av tillgång och efterfrågan på arbetskraft åvilar, att taga kännedom om föreliggande planmaterial beträffande demobilisering och omställning av näringslivet.

Arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer böra inbjudas att samverka i syfte att uppnå en omfattande bransch- och regionsplanering och därigenom skapa förutsättningar för en omställning från krigs- till fredsproduktion med så liten övergångsarbetslöshet som möjligt.

10. Varje regering bör, såvitt möjligt före krigets slut, taga ställning till frågan om det framtida utnyttjandet av de statsägda krigsindustrieföretagens kapacitet och utrustning samt dispositionen av överskottslager av material.

Särskild uppmärksamhet bör ägnas frågan om frigörandet av företag och materiell utrustning, varav trängande behov kan uppstå för fredsproduktionen och för yrkesutbildningen.

Överhuvud bör man, då icke tillfredsställda konsumtionsbehov föreligga, icke förstöra eller lämna outnyttjade fabriker, utrustning eller material, som kunna användas för produktion av varor, vilka skulle kunna finna avsättning till rimliga priser, under förutsättning av en efterfrågan motsvarande full sysselsättning.

11. Varje regering bör vid fastställande av grunderna för och formerna vid hävande eller jämkning av krigsleveranskontrakt särskilt uppmärksamma möjligheterna att bereda fortsatt sysselsättning eller nya omedelbara arbetstillfällen åt de berörda arbetarna eller gynnsamma arbetstillfällen på andra orter. Regeringarna böra även se till, att uppkommande kontraktstvister snabbt biläggas, så att sysselsättningsförhållandena icke oförmånligt påverkas av onödiga ekonomiska svårigheter för leverantören. De leverantörer i för närvarande ockuperade länder, som frivilligt arbetat i fiendens intresse, böra dock icke få tillfälle att draga nytta av dylika åtgöranden.

12. Åtgärder böra vidtagas för att förvaltningsorganen på ett så tidigt stadium som möjligt informera arbetsmarknadsmyndigheter och vederbörande företag om varje förhållande, som befaras medföra entlediganden och driftinskränkningar.

Upphandlingsmyndigheterna böra så långt i förväg som möjligt underrätta företagare såväl i hemlandet som utomlands samt arbetsmarknadsmyndigheterna om inskränkningar i de militära beställningarna. Sådan förvarning bör under alla förhållanden meddelas minst två veckor i förväg.

Företagare böra minst två veckor i förväg lämna arbetsmarknadsmyndigheterna meddelande om planerade entlediganden, avseende mer än ett visst antal arbetare, så att myndigheterna må kunna hänvisa de berörda arbetarna till andra arbeten.

Företagare böra minst två veckor i förväg lämna arbetsmarknadsmyndigheterna meddelande om planerad tillfällig permittering, berörande mer än ett visst antal arbetare. Upplysningar böra även lämnas om den sannolika varaktigheten av permitteringen, så att myndigheterna få tid att anvisa de ifrågavarande arbetarna tillfällig sysselsättning vid allmänna arbeten eller enskilda företag eller bereda dem möjlighet till yrkesutbildning. Företagare böra i möjligaste mån underrätta även de berörda arbetarna om den sannolika varaktigheten av en dylik permittering.

IV. Förmedling av arbete och arbetskraft.

13. Förmedling av arbetskraft till offentliga arbeten och till enskilda företag, vilkas tillverkning till minst 75 procent avser beställningar för det allmänna, bör ske genom den offentliga arbetsförmedlingen.

Lämpligheten av att ålägga företagare inom vissa industrier eller områden att anställa erforderlig arbetskraft genom arbetsförmedlingen, i syfte att underlätta sysselsättningsanpassningen, bör övervägas.

Företagare böra uppmanas att på förhand hos arbetsförmedlingen anmäla kommande behov av arbetskraft.

14. Registrering hos arbetsförmedlingen bör vara obligatorisk för dem, som söka anställning vid statsunderstödda arbeten eller tillträde till av det allmänna understödda yrkesutbildnings- och omskolningskurser eller res-hjälp till ny arbetsplats, ävensom för dem, som önska erhålla arbetslöshets-hjälp eller dagunderstöd från arbetslöshetsförsäkring.

15. Eftersträvas bör särskilt att bereda demobiliserade samt arbetare i krigsindustrien lämpligaste anställning, varvid i möjligaste mån bör till-se, att under kriget förvärvade färdigheter finna användning.

16. Myndigheterna och särskilt arbetsförmedlingen böra i samarbete med arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer, tillse, att arbetsförmedlings-organen anlitas i största möjliga utsträckning av såväl arbetsgivare som ar-betare.

V. Yrkesrådgivning.

17. Metoder och former för yrkesrådgivning åt vuxna arbetare böra göras till föremål för skyndsamt utredning.

18. Vid långvarig arbetslöshet bör anlåtande av möjligheterna till yrkes-rådgivning sättas som villkor för fortsatt arbetslöshets hjälp eller understöd från arbetslöshetsförsäkring.

19. Vederbörande myndigheter böra i samarbete med på området verk-samma icke offentliga organ vidmakthålla och förbättra utbildningsmöjlig-heterna för yrkesrådgivande personal.

VI. Yrkesutbildning och omskolning.

20. På grundval av inhämtade upplysningar angående tillgång och efter-frågan på arbetskraft under efterkrigsperioden bör varje regering i nära samverkan med arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer utforma pla-ner för yrkesutbildning och omskolning, som svara mot näringslivets behov under efterkrigstiden med beaktande av förskjutningarna i behoven av olika yrkeskategorier inom skilda industrier.

21. Alla rimliga åtgärder böra vidtagas för att främja den arbetskraftens rörlighet, som är nödvändig för att utbudet av arbetskraft skall kunna an-passas efter nuvarande och framtida behov.

22. Planerna för yrkesutbildning och omskolning böra utvidgas och an-passas så, att verksamheten kan tillgodose behoven bland demobiliserade, entledigade arbetare i krigsindustrien och alla dem, som fått lämna sitt förutvarande arbete till följd av fiendens åtgärder eller på grund av delta-gande i motstånd mot fienden eller mot av fienden kontrollerade myndig-heter. Särskild omsorg bör ägnas möjligheterna att genom yrkesutbildnings-kurser bereda nämnda kategorier av sysselsättningsbehövande stadigvarande anställning.

23. För tillgodoseende av efterkrigstidens behov av en återrekrytering och ökning av den kvalificerade arbetskraften böra vid sidan av lärlingsutbild-ningen systematiska åtgärder vidtagas för utbildning, omskolning och vidare-utbildning av arbetare.

24. De, som undergå yrkesutbildning, böra vid behov erhålla ersättning eller understöd med belopp, som kunna sporra till påbörjande och fortsät-tande av utbildningen och som medge uppehållandet av en rimlig levnads-standard.

25. Män och kvinnor, vilkas högre utbildning och studier förhindrats eller avbrutits genom krigsanställning av militär eller civil natur eller fiendens

åtgärder eller deltagande i motstånd mot fienden eller mot av fienden kontrollerade myndigheter, böra beredas möjligheter att påbörja, återupptaga eller komplettera sin utbildning eller sina studier, under förutsättning att de alltfjämt visa fallenhet härför. De böra under utbildningstiden erhålla understöd.

26. Kompetenta yrkeslärare och instruktörer, som under kriget varit sys-selsatta i annat arbete, böra uppmuntras att snarast möjligt återupptaga sitt förra yrke.

Repetitionskurser böra vid behov anordnas:

a) för yrkeslärare, som återupptaga sitt yrke efter en längre tids uppe-håll; samt

b) för utlärande av nya metoder och ny teknik.

Yrkeslärare böra även nyutbildas i den omfattning, som utbyggandet av yrkesutbildningen och omskolningen kräver.

Vid återupptagandet och utbyggnaden av yrkesutbildnings- och om-skolningsverksamheten böra medlemsstaterna vid behov samverka i fråga om bl. a.:

a) tillhandahållande av utbildning i annat land åt yrkeslärare för att de i sitt hemland skola skapa möjligheter att uppnå en där eljest icke förefintlig yrkeskompetens och utbildning;

b) utlåning av erfarna yrkeslärare och instruktörer från ett land till ett annat för avhjälpande av brist på lärarpersonal eller för tillgodoseende av nya industriella behov;

c) bistånd åt sådana medborgare i annan medlemsstat att återvän-da till hemlandet, vilka uppehålla sig inom främmande medlemsstats om-råde och vilka äro kvalificerade för yrkesundervisning i hemlandet; samt

d) anskaffande av handböcker och annan undervisningsmateriel för yrkesutbildningen.

27. Yrkesundervisnings- och omskolningsverksamheten inom varje land och dess olika områden eller orter bör samordnas samt genomgående bringas i nära kontakt med yrkesrådgivningen, arbetsförmedlingen och med den verksamhet i yrkesutbildningsavseende, som kan utövas av arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer.

VII. Arbetskraftens lokala rörlighet.

28. I syfte att då så erfordras främja arbetskraftens rörlighet bör arbets-förmedlingen vidtaga åtgärder, ägnade att undanröja hindren för en över-föring av arbetskraft från ett område till ett annat. Arbetsförmedlingen bör medverka till att arbetare flytta till områden, där behov av arbetskraft före-finnes, och därigenom bidra till att anpassa det förefintliga utbudet av arbetskraft efter de tillgängliga sysselsättningsmöjligheterna och sålunda förebygga arbetslöshet.

29. Då en arbetare på arbetsförmedlingens initiativ eller genom dess med-verkan förflyttas från en ort till en annan, bör ersättning beredas honom för resekostnader och tillfällig hjälp lämnas till bestridande av vissa növdän-diga utgifter å den nya arbetsplatsen i form av ersättning eller förskott, vilkas belopp bestämmas efter omständigheterna i varje särskilt fall.

Då en genom arbetsförmedlingens medverkan företagen tillfällig för-flyttning till annan ort innebär, att hushållsföreståndaren skiljes från sin familj, bör han komma i åtnjutande av särskilt familjeunderstöd, som täcker de ökade kostnaderna för det delade hushållet.

VIII. Ungdomens inträde i arbetslivet.

30. Fastställande av högre ålder vid avgången från skolan och av höjd åldersgräns för inträde i arbetslivet bör i alla länder övervägas såsom en huvudfaktor vid planläggningen av sysselsättningspolitiken under övergångsperioden.

Under tid, med vilken skolplikten sålunda förlänges, bör från vederbörande myndighet till lärjungarnas föräldrar utgå visst underhållsbidrag.

31. Studiestipendier böra tillhandahållas för att öppna möjlighet för ungdom över skolpliktig ålder till fortsatt utbildning i läroverk och därmed jämförliga undervisningsanstalter ävensom till högre studier och teknisk eller annan utbildning, som lager vederbörandes hela arbetstid i anspråk. Studiehjälpen bör göras beroende av på olika undervisnings- och utbildningsstadier erhållna vitsord angående studiebegåvning och framsteg.

32. Genom skolan eller arbetsmarknadsmyndigheterna bör en för ändamålet avpassad yrkesvägledning lämnas ungdomen såväl under skoltiden som vid skolgångens slut.

Före första arbetsanställningen bör ungdomen erhålla kostnadsfri läkarundersökning. Resultat av denna undersökning bör meddelas i ett intyg, vilket skall ligga till grund för periodiska undersökningar under en tidrymd, som bestämmes genom lag eller förordning.

I länder, där ungdomens hälsotillstånd till följd av krigsförhållanden och fiendlig ockupation undergrävt, bör övervakningen av hälsotillståndet ägnas särskild uppmärksamhet vid inträdet i arbetslivet och under den därefter följande anpassningsperioden samt vid behov förbindas med åtgärder till hälsotillståndets förbättrande.

Medlemsstat bör på anmodan bistå andra stater för främjande av i förestående stycke åsyftade hälsovårdande åtgärder genom tillhandahållande av utbildningsmöjligheter för läkare och sjukvårdspersonal och genom att ställa till förfogande erfarna läkare och sjukvårdspersonal samt erforderlig utrustning.

33. Minderåriga, vilkas lärlingsavtal brutits till följd av kriget, böra berättigas fullfölja lärlingsutbildningen efter avslutad krigstjänst.

Minderårig, som i enlighet med förestående stycke återtagit lärlingsanställning, bör genom statens försorg kunna tillerkännas en inkomst, som må synas skäligen med hänsyn till vederbörandes ålder och till den lön han skulle ha åtnjutit, om lärlingstiden icke avbrutits.

Minderåriga, som till följd av militärtjänst, råvarubrist, fiendens verksamhet eller andra med kriget sammanhängande förhållanden, förhindrats taga anställning som lärlingar eller fullfölja påbörjad lärlingsutbildning, böra genom särskilda åtgärder uppmuntras att, så snart förhållandena det medgiva, påbörja respektive återupptaga avbruten yrkesutbildning.

För främjande av lärlingsanställningens återupptagande böra lärlingsavtalens bestämmelser överses och, då så synes lämpligt, revideras med beaktande av under militärtjänst förvärvad yrkesskicklighet.

Myndigheterna böra i samarbete med arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer gå till en omprövning av gällande lärlingsväsen i syfte att till förmån för dem, som på grund av kriget icke kunnat vinna lärlingsanställning, skapa ökade möjligheter att lära ett yrke. Därvid böra särskilt övervägas möjligheterna av att jämka på området förefintliga restriktioner samt att utnyttja under krigstjänst vunna yrkesfärdigheter.

34. Företagarna böra uppmuntras att inom företagets ram organisera en systematisk yrkesutbildning i syfte att åt de unga arbetare, som de syssel-

sätta, ge möjlighet att vinna utbildning eller ökad yrkesskicklighet och vidgad kännedom om företagets verksamhet i stort. Dylika anordningar böra genomföras i samverkan med arbetarnas organisationer och bliva föremål för en tillfredsställande övervakning.

35. I länder, där den yngre arbetskraften till följd av krigshandlingar nödgats avstå från arbete eller tvingats arbeta för fienden utan hänsyn till lämplighet för arbetet eller egna önskemål, bör särskild uppmärksamhet ägnas frågorna om dylika unga arbetares anpassning till arbetslivet och erforderlig komplettering av deras yrkesutbildning.

IX. Kvinnliga arbetare.

36. De kvinnliga arbetarnas ställning i näringslivet bör grunda sig på principen om fullständig likställighet mellan män och kvinnor såvitt gäller tillträde till arbete på grundval av personliga förutsättningar, skicklighet och yrkesvana utan avkall på bestämmelserna i internationella konventioner och rekommendationer angående kvinnors användande i arbete.

37. I syfte att bereda kvinnor likställighet med män på arbetsmarknaden och därigenom förhindra en inbördes konkurrens till men för såväl de manliga som de kvinnliga arbetarna, böra åtgärder vidtagas till främjande av lika lönesatser, avvägd efter arbetets art utan hänsyn till kön.

I samarbete med arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer böra utredningar företagas i syfte att för bestämmandet av arbetets art fastställa noggranna och objektiva normer utan hänsyn till arbetarens kön, ägnade att läggas till grund för lönesatserna.

38. Sysselsättande av kvinnor i industrier eller yrken, där de sedan gammalt arbetat i stor utsträckning, bör främjas genom åtgärder, avseende att höja dessa industriers och yrkens relativa ställning och inom desamma förbättra arbetsförhållandena och arbetsförmedlingen.

X. Invaliders sysselsättning.

39. Den avgörande synpunkten vid utbildning och anställning av invaliderade arbetare bör vara arbetsförmågan oberoende av invaliditetens ursprung.

40. En nära samverkan bör etableras mellan läkarvården samt yrkes- och skolningen och arbetsförmedlingen för invalider.

41. En särskild yrkesvägledning för invalider bör tillhandahållas med uppgift att bedöma graden av den enskildes arbetsförmåga och att utvälja den sysselsättning, som bäst lämpar sig.

42. När så kan ske böra invalider erhålla utbildning tillsammans med fullt arbetsföra arbetare samt arbeta under samma villkor och mot samma lön.

Utbildningen bör fortgå, till dess vederbörande kan vinna anställning som fullvärdig arbetare inom det yrke, vari han utbildats.

Invalider böra i de fall, då det är möjligt, utbildas i förutvarande eller därmed närbesläktade yrken, där tidigare yrkesvana kan tillgodogöras.

Företagare, som kunna tillhandahålla lämpliga utbildningsmöjligheter, böra anmodas att omhändertaga ett rimligt antal invalider för utbildning.

Särskilda utbildningsanstalter, under betryggande läkarekontroll, böra inrättas för invalider, som äro i behov av specialutbildning.

43. Särskilda åtgärder böra vidtagas för att tillförsäkra invalider samma sysselsättningsmöjligheter i förhållande till deras arbetsförmåga som

andra arbetare. Företagarna böra genom en omfattande propaganda och andra medel, om så skulle vara nödvändigt genom tvång, förmås sysselsätta ett rimligt antal invalidiserade arbetare.

Till sådana arbetsuppgifter, som särskilt lämpa sig för höggradigt invalidiserade arbetare, böra dylika äga företräde.

I nära samverkan med arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer bör eftersträvas att skapa skydd för invalidiserade arbetare mot varje diskrimination, som icke hänför sig till deras verkliga arbetsförmåga och prestationer, samt för att övervinna eventuellt förekommande hinder för anställande av invalider, bl. a. eventualiteten av ökade utgifter för ersättning för olycksfall i arbete.

Åt invalider, som icke kunna omskolas för den allmänna arbetsmarknaden, bör tillfälle beredas till nyttigt arbete i särskilda centra, fritt från konkurrens med annan arbetskraft.

44. Arbetsmarknadsmyndigheterna böra inhämta uppgifter om dels invalidernas antal, arbetsförmåga och fördelning på olika orter, dels vilka sysselsättningar, som särskilt lämpa sig för invalider av olika slag.

XI. Reglering av sysselsättningsförhållandena inom vissa arbetsområden.

45. Inom arbetsområden med ojämna sysselsättningsmöjligheter, t. ex. byggnadsverksamhet och stuveriarbete, böra av medlemsstaterna under kriget införda eller utvidgade regleringar av arbetsmarknaden bibehållas och i samverkan med vederbörande arbetsgivar- och arbetarorganisationer anpassas efter fredsförhållanden.

Bilaga F.

Rekommendation (nr 72) angående arbetsförmedling.

Internationella arbetsorganisationens generalkonferens,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrån sammankallats till Philadelphia och där samlats den 20 april 1944 till sitt tjugusjätte sammanträde

och beslutat antaga vissa förslag angående arbetsförmedling, vilken fråga inbegripes under den tredje punkten på dagordningen för sammanträdet,

samt beslutat, att dessa förslag skola taga form av en rekommendation,

antager denna den tolfte dagen i maj månad år nittonhundrafyrtiofyra följande rekommendation, som skall benämnas »rekommendationen angående arbetsförmedling, 1944» [Employment Service Recommendation, 1944].

Med hänsyn till att tillämpningen av rekommendationen angående sysselsättning (vid övergången från krig till fred), 1944, förutsätter förefintligheten och utbyggandet av en effektiv arbetsförmedling,

med hänsyn till att konventionen angående arbetslöshet, 1919, föreskriver upprättandet av »ett system av avgiftsfria offentliga arbetsförmedlingsorgan under kontroll av en central myndighet»,

med hänsyn till att genomförandet av de i rekommendationen angående sysselsättning (vid övergången från krig till fred), 1944, angivna uppgifterna

innefattar en ny och vidare definition av förmedlingsverksamhetens åligganden, arbetsformer och arbetssätt och

med hänsyn till att denna utvidgning av arbetsförmedlingsverksamhetens innebörd är av betydelse för uppläggnings- och förverkligandet av en långsiktig planering av full sysselsättning inom arbetslivet,

förordar konferensen, att arbetsorganisationens medlemsstater måtte tillämpa följande allmänna principer samt till internationella arbetsbyråer insända de upplysningar angående i detta sammanhang vidtagna åtgärder, som arbetsbyråns styrelse må besluta att låta inhämta.

1. Arbetsförmedlingens huvuduppgift bör vara att i samverkan med andra av sådan verksamhet berörda offentliga eller enskilda organ åstadkomma den bästa möjliga organisation av sysselsättningen inom industrien, jordbruket och övriga delar av näringslivet inom ramen för ett nationellt program för produktionsresursernas fulla utnyttjande.

2. För detta ändamål böra åtgärder vidtagas för att förstärka arbetsförmedlingen och andra myndigheter med besläktade uppgifter.

Det bör åligga nämnda myndigheter att

a) insamla och förmedla upplysningar angående tillgång och efterfrågan på arbetskraft, behoven inom särskilda yrkesområden och inträdda förändringar däri, sysselsättnings- och arbetslöshetsutvecklingen, regleringar av sysselsättningsförhållandena, orsakerna till uppkommande arbetslöshet samt andra upplysningar av värde för främjandet av full sysselsättning;

b) bistå arbetstagarna med att anvisa lämplig sysselsättning och arbetsgivarna med att anvisa lämplig arbetskraft;

c) medverka vid organiserandet av yrkesutbildnings- och omskolningsverksamheten och vid inriktningen av densamma;

d) anvisa utvägar för underlättande av överföringen av arbetskraft från ett yrke eller distrikt till ett annat, då så är nödvändigt;

e) främja bästa möjliga fördelning av arbetskraften inom olika verksamhetsområden och på skilda orter;

f) medverka vid administrationen av arbetslöshets hjälp och arbetslöshetsförsäkring, om så erfordras;

g) bistå andra offentliga och enskilda organ vid planering av industriens lokala förläggning, allmänna arbeten, bostadsförsörjning samt andra sociala och ekonomiska åtgärder.

3. Ett ingående samarbete — såväl centralt som lokalt — bör åvägbringas mellan arbetsförmedlingen och andra myndigheter, vilkas verksamhet avser sysselsättningsförhållandena, däri inbegripna de myndigheter, som hava att reglera omfattningen av allmänna arbeten i anslutning till vid olika tider rådande sysselsättnings- och arbetslöshetsförhållanden.

4. En nära samverkan — förutom samarbetet i de rådgivande organ (med representanter för berörda parter), varom föreskrives i konventionen angående arbetslöshet, 1919, art. 2 — bör äga rum mellan arbetsförmedlingen samt arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer. Lämpliga former böra sökas för dessa organisationers deltagande i planläggningen och genomförandet av sysselsättningspolitiken.

Arbetsförmedlingen bör samverka med sådana representativa organ, vilka må komma att inrättas för lösandet av speciella problem inom vederbörande näringsgren.

Rekommendation (nr 73) angående nationell planering av offentliga arbeten.

Internationella arbetsorganisationens generalkonferens,
vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrån sammankallats till Philadelphia och där samlats den 20 april 1944 till sitt tjugusjätte sammanträde
och beslutat antaga vissa förslag angående nationell planering av offentliga arbeten, vilken fråga inbegripes under den tredje punkten på dagordningen för sammanträdet,
samt beslutat, att dessa förslag skola taga formen av en rekommendation,

antager denna den tolfte dagen i maj månad år nittonhundrafyrtiofyra följande rekommendation, vilken skall benämnas »rekommendationen angående nationell planering av offentliga arbeten, 1944» [Public Works (National Planning) Recommendation, 1944].

Med hänsyn till att rekommendationen angående offentliga arbeten (nationell organisation), 1937, anbefaller, att av offentliga myndigheter anordnade eller finansierade arbeten böra tidsbestämmas på sådant sätt, att konjunkturrörelserna inom näringslivet i möjligaste mån utjämnas och att därvid särskilt beaktande ägnas utvägen att under depressionstider genom lån finansiera arbeten, som kunde väntas stimulera den ekonomiska återhämtningen, samt att penningpolitiken inriktas på att möjliggöra den för påskyndandet av dylika arbeten och för åstadkommandet av lägsta möjliga räntesatser erforderliga kreditexpansionen,

med hänsyn till att vid krigets slut det allmänna kommer att ställas inför stora krav på botande av de skador, som kriget vållat, istandsättandet och ersättandet av skadade delar av landets ekonomiska utrustning samt tillhandahållandet av ny sådan utrustning,

med hänsyn till att offentliga arbeten i alla länder utgöra ett betydelsefullt element i det ekonomiska livet och att sådana arbeten ge vidsträckta möjligheter att höja produktionsnivån och folkens levnadsstandard, och

med hänsyn till att det vid omställningen från krigs- till fredshushållning är av stor vikt, att offentliga och enskilda arbetsuppgifter samordnas, i syfte att skyndsamt och rationellt utnyttja mänskliga och materiella tillgångar samt undvika såväl rusning i efterfrågan på material, och därav betingad tillfällig knapphet i tillgången, som en otillfredsställande efterfrågan,

förordar konferensen, att arbetsorganisationens medlemsstater tillhandahålla internationella arbetsbyrån de upplysningar angående härutinnan vidtagna åtgärder, som arbetsbyråns styrelse må besluta att låta inhämta.

1. Varje medlemsstat bör utarbeta ett arbetsprogram på lång sikt, som kan komma till utförande i större eller mindre omfattning allt efter sysselsättningen inom olika landsdelar.

2. Särskild uppmärksamhet bör ägnas betydelsen av att arbeten och materialbeställningar avvägas så, att efterfrågan på arbetskraft begränsas under perioder av full sysselsättning och ökas vid uppkommande arbetslöshet.

3. Vid genomförandet av denna politik bör hänsyn tagas icke blott till sysselsättningsläget i landet i dess helhet utan även till förhållandena inom dess

olika delar, ävensom till tillgången på lämplig arbetskraft inom varje särskilt område.

4. Lokala myndigheter och andra organ med uppgift att förbereda sysselsättningsprojekt böra på ett så tidigt stadium som möjligt av de centrala myndigheterna underrättas om storleken av det ekonomiska stöd, som kommer att lämnas, i syfte att de lokala myndigheterna och tekniska organen i god tid må kunna vidtaga förberedande åtgärder för sysselsättning av ett stort antal demobiliserade, så snart deras arbetskraft står till förfogande.

Bilaga H.

Resolutioner.

1. Resolution angående sociala bestämmelser i fredsuppgörelsen.
2. Resolution angående den deklaration, som avgavs inför konferensen av delegationerna från Europas ockuperade länder.
Bilaga: Av delegationerna från Europas ockuperade länder inför konferensen avgiven deklaration.
3. Resolution angående internationella arbetsorganisationens konstitution och konstitutionella praxis samt organisationens förbindelser med andra internationella institutioner.
4. Resolution angående den internationella karaktären av det ansvar, som åligger arbetsbyråns direktör och personal.
5. Resolution angående industrikommittéer.
6. Resolution angående ekonomisk politik med social målsättning.
7. Resolution med anmodan till arbetsbyråns styrelse att undersöka de problem, som sammanhånga med bestämmelser angående arbetsförhållanden såvitt avser internationellt finansierade offentliga arbeten (development works).
8. Resolution angående åtgärder till skydd för till annat land överförda arbetare samt utländska arbetares och arbetsgivares organisationer.
9. Resolution angående anordnandet av en regional konferens för Främre och Mellersta Orientens länder.
10. Resolution angående de konventioner och rekommendationer, som antagits vid tidigare konferenssammanträden rörande sysselsättningsproblemet vid övergången från krig till fred.
11. Resolution angående samverkan vid planeringen av offentliga arbeten i f. n. ockuperade länder.
12. Resolution angående socialförsäkring och därmed sammanhängande spörsmål vid fredsuppgörelsen.
13. Resolution angående internationell administrativ samverkan för främjandet av social trygghet.
14. Resolution angående terminologien i internationella konventioner och rekommendationer rörande social trygghet.
15. Resolution angående den sociala tryggheten i asiatiska länder.
16. Resolution angående upptagande på dagordningen för nästkommande allmänna sammanträde med arbetskonferensen av frågan om socialpolitisk minimistandard i icke-självständiga områden (kompletterande bestämmelser).

17. Resolution med anmodan till arbetsbyråns styrelse att tillsätta en konsultativ kommitté i frågor rörande socialpolitisk standard i icke-självständiga områden.
 18. Resolution angående bekräftelse av Costa Ricas återinträde i internationella arbetsorganisationen.
 19. Resolution angående Österrikes medlemskap i internationella arbetsorganisationen.
 20. Resolution angående vissa amerikanska staters medlemskap i internationella arbetsorganisationen.
 21. Resolution angående fullständiga delegationer till konferensen.
 22. Resolution angående användandet av spanska och portugisiska såsom officiella språk.
 23. Resolution angående i Europas ockuperade länder begångna grymheter.
-